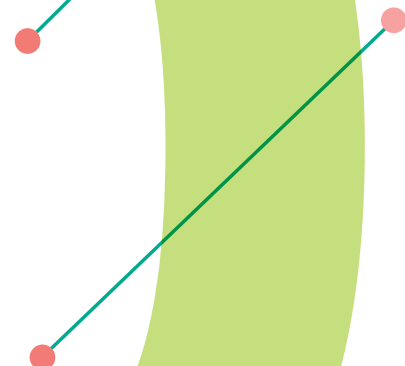
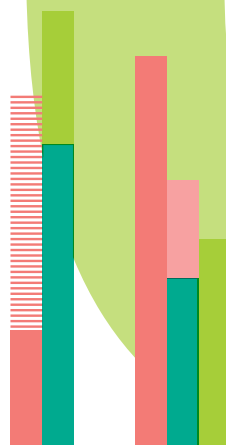
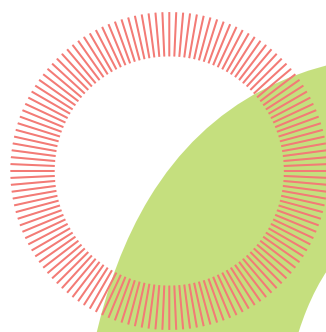
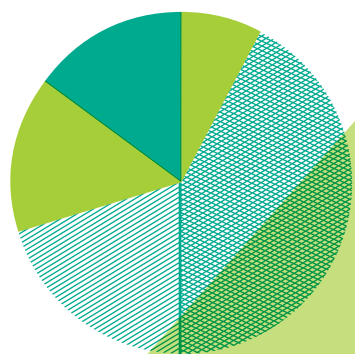
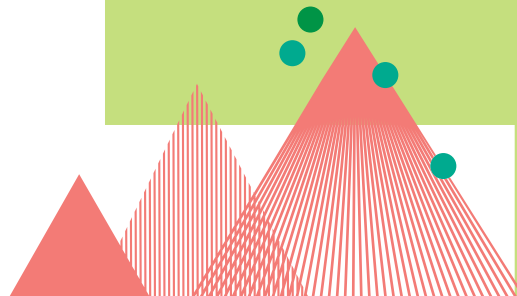
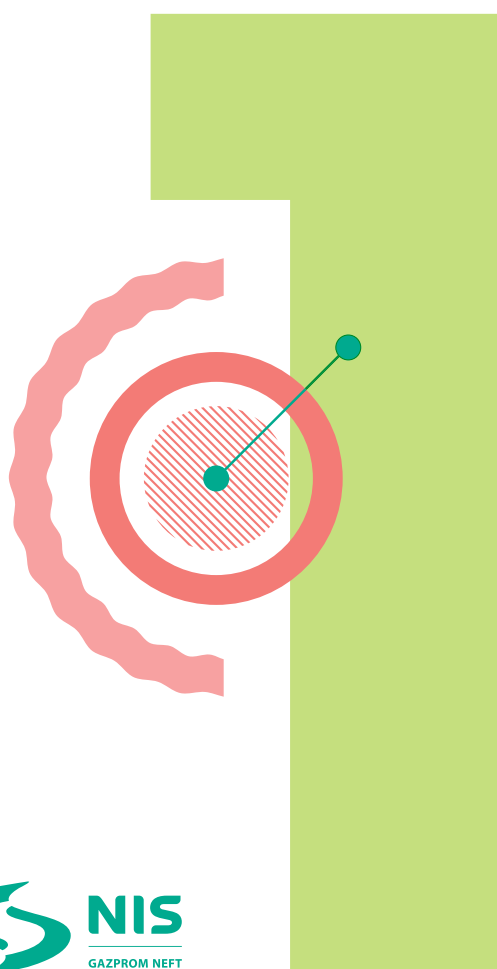

Извештај о одрживом развоју

Будућност на Делу

2014.

ИЗВЕШТАЈ О ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ

Увод	
01	Уводна реч генералног директора..... 4
02	О извештају и принципима извештавања..... 6

1	Профил компаније	
01	Мисија, визија, вредности	16
02	Корпоративно управљање	18
03	Награде и признања.....	19
04	Чланство	20
05	Дијалог са заинтересованим странама	20

2	Економски развој	
01	Дивиденде	28
02	Истраживање и производња	29
03	Нафтни сервиси	29
04	Прерада	30
05	Промет	31
06	Енергетика.....	32
07	Корпоративна безбедност	33
08	Добављачи.....	34
09	Купци.....	36
10	Порези и други јавни приходи	37
11	Инвестиције.....	37
12	Стратешки циљеви.....	38

Пред Вама је пети Извештај о одрживом развоју компаније НИС, припремљен у складу са светским стандардом Global Reporting Initiative (GRI G4) за Сектор нафте и гаса. Представљањем 69 индикатора остварен је значајан напредак, али и показано да НИС иде у корак са светским токовима.

Процену усаглашености извештаја са смерницама GRI, као и тачност информација наведених у извештају верификовала је независна ревизорска кућа КПМГ д.о.о. Београд у Србији.

3	Људски ресурси	
01	Једнаке могућности	44
02	Кретање броја запослених.....	44
03	Основ престанка радног односа.....	48
04	Сарадња са синдикатима	48
05	Регрутација и селекција кадрова.....	50
06	Професионални развој запослених.....	51
07	Систем награђивања.....	52
08	Безбедност и здравље на раду	54

4	Одговорно према заједници	
01	Енергија спорта	66
02	Култура без граница	67
03	Енергија знања	68
04	Хуманитарне активности	70
05	Заједници заједно	70

5	Заштита здравља и животне средине	
01	Инвестиције везане за животну средину	76
02	Коришћени материјали.....	77
03	Потрошња енергије.....	79
04	Коришћење водених ресурса	82
05	Еколошки акциденти	85
06	Утицај на биодиверзитет	87
07	Емисије загађујућих материја	88
08	Управљање отпадом.....	90
09	Биогорива.....	93

6	Прилози	
01	Gri индикатори.....	96
02	Речник	104
03	Извештај ревизора	106
04	Контакт подаци	108

Кирил Кравченко
Генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

Одрживи развој не представља само стратешко опредељење НИС-а, већ и темељну праксу коју непрестано усавршавамо како бисмо унапредили квалитет живота заједнице у којој радимо, развили људске и очували природне ресурсе.

То значи да послујемо уз поштовање стриктних процедура и стандарда који гарантују заштиту животне средине и бригу о безбедности и здрављу запослених. Такође, константно продубљујемо партнерске односе са свим сарадницима и друштвом у којем радимо и уводимо нове технологије у пословање чиме постајемо бољи и ефикаснији.

Сигурни у безбедност запослених

„Човек је мера свих ствари” - то је максима из античких времена. Нама у НИС-у човек је увек на првом месту. Имајући у виду да је HSE једина област у пословању где се успеси уместо максималним, мере минималним бројкама, можемо се похвалити чињеницом да се у протеклом периоду смањило број негативних параметара. Тако се број саобраћајних незгода у периоду између 2010. и 2014. године смањило за готово 60, а број еколошких акцидената за 26 процената. Број повреда на раду са изгубљеним данима мањи је за 12, а број пожара за 5 процената.

Повећање личне безбедности колега подстакли смо низом програма и обука који подижу њихову свест и обезбеђују праксу безбедног рада. У току 2014. године усвојено је упутство за развој HSE компетенција. Овим документом прецизиран је низ захтева које запослени треба да усвоје како би свој посао оба-

вљали уз минимум ризика, а у складу са законом и светском праксом. Тиме желимо додатно да унапредимо безбедност свих запослених.

Одговорни према природи

Одговорност према природи смо доказали бројним еколошким пројектима и значајним инвестицијама у пројекте заштите животне средине. Модернизовали смо опрему и смањили емисије загађујућих материја, улагали у савремене технологије, посветили се санацији земљишта и третману отпада. У 2014. години у еколошке пројекте инвестирано је укупно 983 милиона динара.

Будућност пословања НИС-а мотивисана је трансформацијом из нафтне компаније у ефикасан регионални енергетски холдинг. У току 2014. године завршена је изградња четири мале електране са пет производних јединица за претварање гаса у топлотну и електричну енергију. У протеклој години продате су и прве количина електричне енергије произведене у овим постројењима, чиме је НИС уз *Електропривреду Србије* постао једини произвођач у Србији који електричну енергију испоручује на слободном тржишту.

Подршка младим талентима

Једно од стратешких опредељења НИС-а, упркос кризи са којом се суочавамо, остаје подршка млађим генерацијама и улагање у образовање младих и даровитих људи.

НИС је и у 2014. години наставио са традицијом запошљавања младих са тек завршеном средњом школом и факултетом, без радног искуства. У оквиру пројекта

„НИС шанса” у 2014. години посао у НИС-у добило је 88 младих дипломаца и техничара, док смо у последње три године путем овог програма запослили више од 660 младих.

У оквиру програма „Енергија знања”, који има за циљ да кроз улагање у образовање и науку афирмише талентоване ученике и студенте, у претходној години адаптирали смо и опремили 19 рачунарских учионица и 4 лабораторије. Наставили смо да сарађујемо са Универзитетима у Београду и Новом Саду и са факултетима и школама у Србији. Укупно смо у 2014. години издвојили 20 милиона динара за програм стипендирања студената и 60 милиона динара за сарадњу и донације образовним институцијама у Србији.

Континуирано улагање у кадрове

Када је о кадровској политици реч, важно је рећи да је НИС, без обзира на тешку економску ситуацију и

пад цена сирове нафте, остао лидер у Србији и региону по социјалном пакету и бенефицијама које пружа запосленима. Потписали смо нов Колективни уговор и ускладили га са Законом о раду, промењеним током прошле године. Негујемо конструктивне односе са синдикатом и констатно радимо на унапређењу социјалног дијалога у Компанији.

Истовремено, наставили смо и са усавршавањем наших кадрова, и у току 2014. године укупно смо издвојили 265 милиона динара за професионални развој наших колега. На овај начин развијамо квалитетне кадрове који ће допринети напретку Компаније.

Партнерство са локалном заједницом

У 2014. години наставили смо да подржавамо локалну заједницу и да помажемо њен развој. Кроз наших пет корпоративних програма: „Енергија спорта”, „Култура без граница”, „Енергија знања”, „Хуманитарни пројекти” и „Заједници заједно”, укупно смо у току 2014. године уложили више од 592 милиона динара.

Само кроз програм „Заједници заједно” у 11 општина и градова заживело је 164 пројеката из области спорта, културе, образовања и хуманитарне и еколошке иницијативе. Путем јавних конкурса мотивисали смо удружења, хуманитарне и невладине организације да сами предложе пројекте којима се могу решити проблеми или унапредити постојећа ситуација у локалној заједници.

Чим су се, у мају прошле године, појавиле прве информације о поплавама, Компанија је реаговала веома брзо. Компанија и запослени – не само НИС-а већ и *Гаспром њефта* – прикупили су и издвојили донације у гориву, пијаћој води, опреми, храни, хигијенским средствима и новчаним прилозима. Укупни трошкови НИС-а у вези са поплавама износе око пет милијарди динара.

Ефикасност пословања – то је наш фокус

Даље повећање ефикасности пословања и ослањање на интерне ресурсе у циљу превазилажења актуелне кризе остају у фокусу Компаније. Ипак, нећемо одустати од кључних инвестиција, у чему имамо подршку оба своја велика акционара – *Гаспром њефта* и Владе Србије. Наставићемо да инвестирамо, пре свега у повећање резерви нафте и гаса. Предстоји нам и реализација друге фазе модернизације наших прерађивачких капацитета. Остаћемо сигуран снабдевач наших потрошача и нећемо одустати од ширења и модернизације мреже бензинских станица у Србији и региону. Истовремено, наставићемо да, укључивањем ресурса нових партнера, развијамо и нашу најмлађу делатност – енергетику.

Нећемо одустати ни од улагања у пројекте друштвене одговорности и наставићемо да, осим о нашим запосленима, бринемо и о локалној заједници у којој послујемо. Тиме и у пракси доказујемо да одрживи развој, чак и у кризно време, остаје неопозиви приоритет Компаније.

**Извештај о одрживом
развоју обухвата теме које
суштински могу утицати
на процену и одлуке
органа управљања и
заинтересованих страна.**

У будућности као и до сада
Компанија ће неговати акти-

Комуникација са заинтересованим странама одвија се свакодневно и описана је у поглављу „Дијалог са заинтересованим странама“.

Значај за заинтересоване стране		Значај за НИС	
Веома важно	Веома важно	Веома важно	Веома важно
01	02	03	08
04	05	06	09
11	12	13	14
15	16	17	18
19	20	21	22
23	24	25	26

Одрживост

Подаци и описане активности које су представљене у Извештају односе се на ниво Републике Србије. Кроз Извештај су приказани планови који представљају тежњу Компаније ка одрживом развоју.

Потпуност

Кроз Извештај су представљени подаци који се односе на 2014. годину, а где је могуће и упоредни подаци за претходну годину. Финансијски и економски показатељи преузети су из консолидованог финансијског извештаја (извор Годишњи извештај 2014, НИС).

Равнотежа

Извештај за 2014. годину садржи информацију које указују на остварене резултате Компаније али и на тешкоће са којима се НИС током године сусретао. Уравнотеженим и објективним приказивањем информација пружа се могућност за стварање реалне слике о пословању Компаније.

Упоредивост

Извештај о одрживом развоју припремљен је у складу са методологијом извештавања GRI смерница, и на тај начин омогућава поређење са прошлогодшњим извештајем о одрживом развоју НИС-а који је објављен 9. јула 2014. године, као и са извештајима других компанија у земљи и иностранству.

Тачност

Компанија настоји да у свом извештавању презентује квалитативне и квантитативне податке са највећим могућим степеном тачности. У Извештају су наведени извори и методологија прикупљања података, док се финансијски и економски подаци могу наћи у Годишњем извештају НИС-а за 2014. годину.

Благовременост

Годишњим објављивањем Извештаја о одрживом развоју пружа се могућност заинтересованим странама за благовремено доношење одлука у вези са Компанијом и њеним пословањем.

Јасноћа

Јасан и разумљив стил текста Извештаја о одрживом развоју прилагођен је свим заинтересованим странама. Потпуну јасноћу текста отежава специфичност делатности, посебно у делу који се тиче заштите животне средине. Термини и скраћенице које евентуално могу изазвати недоумице објашњени су у Речнику.

Поузданост

Процену усаглашености Извештаја са смерницама GRI, као и тачност наведених информација верификовала је независна ревизорска кућа „КПМГ“ д.о.о. Београд, Србија.

Профил компаније

Профил компаније

Одговорност, транспарентност, иновативност – кључне речи будућности на делу

Ослоњен на дугу традицију, а данас базиран на најсавременијим стандардима пословања, НИС је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи. Следећи мисију, визију и вредности пословања, НИС представља доследног и поузданог партнера, који активним дијалогом са заинтересованим странама гради сопствену лидерску позицију и шири свој утицај као компанија са високим степеном друштвене одговорности.

Ефекти

Стално праћење и увођење европских стандарда у свим сегментима пословања

Отвореност за дијалог и ширење партнерских односа

Бржа примена нових технологија у енергетици и нафтно-гасној привреди и достизање водеће позиције у региону

Развој пословања у

10

земаља

01

Профил компаније

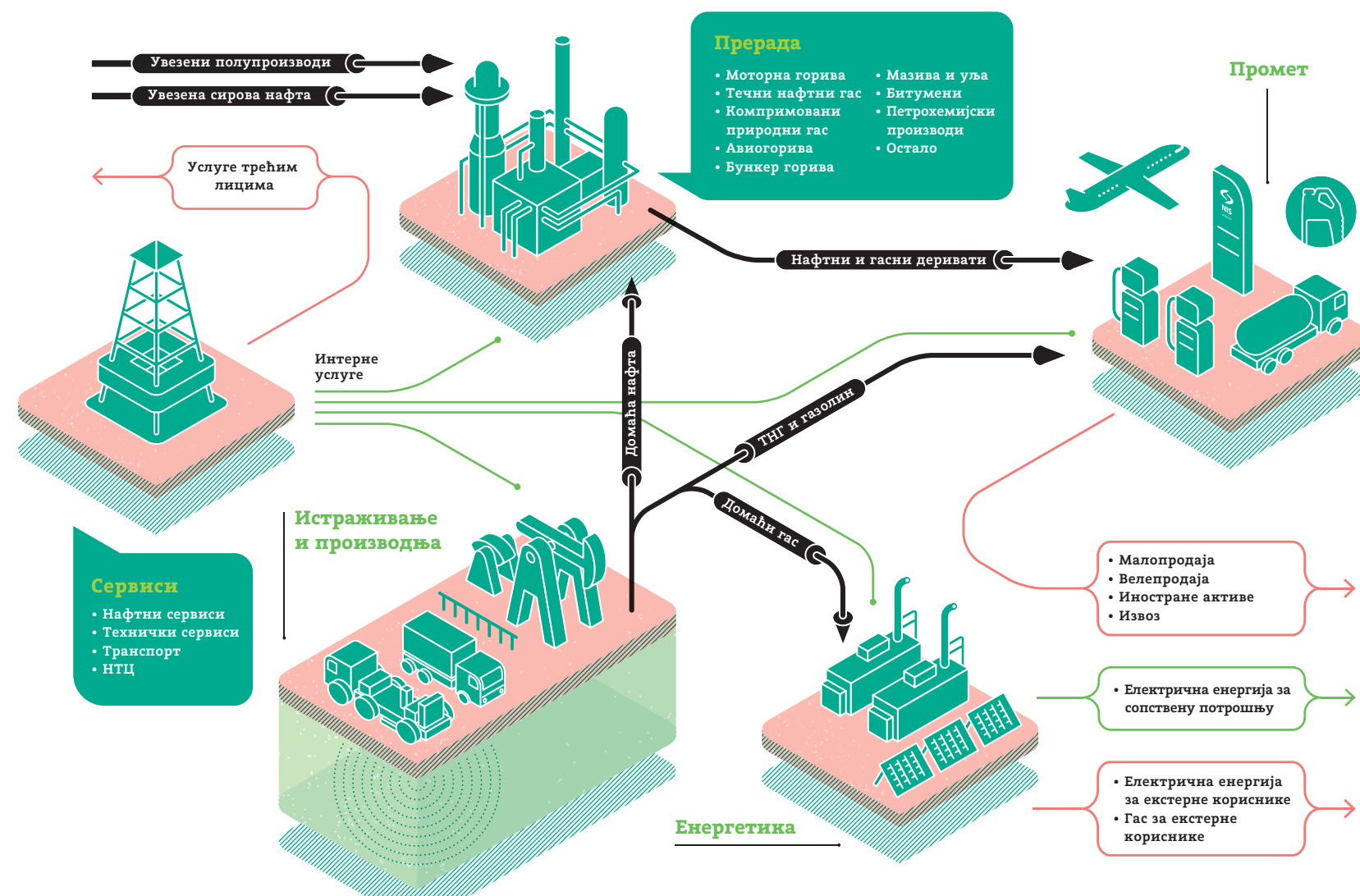
НИС је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи. Са административним седиштима у Новом Саду и Београду и главним капацитетима распоређеним широм Србије, НИС се бави истраживањем, производњом и прерадом нафте и природног гаса, прометом широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализацијом пројеката у области енергетике. НИС је међународна групација са интернационалним тимом стручњака и послује у десет земаља.

У складу са стратешким циљем достизања позиције регионалног лидера, НИС је прве активности

на ширењу пословања предузео у 2011. години. Регионална експанзија одвија се у два правца: на пољу истраживања и производње и кроз ширење промета.

Истражни радови се у сарадњи са партнерским компанијама одвијају у Босни и Херцеговини, Мађарској и Румунији.

НИС има највећу малопродајну мрежу на територији Републике Србије, али је малопродајну мрежу проширио и на територије суседних земаља: Босне и Херцеговине, Бугарске и Румуније.

Историја

1949.

Основана компанија „Нафтагас”.
Откривена прва гасна налазишта.

1952.

Откривена прва
налазишта нафте.

1963.

Завршена изградња првог
магистралног гасовода
Мокрин-Киkinда-Елемир-
Велика Грета-Панчево.

1979.

Пуштен у рад
гасовод Хоргош-
Батајница.

2005.

Компанија добија
статус акционарског
друштва.

2009.

Већински власник НИС-а
постаје компанија ОАД
„Гаспром њефт”
Почетак модернизације
производног комплекса.

2012.

Завршена прва фаза
модернизације Рафинерије нафте
Панчево и почетак производње
горива Евро 5 квалитета.

2013.

Исплата дивиденде
за 2012. годину у
укупном износу од
12,4 милијарди динара
Почетак
трансформације
НИС-а у енергетску
компанију.

1930

1940

1950

1960

1970

1980

1990

2000

2010

2020

1951.

Започет развој система
транспорта гаса.

1953.

Почела изградња првих
бензинских станица.

1968.

Почеле са радом рафинерије
нафте у Панчеву и Новом Саду.
Откривено налазиште нафте
Велебит.

1985.

Почела експлоатација нафте
у Анголи (концесије).

1991.

Основано јавно предузеће
„Нафтна индустрија Србије”.

2010.

НИС постао отворено
акционарско друштво
са 4,8 милиона
акционара и листиран
на Београдској берзи.

2011.

Почетак ширења НИС-а
у региону: Босни и
Херцеговини, Румунији,
Мађарској и Бугарској.

2014.

Продаја првих ко-
личина електричне
енергије на тржишту
НИС на тржиште
ланирао ново гориво
ULTRA D, брендиран
премијум евро дизел.

Мисија

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

Визија

Вертикално интегрисана енергетска компанија НИС а. д. Нови Сад биће признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности; испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуга купаца.

Вредности

Професионалност

Стицање савременог знања у циљу сталног унапређивања стручности и способност да се она примени у конкретном процесу рада.

Иницијатива и одговорност

Проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире у сфери интереса Компаније.

Позитивност и сарадња

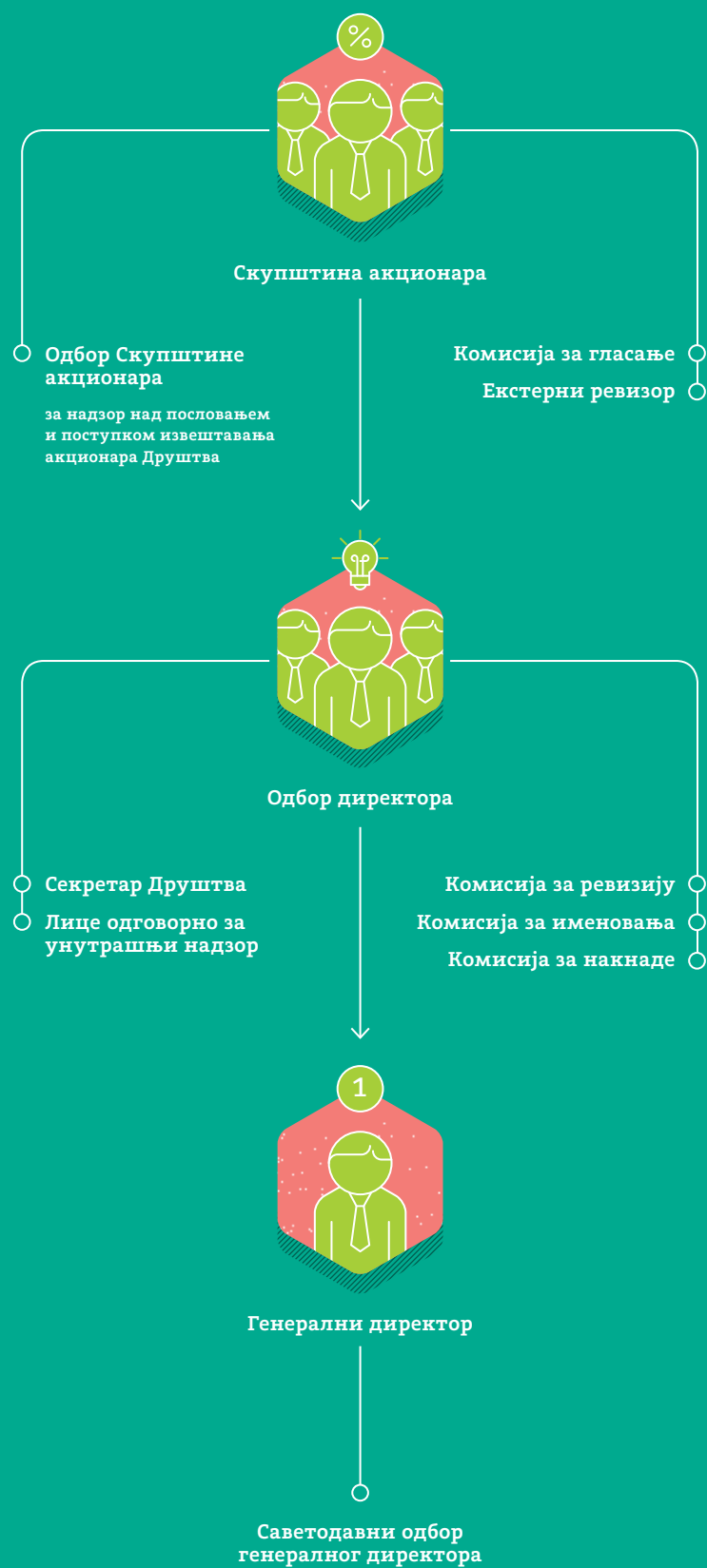
Спремност да се учествује у мултифункционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других организационих делова Компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму.

Заједнички резултат

Заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну узајамну помоћ и сарадњу запослених.

Структура корпоративних органа и тела НИС

Корпоративно управљање

Успешно пословање Компаније и њен стабилан и дугорочан раст у највећој мери зависе од ефикасног, одговорног и транспарентног корпоративног управљања.

Једино таквим приступом у управљању могуће је стварање вредности за акционаре НИС-а, али и стицање поверења како домаћих и страних инвеститора, пословних партнера, тако и запослених и шире јавности.

Стратешки корпоративни циљеви НИС-а треба да обезбеде:

- Заштиту права акционара и професионално и одговорно руковођење,
- Ефикасну контролу финансијских и пословних активности НИС-а,
- Транспарентност у процесу пословања НИС-а.

НИС је успоставио једнодомни систем управљања, према којем има:

- Скупштину акционара,
- Одбор директора,
- Генералног директора.

Поред наведених органа управљања у НИС-у постоје и:

- Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС-а (Одбор Скупштине акционара),
- Саветодавни одбор генералног директора НИС-а.

Скупштина акционара

Највиши орган управљања НИС-а јесте Скупштина акционара. Сви акционари НИС-а чине Скупштину акционара а њеним радом се доносе и одобравају најважније корпоративне одлуке, врши провера активности и остварења резултата у протеклој години и креира структура осталих органа НИС-а.

У Статуту НИС-а јасно су дефинисане надлежности Скупштине акционара, као и њен однос са другим органима и телима органа управљања НИС-а. Пословником Скупштине акционара НИС-а дефинисан

Сви акционари НИС-а чине Скупштину акционара а њеним радом се доносе и одобравају најважније корпоративне одлуке, врши провера активности и остварења резултата у протеклој години и креира структура осталих органа НИС-а.

НИС је потпуно посвећен поштовању принципа равноправности и једнаког третмана свих акционара.

је начин сазивања и одржавања седница, као и начин рада и одлучивања на Скупштини акционара.

Скупштина акционара одлучује о свим питањима која су Законом и Статутом стављена у њену надлежност међу којима су: усвајање годишњег извештаја НИС-а који укључује финансијске извештаје, именовање и разрешење чланова Одбора директора, доношење одлуке о расподели добити, одлуке о избору спољног ревизора, усвајање измена Статута, повећање и смањење основног капитала НИС-а, стицање и располагање имовином велике вредности, статусне промене и промене правне форме, накнаде члановима Одбора директора, тј. правила за њихово одређивање.

НИС је потпуно посвећен поштовању принципа равноправности и једнаког третмана свих акционара.

Одбор директора

Од велике важности за дугорочни успех НИС-а је рад Одбора директора у чијој надлежности је постављање основних пословних циљева и правца даљег развоја Компаније, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије.

Одбор директора има 11 чланова, и то 10 мушкараца и једну жену, које бира Скупштина акционара. Чланови бирају председника Одбора директора, а функције председника Одбора директора и генералног директора су раздвојене. Чланови Одбора директора поседују адекватну комбинацију потребних знања и искустава релевантних за врсту и обим делатности које обавља НИС.

Од 11 чланова Одбора директора шесторица су држављани Руске Федерације, троје су држављани Републике Србије, један је држављанин Француске и један је држављанин Аустрије.

У време именовања и током трајања мандата чланови Одбора морају поштовати забрану конкуренције.

Одбор директора је образовао три сталне комисије (Комисија за ревизију, Комисија за именовања и Комисија за накнаде), које представљају саветодавна и стручна тела која му помажу у раду.

Генерални директор

Генералног директора именује Одбор директора из редова извршних чланова Одбора директора. Генерални директор организује послове НИС-а и координира рад извршних чланова Одбора директора. Поред тога, генерални директор НИС-а обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора. Генерални директор је законски заступник НИС-а.

Србија

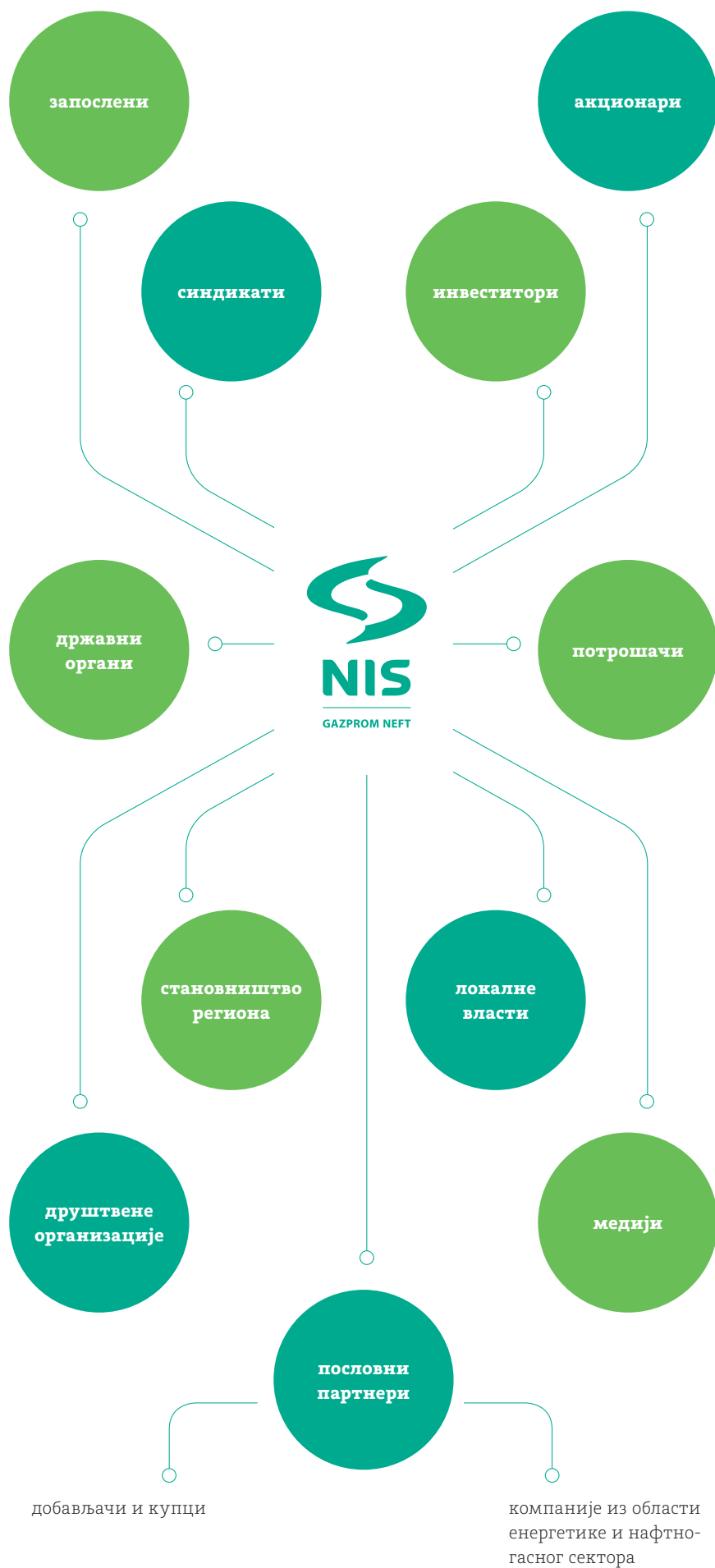
- *Мој Избор 2014.* - награда за друштвено најодговорнију компанију у Србији, (додељује удружење *Моја Србија*)
- Годишња награда Српске асоцијације менаџера:
 - за друштвено најодговорнију компанију 2014.
 - регионални пројекат године (Пројекат лојалности „Суперкартица“)
- *CSR Leader in change 2014* (додељује AmCham)
- Награда за друштвено одговорно пословање (додељује *Привредна комора Србије*)
- Најбољи наступ на друштвеним мрежама 2014 (додељује часопис *PC Press*)
- Награда за развој спорта у Србији (додељује спортски лист *Спорт*)
- *Капетан Миша Анастасијевић* за „Високе корпорацијске домете у области правне регулативе“ Сергеју Фоминаху (додељује МЕДИА ИНВЕНТ)

Регион

- *Silver Winner SAP Quality Award 2014* у категорији «Бизнис трансформације» Чешка Република (додељује *SAP central and eastern Europe*)
- Економик категорија „Trade and Services“ Иван Костадинов - НИС Петрол Бугарска (додељује *Economic magazine*)
- *Superbrands BuX* за бренд „Gazprom“ бензинске станице (додељује *Superbrands*)
- Златна плакета за најбољи наступ на Међународном сајму gospodarства у Мостару (додељује *Сајам у Мостару*)

Признања

- Признање за подршку међународном минибаскет фестивалу (додељује *Удружење минибаскет КСС*)
- Признање *Кошаркашког савеза Србије*
- Признање *Штаба за ванредне ситуације* за санирање последица поплава

Чланство

НИС је члан различитих удружења на територији Србије и у иностранству, и то:

- *Национални нафтни комитет Србије Светског нафтног савета (WPC)* – од 2011. године,
- *Савет страних инвеститора (FIC)* – од 2011. године
- *ГС Србија* (део *Асоцијације ГС1 Брисел*, водеће глобалне организације за креирање и примену стандарда и решења за идентификацију у ланцу снабдевања) – од 1998. године,
- *Привредна комора Србије*,
- *Balkan and Black Sea Petroleum Association (BBSPA)*, Бугарска – од 2012. године.

Светски нафтни савет је највећа и најстарија невладина организација у области нафте и гаса чији је циљ унапређење делатности у нафтно-гасној привреди у области одрживог развоја. Национално тело тог савета је *Национални нафтни комитет Србије* који је основан у марту 2011. године од стране НИС-а. Генерални директор НИС-а Кирил Кравченко је потпредседник и члан Извршног одбора *Националног нафтног комитета Србије*.

Дијалог са заинтересованим странама

Активан дијалог са заинтересованим странама је од суштинске важности за разумевање њихових потреба и очекивања од Компаније.

Успостављање сталне комуникације и односа поверења, партнерства и отвореног дијалога са свим заинтересованим странама за НИС је од највећег значаја. Кључне групе са којима НИС сарађује су:

- Запослени,
- Акционари,
- Синдикати,
- Инвеститори,
- Државни органи,
- Потрошачи,
- Становништво региона,
- Локалне власти,
- Пословни партнери – добављачи и купци,
- Пословни партнери – компаније из области енергетике и нафтно-гасног сектора са којима НИС има заједничка улагања,
- Друштвене организације,
- Медији.

Посебан значај за НИС представља достизање европских стандарда у енергетици, нафтно-гасној привреди и екологији. С тим у вези НИС одржава сталан и ефикасан **дијалог са државним органима** и активно учествује у напорима надлежних министарстава у успостављању релевантног законског оквира.

Канцеларије за послове са мањинским акционарима у Београду и Новом Саду омогућавају информисање акционара НИС-а о Компанији, њихо-

Посебан значај за НИС представља достизање европских стандарда у енергетици, нафтно-гасној привреди и екологији.

вим правима као акционара и о свим питањима везаним за акције НИС-а. Акционари могу добити информације лично, позивом посебног Кол - центра на број: 011/22 000 55, као и путем електронске поште: servis.akcionara@nis.eu.

Како би се акционарима пружио што више информација у вези са исплатом дивиденде,

на интернет сајту ir.nis.eu отворена је посебна секција са свим информацијама, обавештењима и одлукама у вези са дивидендом.

Односи са инвеститорима

НИС активно комуницира са инвеститорима. Ова комуникација се одвија кроз редовне кварталне презентације остварених резултата, на којима се успоставља директан дијалог са менаџментом Компаније, затим кроз одржавање састанака са инвеститорима и учествовањем на инвеститорским конференцијама. Све информације намењене инве-

ститорима објављују се на посебном делу корпоративног сајта намењеном инвеститорима и акционарима – <https://ir.nis.eu>.

У складу са принципом транспарентности и успостављања нових стандарда корпоративног управљања у Србији, НИС је и ове године наставио своју праксу да „отвара врата Компаније“ за представнике банака, брокерских кућа, инвестиционих фондова, као и финансијске аналитичаре, упознајући на тај начин инвестициону јавност о свим битним аспектима свог пословања.

Након презентације финансијских резултата и отвореног и конструктивног дијалога између представника НИС-а и инвестиционе јавности, учесници су упознати с пројектом повећања оперативне ефикасности.

Етика и транспарентност у пословању представљају приоритет Компаније у односима са **пословним партнерима** и настојање Компаније је да олакшаним процедурама оствари највише професионалне стандарде. НИС има неколико интернет сајтова, преко којих информисе јавност о свом пословању.

Инtranет портал је највећа интерна мрежа у региону, са више од 10.000 корисника у пет земаља.

Корпоративни сајт www.nis.eu је извор актуелних информација о Компанији, њеном раду, производима и услугама. Доступне су информације везане за запошљавање у НИС-у, текуће тендере, као и актуелне вести, стручни чланци, интервјуи и фотографије. Сајт је прилагођен коришћењу на свим уређајима, а информације су доступне на три језика – српском, енглеском и руском.

На **потрошачком сајту** малопродајне мреже НИС Петрол www.nispetrol.eu грађани се могу информисати о производима, услугама, акцијама и пословању овог малопродајног бренда.

У 2014. години покренут је и сајт премијум-бренда бензинских станица Gazprom www.gazprom-petrol.rs за четири земље у којима је овај бренд присутан.

На сајту бренда NISOTEC: www.nisotec.rs могу се наћи бројне информације о производима из асортимана уља и мазива и допунских течности.

НИС је присутан и на друштвеним мрежама: Facebook, LinkedIN, Twitter, Instagram, YouTube и Pinterest.

Активна комуникација са потрошачима помогла је Компанији да идентификује позитивне и негативне ствари са којима се потрошачи дневно суочавају. Потрошачи своје захтеве и примедбе и даље могу упутити преко телефонске линије: 08-0000-8888 или имејл адресе: office@nis.eu, друштвених мрежа и веб-сајта Компаније.

НИС-ов **Инtranет портал** је најзначајнији комуникациони канал за запослене, и врло брзо се показао као ефикасан и омиљен начин интерне сарадње и информисања. Поред великог

броја актуелних вести о пословању НИС-а, кључних тема које се тичу права и обавеза радника, услова рада, као и осталих сервисних информација, Инtranет портал запосленима такође нуди могућност размене информација и знања са колегама и руководством. У питању је највећа интерна мрежа у региону, са више од 10.000 корисника у пет земаља. На Инtranет порталу су представљени организациони делови Компаније и њихове активности, односно 30 портала организационих делова НИС-а и преко 150 портала за пројекте и апликације.

Активна комуникација са потрошачима помогла је Компанији да идентификује позитивне и негативне ствари са којима се потрошачи дневно суочавају.

У циљу информисања запослених, поред портала, користе се и други електронски медији у које спадају: Е-вести (недељни преглед актуелних информација), Инфомејл, као и ТВ вести – преглед актуелних информација које се дистрибуирају преко корпоративних телевизора у пословним центрима.

Корпоративни часопис „Мој НИС“ је још један канал за информисање интерне јавности. Реч је о месечнику са тиражом од 5.000 примерака, у коме се кроз извештаје, интервјуе, репортаже са терена и анализе детаљно обрађују актуелне теме из пословања Компаније.

Магазин „Energize“ је квартални часопис на енглеском и српском језику, који осим корпоративних тема обрађује широк спектар тема из области енергетике, а намењен је партнерима, представницима државних органа, домаћој и међународној стручној јавности и медијима.

Програм каскадирања информација је развијен ради повећања ефикасности рада и бољег информисања запослених у Компанији. Програм је подељен на три потпрограма:

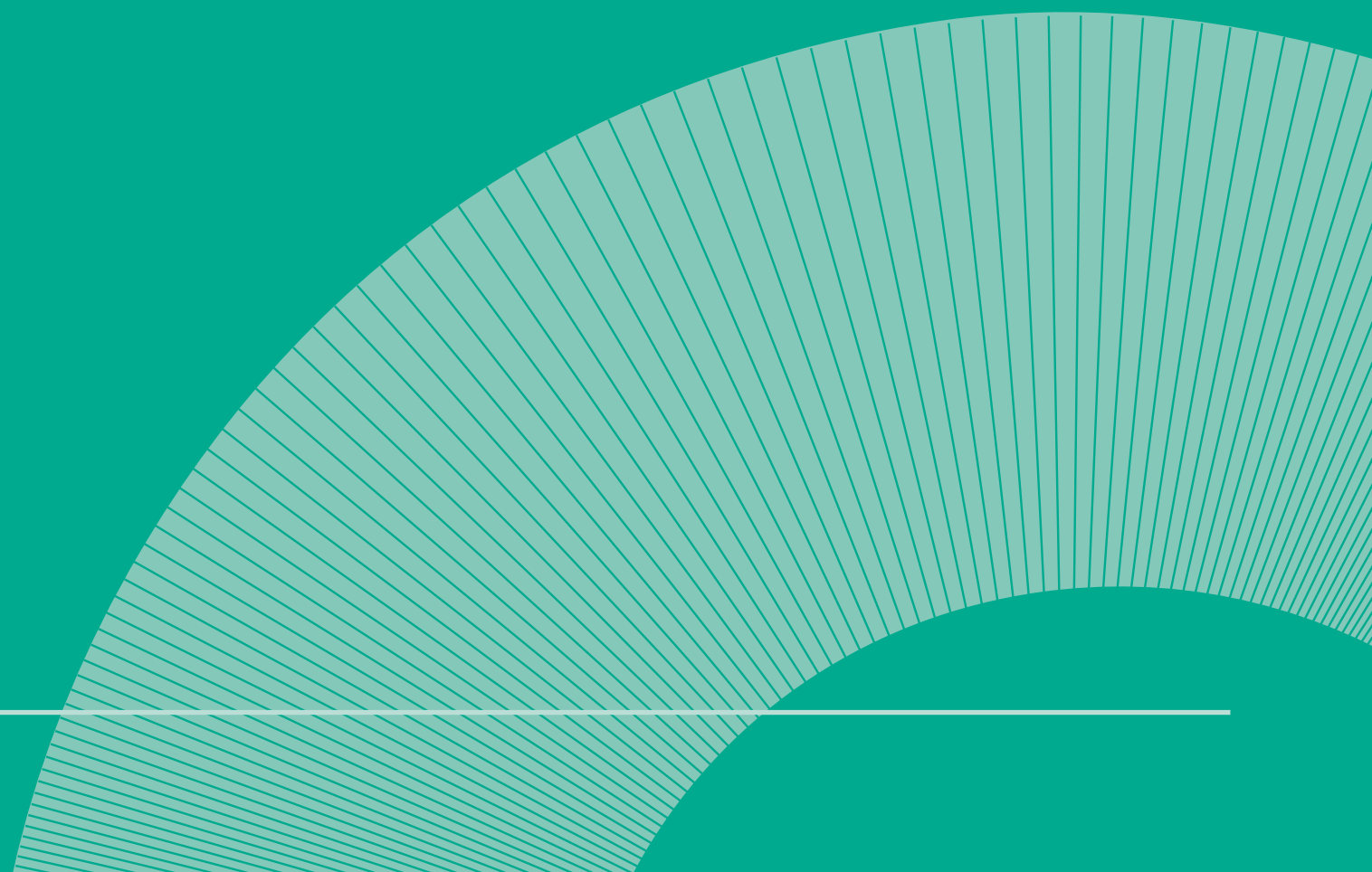
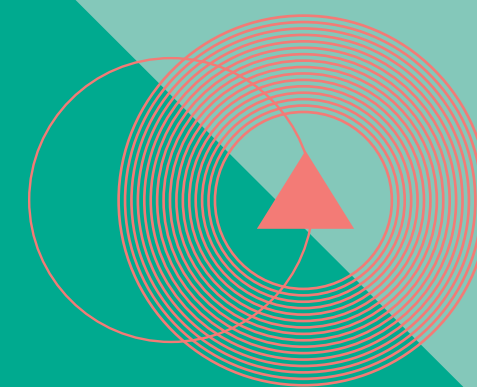
1. Проширена седница Саветодавног Одбора (ПССО) – квартални састанак генералног директора са менаџерима првог и другог нивоа,
2. Директни дијалог – састанак генералног директора/менаџера првог и другог нивоа са запосленима, где запослени имају прилику да разговарају са руководством о пословним и HR питањима,
3. Месечни инфо-пакет за руководиоце – материјал који садржи актуелне теме о пословању Компаније, дешавањима у Компанији и новостима за запослене. Руководиоци свих нивоа добијају сваког месеца инфо-пакет на имејл, а њихова обавеза је да своје запослене информишу и пренесу им све актуелности из добијеног материјала.

Без обзира на термине одржавања поменутих састанака са руководством, питања менаџменту могу да се постављају и путем посебне електронске адресе: [pitanja.rukovodstvu@nis.eu](mailto: pitanja.rukovodstvu@nis.eu), али и да се објављују на Порталу. НИС настоји да још више унапреди овакав систем директне комуникације.

Неизоставан елемент у НИС-овом пословању је конструктиван **дијалог са синдикатом**, посебно у решавању важних кадровских питања.

Дијалог са медијима има посебан значај за Компанију. НИС организује конференције за новинаре, прес-туре и интервјуе, као и едукативне семинаре из области енергетике и нафтно-гасне тематике. Компанија је отворена за сваки вид сарадње, тако да новинари имају прилику да дају своје предлоге за даље унапређење односа.

Економски развој

Економски развој

Ефикасност на свим нивоима – формула успешног пословања

Мењати се набоље, а остати препознатљив и доследан – то је основно начело НИС-ове нове историје.

НИС је познат као компанија која константно тежи напретку. Упркос неповољним глобалним трендовима, у 2014. години је остварен напредак у расту промета, унапређена је технологија прераде и производње нафте и гаса, проширена је мрежа „НИС Петрол“ и „GAZPROM Petrol Stations“.

Ефекти

63,4

млрд. динара EBITDA

27,8

млрд. динара износи нето добит

39,4

млрд. динара износи CAPEX

13,08

млрд. динара издвојено на име дивиденди

Смањивање трошкова на свим нивоима - Повећање енергетске ефикасности

02

Економски развој

НИС је успео да сачува профитабилност и доказао да је способан да се адаптира на брзе промене економске ситуације, да на време дефинише приоритете даљег развоја и да још ефикасније послује.

Претходну годину карактеришу велике економске и политичке промене на светском тржишту које су утицале и на резултате пословања НИС-а. Упркос тешкој ситуацији, НИС је успео да сачува профитабилност и доказао да је способан да се адаптира на брзе промене економске ситуације, да на време дефинише приоритете даљег развоја и да још ефикасније послује.

Велики пад цене нафте која је готово преполовљена и домаће валуте у односу на долар за скоро петину, утицали су на НИС-ове оперативне и финансијске показатеље и јесу кључни разлог за пад оперативног профита, односно нето добити ове године у односу на претходну. Пад кључних пословних показатеља није био тако изражен захваљујући доследној примени програма повећања унутрашње ефикасности који нам је донео ефекат већи од планираног.

Упркос неповољним трендовима, НИС је у 2014. години одржао раст промета. Додатно је унапређена мрежа више од 400 бензинских станица под брендом „НИС Петрол“ и „Gazprom“ у Србији и региону. Значајно је повећана ефикасност бизнис-процеса у преради и производњи нафте и гаса – додатно је повећана производња најквалитетнијих, такозваних „белих“ деривата – бензина и дизела. Почело се са коришћењем нових врста сировина и других врсте нафте. Уз то, смањени су трошкови администрације и повећана је енергетска ефикасност кроз производњу сопствене електричне енергије. Осим тога, НИС је крајем 2014. године постао други највећи извозник у Србији.

Дивиденде

НИС је у 2014. години, другу годину заредом, исплатио дивиденду у вредности 25 одсто нето добити. На име дивиденди је издвојено 13,08 милијарди динара. НИС ће наставити да спроводи своју дугорочну политику дивиденди и уравнотеженим приступом нађе меру расподеле добити на део за финансирање даљег развоја и део намењен за исплату дивиденди.

Дивиденде, у милионима динара	2013.	2014.
Директно генерисана вредност	264.532	262.889
Дистрибуирана економска вредност	207.255	233.031
Оперативни трошкови	172.223	185.476
Зараде запослених и остале надокнаде	23.613	19.286
Кamate за примљене кредите и дивиденде*	3.388	16.170
Порези	7.851	12.098
Инвестиције у заједницу	180	168
Увећање економске вредности компаније	57.277	29.691

* У табели нису приказане дивиденде исплаћене акционарима у 2013. години

Истраживање и производња

Укупна производња домаће нафте и гаса у 2014. години износила је 1.596 хиљаде условних тона. Производња домаће нафте опала је за око 4% као резултат измене динамике бушења и смањеног обима инвестиција. Производња домаћег гаса порасла је у односу на претходну годину за 1% и износи 558 милиона кубних метара.

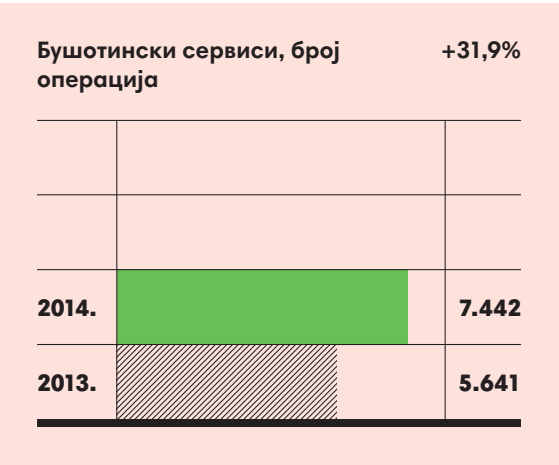
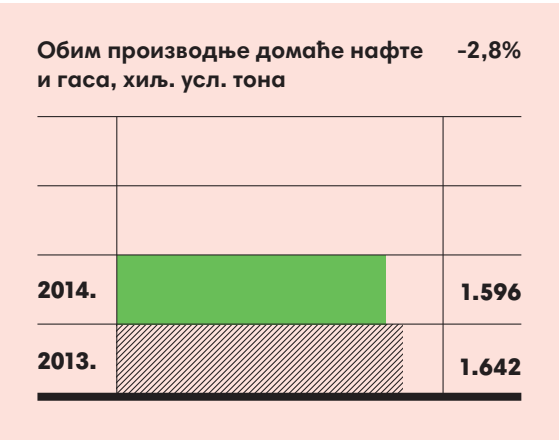
Нафтни сервиси

Блок Сервиси је током 2014. године осим у Србији био ангажован и у Босни и Херцеговини и у Румунији.

Коришћењем интегрисаног сервиса (телеметрија + мотори + длета), скраћено је време израде бушотина, што је донело додатне уштеде. Такође, убрзањем селидбе бушаћих постројења – смањен је циклус „демонтиража + селидба + монтажа“ до 3 дана. Побољшан је квалитет бушења употребом друге врсте исплаке током бушења.

9%

раст резерви нафте и гаса у Србији и Анголи у поређењу са 2013. годином

Прерада

Укупан обим прераде нафте и дорада нафте и полу-производа у 2014. години износи 3.104 хиљаде тона, што је пораст од 1% у односу на претходну годину. У септембру 2014. године спроведен је ремонт главних рафинеријских погона. Застој је искоришћен и за наставак модернизације која ће омогућити још већу производњу „белих” деривата: бензина, дизела и млазног горива врхунског квалитета Евро 5 стандарда, као и већу енергетску ефикасност рафинеријске прераде НИС-а.

У 2014. години покренут је пројекат депарафинизације дизела. Његова реализација ће омогућити виши квалитет производње еводизела, што води већем задовољењу захтева потрошача.

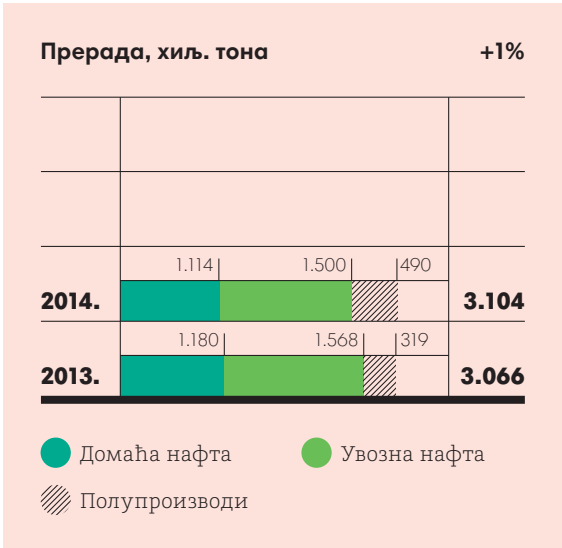
У циљу праћења перформанси пословања и позиције на тржишту, НИС се определио за независну методологију праћења показатеља ефикасности рафинеријске прераде - Solomon Associates.

У циљу праћења перформанси пословања и позиције на тржишту, НИС се определио за независну методологију праћења показатеља ефикасности рафинеријске прераде. У ту сврху изабрана је методологије компаније Solomon Associates, као најпознатија у свету, која покрива преко 85% капацитета рафинеријске прераде у више од 70 земаља широм света.

Рафинерије НИС-а се у програму налазе од 2008. године,

од када се спроводи мерење кључних показатеља ефикасности, планирање циљних вредности за будућност, што је пропраћено и израдом Програма за достизање постављених циљева.

Рафинерије НИС-а од 2008. године бележе позитиван тренд по свим кључним параметрима пословања. Реализација усвојених циљних оријентира Програма повећања ефикасности гарантује наставак позитивног тренда развоја рафинеријске прераде НИС-а и њено позиционирање по ефикасности у врху на територији Централне и јужне Европе.

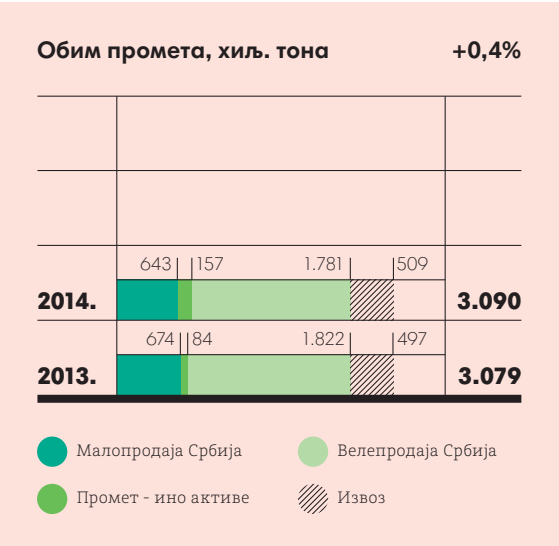
Промет

У 2014. години забележен је раст промета од 0,4% у односу на претходну годину, тако да је укупан промет у Србији са иноактивама износио 3.090 хиљада тона.

- 1) Малопродаја – пад обима малопродаје за 5%.
 - Пад промета у малопродаји последица је првенствено пада продаје пољопривредницима. Део количина дизел горива за пољопривреднике пласиран је кроз канал велепродаје,
 - НИС је први у земљи по показатељу просечне дневне продаје на бензинским станицама, како у премијалном сегменту (7,1 t/дан), тако и у масовном сегменту (5,2 t/дан).
- 2) Велепродаја – пад за 2%
 - Пад је последица смањења продаје примарног бензина за 32%,
 - Раст промета моторних горива +5%, од чега дизел горива бележе раст за 6%,
 - Раст промета млазног горива +60%,
 - Раст промета мазута +1,4% и битумена 32%.
- 3) Извоз – повећање за 2%
 - Раст извоза у односу на 2013. годину забележен је код дизела за 62%, битумена за 4,9% и млазног

горива за 25%. Пад је забележен код бензина (36%), и мазута (11%).

- 4) Иноактиве – Повећање за 86%
 - Раст продаје моторних горива за 87%, од чега раст бензина износи 67% и дизела 91%.

Енергетика

Током 2014. године завршена је изградња четири мале електране укупне електричне снаге 3.650 kWe. Са овим електранама повећана је укупна електрична снага, тако да НИС сада располаже сопственим капацитетима за производњу електричне енергије за задовољење 20% сопствених потреба.

Припремљени су пројекти изградње пет нових електрана укупне снаге 6.160 kWe чији се почетак изградње планира у 2015. години, што чини укупно 13.560 kWe.

НИС је у 2014. години продао прву количину електричне енергије произведене у НИС-овим когенеративним постројењима. Тиме је, уз *Електропривреду Србије*, постао једини произвођач у Србији који електричну енергију испоручује на слободном тржишту.

Прва станица за компримовани природни гас (КПГ) на гасним и нафтним пољима пуштена је у рад средином 2014. године на мерној отпремној станици Палић и производи око 5.500 kg компримованог гаса дневно. Изградња прве станице за КПГ на бензинским станицама уговорена је у октобру 2014. године

за бензинску станицу „Нови Сад 10“. Пуштање у рад ове производне станице планирано је у 2015. години. Извршена је идентификација 18 бензинских станица на којима постоје услови за изградњу производних станица за КПГ и планира се изградња на најмање две бензинске станице у 2015. години.

Производња ел. енергије, MWh		+102%
2014.		73.058
2013.		36.239

Корпоративна безбедност

Компанија верује да су друштвено одговорно и етички исправно понашање важни фактори у постизању дугорочног пословног успеха. Као угледни пословни партнер и послодавац, НИС је посвећен етичном пословању и у складу са тим је усвојен кодекс пословне етике.

НИС посебну пажњу посвећује активностима које имају за циљ спречавање било ког облика противзаконитог и штетног деловања.

Кодекс пословне етике је тако дизајниран да помогне запосленима да реше потенцијалне дилеме на које могу наићи у дневном обављању својих задатака, а које се тичу потенцијалних коруптивних радњи, заштите приватности информација, употребе средстава Компаније на непримерен начин и слично. У Компанији се организују тренинзи и велика пажња се посвећује овом питању како би НИС и даље био пример другима да је етичност у пословању предуслов, а не питање избора.

Специфичност делатности и рад са великим бројем пословних партнера утицали су на то да НИС посебну пажњу посвећује активностима које имају за циљ спречавање било ког облика противзаконитог и штетног деловања, а које има или може имати негативне последице по пословање компаније и њен рејтинг на тржишту Републике Србије и шире.

Уведено је више стандарда који, између осталог, имају за циљ да неутрализују постојање могућности за коруптивно деловање у, или према Компанији и њеним запосленима.

Ризици везани за корупцију континуирано се анализирају, како на нивоу Компаније у целини, тако и на нивоу њених бизнис-процеса. У 2014. години извршена је анализа ризика везаних за корупцију код свих власника бизнис-процеса у НИС-у (16 бизнис процеса или 100 одсто), као и 73,3% пословних јединица. Због специфичности делатности и великог броја пословних партнера најризичнији су управо они организациони делови који су везани за сарадњу са пословним партнерима (добављачима, купцима и извођачима радова).

Проценом ризика, као тежишни ризик у области корупције, идентификована је злоупотреба службеног положаја и друга противправна делатност, где су као фактори настанка издвојени:

- Неодговоран однос према имовини Компаније, нелојалност и спрега са криминалним миљеом,
- Недовољна заштита имовине Компаније,
- Непотпуност процедура интерних контрола,

- Пропусти у раду одговорних, заказивање система заштите и слично,
- Противправно поступање запослених.

Под појмом „корупција“ у анализи је коришћена дефиниција преузета из „Националне стратегије за борбу против корупције“, према којој је: „Корупција однос који се заснива злоупотребом овлашћења у јавном и приватном сектору у циљу стицања личне користи или користи за другога“.

Сви чланови управних тела упознати су са правилима и процедурама које су актуелне у Компанији, а везане су за антикорупцију, и то Одбор директора, Саветодавни одбор и чланови комисија одбора директора и имали су могућност да остваре увид у Политику НИС-а у области борбе против корупције и превара. Усвојен је типски образац Анекса важећих уговорних докумената Компаније, Антикорупцијски анекс и Типски образац „Споразум о антикорупцијском понашању“.

Сви новозапослени у току 2014. године су упознати са правилима и процедурама антикорупцијског деловања у Компанији.

Током 2014. године реализоване су обуке запослених на теме корупције и заштите информација у пословном окружењу, којима је било обухваћено 48 запослених у Блоку Прерада и 23 запослена у Блоку Истраживање и производња, као и обуке менаџера средњег нивоа – за укупно 21 запосленог.

Током 2014. године против запослених чијим су деловањем наступиле штетне последице по Компанију, а које је у основи имало корупционе мотиве, поднето је 264 предлога надлежним руководиоцима за покретање дисциплинског или кривичног поступка. Као карактеристична корупциона дела запослених су издвојена: неуплаћивање пазара и отуђивање истог, злоупотребе компанијских картица ради стицања имовинске користи, отуђивање погонског горива, преваре страних возача приликом конверзије девизних средстава на компанијским малопродајним објектима, исплаћивања унајмљене опреме на градилиштима која су ван употребе, сукоб интереса и друго. Компанију је напустило укупно 180 запослених.

Са свим пословним партнерима са којима је НИС успоставио уговорне односе склопљени су антикорупцијски анекси, а по доношењу Одлуке генералног директора из септембра 2014. године, склапани су Споразуми о антикорупцијском понашању. Ова документа имају за циљ очување и обезбеђење повољног пословног амбијента превентивним деловањем у борби против коруптивних и незаконитих радњи и поступања. Истима је регулисано да уколико саговорар одбије закључење предметног Споразума, иницијатор из НИС-а о томе одмах обавештава надлежну функцију која предузима предвиђене мере.

У поступцима усаглашавања свих набавки у Компанији врши се комплексна оцена привредног субјекта са којим Компанија може ступити у уговорни

Кодекс пословне етике и рад тзв. СОС линије пружили су могућност запосленима и осталим лицима ангажованим у и за Компанију да извисте о свим случајевима кршења етике пословног понашања.

У 2014. години анализирано је укупно 10.469 потенцијалних пословних партнера, од тога 769 нових добављача са којима Компанија није раније сарађивала. Сагласност није дата за 226 потенцијалних уговарача, што чини 2,15 %. Функција за корпоративну заштиту је, такође, учествовала у усаглашавању 5.934 предложених уговора за потписивање, од којих 385 или 6,48 % није добило сагласност Функције.

Неусаглашени комитент је онај за кога се анализом установи да би успостављањем уговорног односа са истим могли наступити пословни ризици по Компанију. Разлози неусаглашавања могу бити неликвидност потенцијалног комитента (тренутна или учестала); неекономичност (вредност предмета није усклађена са тржишним условима, протежира се пословање са мањим бројем фирми); непоузданост у пословању (или потенцијална непоузданост), што може да подразумева да потенцијални комитент не располаже потребним траженим референцама, да не поседује валидне сертификате потребне за обављање уговорних обавеза, да су му, због преангажованости на већем броју тренутних послова смањени расположиви радни капацитети, да не поседује потребна средства за обављање уговорних обавеза; нестручност (предузеће није регистровано за обављање делатности чије се обављање планира или је регистровано, али ангажује подизвођаче који нису регистровани за захтевану делатност); нелојалност (или потенцијална нелојалност, нпр. фирма је у списку референци доставила податке о свом ангажовању на сличним пословима за потребе друге фирме која је за Компанију конкурентска - ризик од откривања пословних података Компаније); сукоб интереса и евентуалне друге категорије.

Циљ друштвено одговорног пословања у оквиру ланца снабдевања је да НИС својим примером подстакне остале да се већ данас укључе у борбу за боље сутра.

У Компанији се дефинише Листа непоузданих пословних партнера на којој се налазе привредни субјекти који у досадашњем периоду нису испуњавали уговорне обавезе. Приликом наредних пријава за успостављање пословног односа ови пословни партнери не могу бити квалификовани са аспекта економске безбедности.

У току 2014. године на Листи непоузданих пословних партнера налази се укупно 131 комитент са ко-

јим је раскинут или није обновљен већ постојећи уговор о пословној сарадњи. Разлози за то су:

- непоштовање уговорених рокова, неквалитетно извршавање преузетих обавеза и непоштовање прописаних услова HSE (укупно 15 случајева);
- утужење пословног партнера због неизвршених уговорних обавеза (укупно 107 случајева);

Укупно 9 случајева као разлог раскида или необнове уговора има корупциону основу.

Анализа и ревидирање Листе непоузданих пословних партнера се врши на годишњем нивоу и у току 2014. године за 24 пословна партнера је поновном анализом утврђено да не постоји основ да буду евидентирани на поменутој Листи.

Кодекс пословне етике НИС-а и рад тзв. СОС линије (телефон: 021/481 5005; имејл адреса: soslinija@nis.eu) пружили су могућност запосленима као и осталим лицима која су ангажована у и за Компанију, да извисте о свим њима познатим случајевима кршења етике пословног понашања. Прикупљајући овакве информације Компанија предузима одговарајуће мере у складу са Упутством рада СОС линије.

У току 2014. године било је укупно 17 пријава потенцијалних кршења етике пословног понашања у Компанији. Два случаја из 2014. године су у финалној фази решавања, док је за два случаја утврђено кршење одредби Кодекса пословне етике и то се односило на дисциплински/етички прекршај у једном и на кадровску политику у другом случају.

Добављачи

Као највећа компанија у Србији НИС има развијену свест о значају и о потреби за едукацијом пословних партнера са којима сарађује у ланцу снабдевања.

Активно се ради на увођењу процеса који би осигурали да добављачи Компаније послују на етички, еколошки и друштвено одговоран начин.

Један од циљева је унапређење разумевања концепта друштвено одговорног пословања у оквиру ланца снабдевања, као и да Компанија својим примером подстакне и остале да се већ данас активно укључе у борбу за боље сутра.

Један од основа за очување конкурентности НИС-а на тржишту јесте и успешна сарадња са добављачима, који се, географски посматрано, деле на:

- Локалне – добављачи из Републике Србије,
- Регионалне – добављачи на нивоу југоисточне Европе,
- Глобалне – добављачи широм света.

Успешна сарадња са добављачима подразумева реализацију процеса набавке, односно правовремено обезбеђење материјала и услуга који су потребни за реализацију производних и пословних процеса у Компанији.

Основна начела при процесима набавке су:

- Начело економичности и ефикасности процеса,
- Начело обезбеђења конкуренције и једнакости међу понуђачима.

Стандардизација пословних процеса је извршена кроз усвојена документа: правилнике, политике, стандарде и упутства. Приоритет се даје конкурентном начину избора добављача или извођача. У слу-

чају постојања пословне потребе за применом безконкурентног начина избора, та потреба треба да буде образложена и аргументована од стране наручиоца или бизнис-корисника. Конкурентан начин избора се заснива на анализи алтернативних тржишних понуда и избору добављача који је доставио технички прихватљиву и, што се тиче цене, рока испоруке/извршења, гарантног рока, средстава обезбеђења или додатних погодности за НИС – оптималну понуду.

Структура набавки од добављача у 2014. години

1	Укупна вредност набавки у току 2014. године (у милионима динара)	213.869
2	Укупна вредност набавки у току 2014. године изузимајући набавке сирове нафте од страних добављача (у милионима динара)	117.977
3	Укупна вредност набавки од локалних добављача (у милионима динара)	73.902
4	Проценат набавки од локалних добављача вредносно (3/1)	35%
5	Проценат набавки од локалних добављача у току 2014. године вредносно изузимајући набавке сирове нафте од страних добављача (у динарима) (3/2)	63%
6	Укупан број добављача са којима компанија сарађује	2.989
7	Укупан број локалних добављача	2.423
8	Проценат локалних добављача од којих су вршене набавке у току 2014. године (7/6)	81%

Купци

Како би оправдао улогу лидера на тржишту НИС посвећује велику пажњу питањима квалитета својих производа. У саставу Научно-технолошког центра послују лабораторије, које пружају услуге испитивања квалитета током целог процеса производње нафте и рафинеријске прераде.

Процес контроле квалитета започиње испитивањима квалитета сирове нафте на пољима у погонским лабораторијама, затим испитивањима сирове нафте припремљене за рафинеријску прераду, преко испитивања квалитета процесних токова и полу-производа битних за праћење и контролу рада рафинеријских погона, па све до контроле квалитета финалних рафинеријских производа и издавања Извештаја о испитивању. Извештајем о испитивању се потврђује да је квалитет произведених горива у складу са прописаним квалитетом према захтевима националне регулативе.

Подизање задовољства купаца на највиши могући ниво представља један од приоритета НИС-а.

Лабораторијска испитивања при финалној контроли квалитета, пре коначне испоруке горива крајњим потрошачима, спроводе се у циљу обезбеђења квалитета горива приликом транспорта од рафинерије до бензинских пумпи и спречавања евентуалне деградације горива при транспорту.

Овим поступцима је загарантован квалитет горива произведених у Компанији.

Подизање задовољства купаца на највиши могући ниво представља један од приоритета НИС-а. Како би се анализирано и пратило задовољство потрошача, у Компанији се спроводе различите врсте истраживања задовољства потрошача.

Истраживањем задовољства корпоративних клијената утврђено је да је 95% корисника НИС картица за гориво степен задовољства сарадњом са НИС-ом оценило као веома висок. Исту оцену степена задовољства добила је и заступљеност мреже БС НИС-а (95%), што је истовремено и главни разлог одабира НИС-а као партнера за корпоративне картице. Потрошача, задовољних квалитетом услуге, разноврсношћу горива и уговором је такође 95 процената.

Један од механизма за праћење и оцену рада на малопродајним објектима је и даље „тајни купац“. Провере на бензинским станицама обухватају визуелни преглед (оцена чистоће и попуњености асортимана) и контролну

куповину горива у било које време дана или ноћи (оцена пружене услуге). Циљ оваквих истраживања је унапређење рада на бензинским станицама, а самим тим и подизање задовољства купаца.

Одговорност за производ и усаглашавање пословања Компаније са регулативом Европске уније

Комуникација од снабдевача ка потрошачима захтева да произвођачи и увозници пружају обавештења о томе како се њихове супстанце или смеше могу користити безбедно по здравље људи и животну средину, при чему је главни инструмент ове комуникације безбедносни лист.

Безбедносни лист је законом прописан документ у обавезној примени од 2013. године. REACH (Registration, Evaluation, Authorisation i Chemicals) је предуслов за извоз производа Компаније у Европску унију.

Обзиром да значајан део својих производа Компанија извози на тржиште Европске уније, у НИС-у су извршена обимна испитивања и активности у циљу испуњења REACH обавеза. Према REACH регистровано је 14 производа Компаније.

Све REACH обавезе су испуњене у складу са задатим временским роковима и добијена је позитивна одлука од *Европске агенције за хемикалије* о извршеној регистрацији супстанци које производи НИС. На овај начин омогућен је несметан пласман и продаја производа НИС-а на тржишту Европске уније.

Обележавање производа

С обзиром на природу делатности која условљава рад са великим бројем различитих хемикалија, Компанија посвећује велику пажњу адекватном обележавању производа – и то поштовањем REACH регулативе која има за циљ да се адекватним обележавањем пружи информације о опасностима потенцијалног утицаја хемикалија на здравље људи и животну средину. Ради адекватног обележавања производа, према одлуци генералног директора НИС-а, током 2013. и 2014. године креиран је нови визуелни идентитет амбалаже NISOTEC производа. Елементи обележавања који се налазе на етикетама нове амбалаже NISOTEC усклађени су са CLP/GHS системом. Овај систем је много комплекснији и захтевнији од претходног DSD/DPD система и отуда, иако се дефинисани датум преласка на нови систем обележавања приближава, још увек је на тржишту мало и производа и брендова са елементима обележавања по CLP/GHS. НИС је први и за сада једини домаћи произвођач мазива која има елементе обележавања у складу са новим CLP/GHS системом.

Током године није покренут нити један инспекцијски поступак због неусклађености са законским прописима приликом означавања информација о производима и/или услугама Компаније.

Досадашње активности резултирале су чињеницом да у НИС-у у 2014. години нема покренутих поступака и нису се водили спорови против Компаније, односно није било случајева у којима су производи и услуге утицали на безбедност и здравље потрошача.

Од посебне важности је и то да у току 2014. године против НИС-а није покренут ниједан случај због непоштовања прописа и неписаних кодекса у вези са маркетиншким комуникацијама, као ни поводом нарушавања приватности купаца.

Порези и други јавни приходи

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода који НИС са зависним друштвима насталим из НИС-ове организационе структуре плаћа у Србији за 2014. годину износи 128,1 милијарде динара, што је за 9,8 милијарди динара тј. 8% више него у истом периоду претходне године.

На име дивиденде НИС је у буџет Републике Србије уплатио 3,9 милијарди динара, као непореске приходе од имовине (у 2013. години: 3,7 милијарди динара).

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода који НИС Група плаћа за 2014. годину износи 136,2 милијарди динара, што је за 15,6 милијарди, тј. 13% више него за 2013. годину.

Инвестиције

У складу са Средњорочним инвестиционим планом у 2014. години главни правци улагања усмерени су ка реализацији пројеката заштите животне среди-

не, пројеката у преради, промету, производњи нафте и гаса, као и у стручним службама.

Најзначајнија улагања у Блоку *Истраживање и производња* у 2014. години била су:

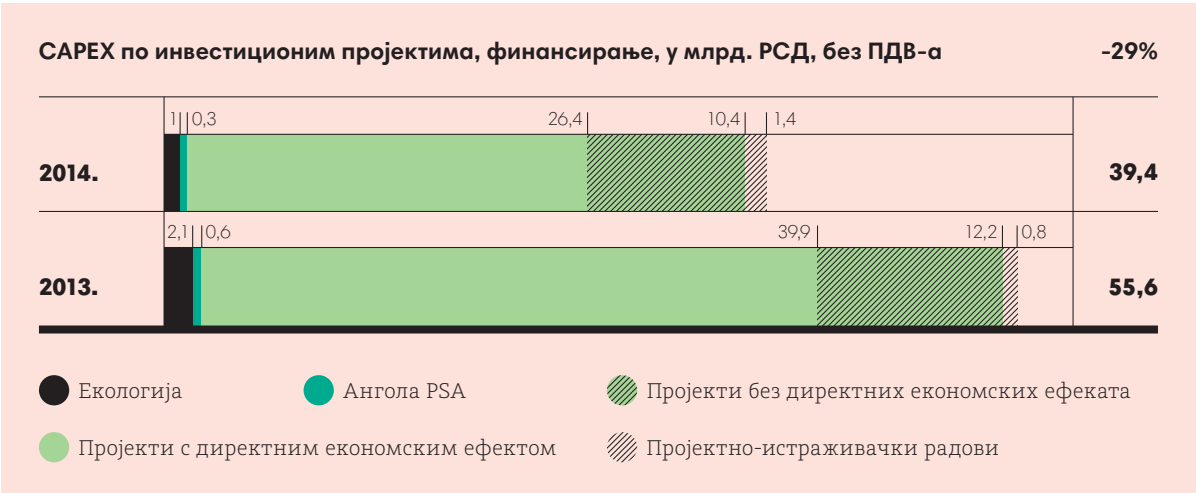
- Бушење разрадних бушотина,
- Програм 3D сеизмичких испитивања и бушења истражних бушотина у Републици Србији,
- Геолошка истраживања неконвенционалног гаса
- Улагања у концесиона права,
- Компресорска станица на нафтно гасном пољу Велебит са пропратном инфраструктуром,
- Издвајање CO₂ из природног гаса,
- Ликвидација хаварија на ГП системима.

Најзначајнија капитална улагања у 2014. години у Блоку *Прерада* реализована су кроз следеће пројекте:

- Производња индустријских базних уља,
- Реконструкција резервоара и технолошких система намењених за транспорт нафте,
- Повезивање дистрибутивне трафостанице и ревитализација процесних трафостаница,
- Уградња система стационарног мерења вибрација на ротационој опреми,
- Изградња нове линије за деминерализацију воде у Рафинерији нафте Панчево,
- Изградња линије за полирање парног кондензата у Рафинерији нафте Панчево,
- Аутоматизација и управљање производњом.

Најзначајнија капитална улагања у 2014. години у вези са заштитом животне средине у Рафинерији нафте Панчево била су:

- Пројекат изградње затвореног система дренажа,
- Изградња затвореног система узимања узорака у производњи,
- Реконструкција ауто-пунилишта,
- Намешавање дизел-горива с биодизелом.

Стратешки циљеви

Услед значајних макроекономских промена у последњих неколико година, НИС је приступио ревизији постојеће стратегије развоја. НИС ће наставити да се развија у смеру изградње јаког темеља који треба да обезбеди стабилан развој у будућности, а у исто време да диверсификује своје ризике и пословне могућности.

Блок Истраживање и производња

Фокус у предстојећем периоду, као и до сада, биће у домену истраживања и производње:

- Посебна пажња ће се поклонити повећању ефикасности и приноса постојећих лежишта, као и мерама за смањење губитака у производњи,
- Интензивирање активности у домену истраживања на тлу Србије, као и
- Потенцијално истраживање могућности у домену неконвенционалних ресурса у средњорочном периоду.

У циљу обезбеђења дугорочног одрживог раста НИС планира да повећа своје активности у концесионим пројектима, као и да анализира потенцијалне нове пословне прилике у региону и шире.

Блок Сервиси

Даљи развој нафтних сервиса биће на првом месту усмерен на подршку реализацији планова компаније у домену истраживања и производње. Побољшање квалитета пружаних услуга, раст искори-

шћења капацитета и повећање ефикасности рада представљају кључне приоритете за развој нафтних сервиса у будућем периоду.

Блок Прерада

Само најкомплексније рафинерије у Европи ће имати могућност да равноправно конкуришу рафинеријским капацитетима на Блиском Истоку и да одрже профитабилност на дуги рок. Петрохемијска индустрија у Европи је у још тежем положају, и неконкурентна је по цени коштања са Блиским Истоком и Северном Америком. У складу са тим НИС разматра могућности наставка развоја прерађивачких капацитета, у првом реду њиховом даљом модернизацијом, праћеном повећањем оперативне ефикасности, започетом још од 2009. године. Планира се и даље повећање ефикасности свих релевантних показатеља.

Блок Промет

У домену продаје НИС ће наставити да утврђује своју позицију у регионима где тренутно обавља своју делатност и да, колико је то могуће, шири своје пословање у тим регионима. Како би се пребродила велика негативна тржишна кретања, НИС ће посебно обратити пажњу на спровођење програма оперативне ефикасности дуж целокупног ланца вредности у продаји и дистрибуцији, а у исто време ће радити на имплементацији иновационих формата продаје у малопродаји, чинећи тиме понуду ефикаснијом и истовремено атрактивнијом за купце.

Блок Енергетика

Енергетика, као најмлађи бизнис у портфолију НИС-а, представља брзорастући сегмент са амбициозним плановима развоја у Србији кроз потпуну монетизацију сопственог природног гаса, изградњу електрана на гас и производњу и продају компримованог природног гаса. На овај начин ће се максимизовати ефекти сопствених извора енергије и задовољити интерне потребе за енергијом, као и потребе купаца на тржишту. Упоредо, Блок Енергетика се развија у правцу диверсификације извора енергије из које ће се производити електрична и топлотна енергија, преко конвенционалних ресурса, па све до обновљивих извора енергије.

Стратешки циљ НИС-а је био и остаје – да постане најефикаснија, брзорастућа енергетска компанија у балканском региону и да остане лидер на домаћем тржишту.

Људски ресурси

The background features a large, bold teal number '3' on the left side. To its left, there is a cluster of small red dots. Above the '3', there is a red circular shape composed of many thin, parallel lines. Below the '3', there are two red triangles, one solid and one composed of thin lines. The right side of the image is dominated by a large, faint, dotted circular pattern. In the upper right corner, there is a red circular shape with a teal center and a line extending from it. The bottom of the image has a series of thin, parallel lines radiating from the left side.

Људски ресурси

Сигурни у професионалост

Кроз бенефиције за запослене, улагања у њихов професионални развој и различите програме подршке намењене младима, НИС је увек окренут људима. Улагање у њихову професионалност кроз развијен систем мотивације гарантује да сваки запослени представља експерта у свом пољу деловања.

Ефекти

Развијен програм мотивације „Ја имам идеју“ који омогућава свим запосленима да дају проактивне предлоге како да се повећа ефикасност пословања и процеса

Кроз програм „Ја имам идеју“ пријављено више од

400
идеја

Сарадња са

17

различитих факултета преко програма НИС шанса

Континуиране обуке, курсеви и упутства из безбедности и здравља на раду

265

милиона динара на име професионалног развоја запослених у 2014. години.

03

Људски ресурси

Компанија управљању људским ресурсима, као једном од најважнијих чинилаца, посвећује посебну пажњу.

Свака од области управљања људским ресурсима има за циљ привлачење најквалитетнијих кандидата и задржавање запослених са најбољим учинком и квалитетом обављања радних задатака. Механизми проналажења и привлачења кандидата, као и мотивисања и развоја запослених константно се унапређују како би уз успешне и задовољне запослене Компанија осигурала лидерску позицију.

Једнаке могућности

Титула најпожељнијег послодавца је циљ којем Компанија тежи.

Принцип једнаких могућности доследно се поштује приликом запошљавања, уз гаранцију да су кључни фактори при избору кандидата и развоју запослених њихов професионализам, искуство и знање. Истовремено, Компанија поштује принцип забране било ког вида дискриминације приликом избора кандидата и спровођења осталих процеса у домену људских ресурса.

Кретање броја запослених

Укупан број запослених у НИС-у на дан 31.12.2014. године је 5.734.

Организациони део	2013.	2014.
НИС - стручне службе	1.280	1.350
Блок "Истраживање и производња"	1.000	1.043
Блок "Сервиси"	1.303	1.277
Блок "Прерада"	904	870
Блок "Промет"	1.035	959
Блок "Енергетика"	225	235
Укупно	5.747	5.734*

* Преко програма „НИС шанса“, запослено је 136 лица на дан 31.12.2014. године.

Квалификациона структура на последњи дан у години

		ДР	МР	Остало ВС	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
2013.	на неодређено време	14	181	2.011	397	1.803	5	305	832	0	4	5.552
	на одређено време	0	3	136	1	43	0	0	12	0	0	195
	укупно	14	184	2.147	398	1.846	5	305	844	0	4	5.747
2014.	на неодређено време	15	165	2.178	393	1.745	5	286	800	0	4	5.591
	на одређено време	0	1	123	3	15	0	0	1	0	0	143
	укупно	15	166	2.301	396	1.760	5	286	801	0	4	5.734

На дан 31.12.2014. године, НИС има 5.591 запослених на неодређено време (што чини 97,5 одсто запослених), а 143 запослених на одређено време, с пуним радним временом. У НИС-у нема запослених који раде са скраћеним радним временом, нити запослених млађих од 18 година.

Компанија послује у складу са законом и другом регулативом, као и у складу са ратификованим међународним конвенцијама, као и у другим областима, тако и када је у питању принудни и дечији рад.

Механизми проналажења и привлачења кандидата, као и мотивисања и развоја запослених константно се унапређују како би уз успешне и задовољне запослене Компанија осигурала лидерску позицију.

Запослени на одређено и неодређено време по полу

		Мушкарци	Жене	Укупно
2013.	на неодређено време	4.204	1.348	5.552
	на одређено време	105	90	195
	укупно	4.309	1.438	5.747
2014.	на неодређено време	4.189	1.402	5.591
	на одређено време	83	60	143
	укупно	4.272	1.462	5.734

Однос менаџмента и запослених

		Број менаџера*		Број запослених	
		Број менаџера	% учешћа у укупном броју менаџера	Број запослених	% учешћа у укупном броју менаџера
2013.	Мушкарци	235	70,8	4.074	75,2
	Жене	97	29,2	1.341	24,8
	Укупно	332	100	5.415	100
2014.	Мушкарци	233	72,1	4.039	74,6
	Жене	90	27,9	1.372	25,4
	Укупно	323	100	5.411	100

* Укључени су менаџери I (директори блокова и функција), II (директори дирекција) и III (директори сектора) нивоа

Запослени до нивоа директора дирекције

Број \ Ниво	Старост			Пол		Држављанство		Укупно
	<30	30-50	>50	Жене	Мушкарци	Домаће	Страно	
Генерални директор	0	1	0	0	1	0	1	1
Саветници и заменици Генералног директора	0	5	3	2	6	4	4	8
Директор функције/ блока	0	12	3	2	13	2	13	15
Саветници и заменици директора функције/ блока	1	13	2	2	14	7	9	16
Директор ћерке фирме	0	4	0	0	4	3	1	4
Директор дирекције	3	69	4	20	56	47	29	76
Саветници и заменици директора дирекције	0	7	1	1	7	5	3	8

Старосна структура

	18-19	20-29	30-39	40-49	50-59	od 60	Укупно
Менаџмент* 2014	0	13	139	121	43	7	323
Запослени 2014	1	686	1.530	1.822	1.281	91	5.411
Укупно 2014	1	699	1.669	1.943	1.324	98	5.734
Менаџмент* 2013	0	11	156	110	46	9	332
Запослени 2013	2	725	1.572	1.835	1.210	71	5.415
Укупно 2013	2	736	1.728	1.945	1.256	80	5.747

* Укључени су менаџери I, II и III нивоа

Флуктуација запослених

	Мушкарци		Жене		Укупно	
	2013.	2014.	2013.	2014.	2013.	2014.
Примљено у радни однос	286	298	154	159	440	457
Прекид радног односа	2.298	336	563	134	2.861	470

Флуктуација по старосној структури

	do 19		20-29		30-39		40-49		50-59		od 60		Укупно	
	2013.	2014.	2013.	2014.	2013.	2014.	2013.	2014.	2013.	2014.	2013.	2014.	2013.	2014.
Примљено у радни однос	2	1	231	250	152	134	40	52	13	19	2	1	440	457
Прекид радног односа	0	0	134	159	572	97	1005	99	1028	86	122	29	2.861	470

Динамика одлазака и повратака са породичског одсуства у 2014. години	
Запослени који су започели одсуство у 2013.	53
Запослени који су вратили са одсуства у 2013.	67
Запослени који су започели одсуство у 2014.	67
Запослени који су вратили са одсуства у 2014.	52
Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства до 31.12.2013. и 31.12.2014.	116
Преостали очекивани број запослених за повратак са одсуства у 2015. и 2016.	71
Напустили Компанију за мање од годину дана након повратка са породичског	23
Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства, а у радном односу у Компанији су и након 12 месеци од завршетка одсуства	64

Основ престанка радног односа

У 2014. години НИС је напустило 470 запослених, од чега се шесторо пензионисало, а 178 запослених је напустило Компанију споразумно, уз исплату стимулативне новчане накнаде. За 286 запослених радни однос је престао по неком другом основу – отказ уговора о раду од стране послодавца, отказ уговора о раду на захтев запосленог, истек рада на одређено време, смрт запосленог и слично.

У случају потребе премештаја запосленог на друге послове или промене других битних елемената уговора о раду запосленог, Компанија је у обавези да запосленом достави понуду за закључење анекса уговора о раду, са роком изјашњавања о понуди од осам радних дана од дана пријема понуде.

Основ престанка радног односа	2013.	2014.
Пензионисање	6	6
Споразумни престанак радног односа уз исплату стимулативне новчане накнаде	2.258	178
Остало	597	286
Укупно	2.861	470

Сарадња са синдикатима

НИС, као друштвено одговорна компанија, подржава слободу синдикалног удруживања и колективног преговарања, тако да и у 2014. години наставља ин-

тензивну сарадњу са репрезентативним синдикатом запослених. У НИС-у постоји један репрезентативни синдикат:

Број запослених у репрезентативним синдикатима	2013.	2014.
Јединствена синдикална организација НИС а.д.	2.590	3.643
Јединствена синдикална организација Нафтагас	1.543	0
Укупно	4.133	3.643

Напомена: укупан број запослених који су чланови синдиката у 2014. години је 3.719, од којих 3.643су чланови репрезентативног синдиката, 76 запослених су чланови осталих синдиката у Компанији. Јединствена синдикална организација „Нафтагас” је изгубила репрезентативност у 2014. години, што је довело до смањења броја чланова синдиката.

У току 2014. године извршено је преиспитивање репрезентативности синдиката у складу са Законом о раду. Један од два репрезентативна синдиката у НИС – Јединствена синдикална организација „НИС Нафтагас” изгубила је репрезентативност и припојила се другом репрезентативном синдикату.

Примена Колективног уговора и Закона о раду и остваривање права запослених из радног односа омогућени су, између осталог, и конструктивним односом са синдикатом, свакодневним консултацијама, редовним састанцима у циљу представљања резултата пословања и унапређења социјалног дијалога, као и кроз радне групе које су сачињене од представника синдиката и послодавца, а које имају за циљ праћење примене Колективног уговора.

Колективним уговором су регулисана права запослених из радног односа, а посебно питања везана за

заштиту здравља и безбедност на раду, широк спектар права везаних за компензације и бенефиције запослених, као и висок степен социјалне заштите запослених. Учешће синдиката у решавању ових питања је од посебног значаја.

Новим Колективним уговором који је потписан 17.12.2014. године задржан је исти корпус права запослених и извршено је усклађивање одредаба Колективног уговора са одредбама Закона о раду(на пример, одредба о увећању заради по основу времена проведеног на раду, тзв. минули рад само код последњег послодавца као и отпремнина код последњег послодавца).

На дан 31.12.2014. године, 64 одсто запослених у НИС-у су чланови репрезентативног синдиката.

Нека од права гарантованих Колективним уговором и другим интерним актима компаније су:

- Посебна заштита за оболеле запослене, као и запослене особе са инвалидитетом, превентивни опоравак запослених који раде на пословима са повећаним ризиком, и осталих запослених, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидности,
- Широки спектар случајева у којима запослени имају право на исплату солидарне помоћи (болест или смрт запосленог или члана породице, оштећење објеката за становање, помоћ при рођењу детета породицама са више деце итд.),
- Стипендије током редовног школовања деци погинулих и умрлих запослених,
- Колективно осигурање запослених у случају незгода и несрећних случајева,
- Добровољно додатно пензијско осигурање које Компанија уплаћује пензијском фонду за све запослене,
- Решавање стамбених потреба запослених путем додела субвенција за стамбене кредите.

У циљу информисања запослених о свим правима и условима за њихово остварење у складу са Колективним уговором и интерним актима Компаније уређен је и HR портал.

Регрутација и селекција кандидата

Процес регрутације и селекције кандидата у НИС-у је високо транспарентан и реализује се по унапред дефинисаним корацима са којима су упо-

знати кандидати и колеге који су иницијатори процеса. На овај начин омогућено је да се избе-ру они који у највећој мери одговарају захтевима радног места.

Првенство се даје интерним кандидатима који своју конкурентску предност добијају тиме што познају Компанију, а за радна места код којих постоји дефицитарност ресурса унутар Компаније окрећемо се екстерним изворима.

Лидерска позиција наше Компаније олакшава овај процес, али желећи најбоље од најбољих - у сталном смо надметању са компанијама које су такође високо позициониране на тржишту рада. Због тога императив стављамо на различите методе и технике регрутације, присутни смо на великом броју догађаја који се организују са циљем јачања имиџа Компаније, ширења мреже потенцијалних кандидата и остваривања контаката, путем којих на бржи начин долазимо до одговарајућих кандидата.

Селекција кандидата подразумева интервјуисање кандидата и њихово профилисање јасно дефинисаном групом тестова, која је крајем 2014. године унапређена и прилагођена различитим пословима.

„НИС шанса“

НИС је и у 2014. години наставио традицију запошљавања младих са тек завршеном средњом техничком школом, без радног искуства и завршеног факултета, без радног искуства у струци.

Програм је већ од прве фазе, 2012. године, наишао на велико интересовање међу потенцијалним кандидатима, о чему сведочи велики број пријава на оглас – око 5.000 за сваку фазу програма.

Програм траје 9 месеци за кандидате са завршеном средњом стручном школом и 12 месеци за кандидате са завршеним факултетом. За одређене образовне профиле у организационим деловима који се баве истраживањем и производњом нафте, програм траје 24 месеца, што је оцењено као неопходан период за осамостаљивање младих стручњака и преузимање пословних пројеката.

Структура полазника програма је веома разнолика. Наши запослени долазе са 17 различитих факултета и преко 10 различитих струка средњих техничких школа. Територијално гледано, запослени раде у већини градова у којима Компанија послује и долазе из преко 20 различитих градова.

Чињеница да је од укупног броја запослених по овом програму – а то је 460 младих са високом стручном спремом и 206 са средњом, чак око 80% њих и даље у Компанији – доказ је велике заједничке позитивне енергије коју Компанија размењује са својим запосленима у чији развој константно улаже, док запослени и након формалног истека програма одлучују да даљу каријеру наставе у НИС-у.

Програм је крајем 2014. године прошао кроз извесне модификације и у наредној фази ће бити усмерен ка профилима који одговарају основној делатности Компаније, па ће фокус бити на кандидатима са завршеним техничким факултетима.

По програмској 2014/2015. години запослено је 88 кандидата.

Програм „Репатријација“

НИС је спознао значај и вредност професионалаца који имају образовање и искуство, стечено ван граница Србије, и жељу да га примене у својој земљи. У циљу запошљавања држављана Републике Србије који раде у иностранству, у Компанији је покренут програм „Репатријација“.

Покретањем овог програма и остваривањем сарадње са низом организација које већ окупљају људе тог профила, као и са свим појединцима који су заинтересовани да своју професионалну каријеру наставе у нашој Компанији, желимо да промовишемо повратак у Србију висококвалификованих професионалаца, спремних да преузму лидерске позиције и своје знање и вештине примене у НИС-у.

Професионални развој запослених

Један од циљева компаније НИС је да изгради систем квалитетне и континуиране обуке, и да кроз активно улагање у развој знања, вештина и професионалних квалификација запослених допринесе успеху и конкурентској предности Компаније.

На основу појединачних потреба запослених за усавршавањем које су у складу са потребама пословања, запослени се упућују на различите врсте обука (техничке/стручне обуке, обуке намењене развоју корпоративних компетенција, законом обавезне обуке и стицање лиценци, курсеве страних језика), семинаре и конференције.

НИС је у току 2014. године издвојио 254 милиона динара на име професионалног развоја запослених.

Трошкови обуке ¹ (у милионима РСД)	2013.	2014.
Трошкови стручног образовања	265	240
Трошкови саветовања	23	11
Трошкови чланарине пословних удружења	2	3
Укупно:	290	254
Трошкови организације обуке		11
Укупно:		265

1 НИС а.д. нови Сад са зависним друштвима формираним 2012. године из организационе структуре НИС а.д. НовиСад (НТЦ НИС – Нафтагас д.о.о., Нафтагас – Транспорт д.о.о., Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. и Нафтагас - нафтни сервиси д.о.о.);Трошкови обуке су приказани без трошкова пројекта „Енергија знања“

Стандард „Принципи управљања зарадама за запослене у НИС-у“ дефинише грејдинг систем који је усклађен са међународном методологијом процене радних места.

Поред обука намењених појединачним потребама запослених, Компанија организује и корпоративне програме развоја, намењене развоју циљних група запослених.

Програм оријентације новозапослених

Велику пажњу НИС посвећује интеграцији појединаца у тим и Компанију у целини. Програм оријентације је део увођења новозапослених у пословање Компаније, путем ког их упознајемо са организацијом посла, колегама, организационом културом и пословним окружењем. У 2014. овај програм је реализован за 366 новозапослених.

Програмом су обухваћена предавања о визији, циљевима и вредностима Компаније, организационој структури и основним улогама сваке организационе јединице, као и посета НИС-овом музеју и нафтном пољу.

Програм „Лидер” је намењен развоју лидерског потенцијала представника нижег и средњег нивоа менаџмента Компаније. Реализација програма „Лидер 2014” обухватила је 20 учесника, који су изабрани на основу њихових менаџерских капацитета и потенцијала за развој. Циљ програма је развој лидерских вештина и иновативног мишљења у пословању учесника, темељно разумевање функционисања Компаније и њених дугорочних стратегија.

Кадровска резерва/„Програм наследника” је корпоративни програм развоја са стратешким циљем развоја представника нижег, средњег и вишег нивоа менаџмента Компаније као будућих наследника кључних позиција у ближој или даљој перспективи. Програм је покренут како би задовољио потребу Компаније да у сваком тренутку располаже запосленима који имају знања, искуства, вештине и способности да преузму унапред дефинисане позиције у оквиру Компаније.

У програму је 2014. године учествовало 164 запослених. Реализација овог развојног програма се спроводи кроз серије тренинга, креираних за потребе Компаније и учесника овог програма од стране најквалификованијих консултаната у Србији:

- Модуларни програм из области лидерства,
- ЕУ интеграције,
- Основе нафтно-гасне индустрије,
- Финансије за нефинансијере,
- Управљање пројектима.

НИС пружа шансу и талентованим студентима за стицање искуства у оквиру програма **„Студентска пракса”**. Програмом студентске летње праксе НИС мотивише најуспешније студенте завршних година да стекну ново искуство и упознају се са радом Компаније и принципима међународних пракси које се у њој спроводе. Програм је током 2014. године прошао 101 студент, већином са Рударско-геолошког, Економског, Технолошког и Факултета техничких наука, док је 117 студената и средњошколаца било у једнодневной стручној посети НИС-у.

Систем награђивања

Ради побољшања ефикасности рада Компаније НИС наставља са унапређењем система награђивања и обезбеђује услове који ће допринети томе да постане један од најатрактивнијих послодаваца у региону.

НИС континуирано ради на развоју и побољшању укупног система награђивања за запослене, који укључује:

- Систем зарада (основна и варијабилна зарада, бенефити, премије, нематеријална мотивација и друго),
- Развој запослених,
- Уравнотежен однос радног и слободног времена,
- Оцена перформанси и оцена радног учинка.

Овај систем омогућује да сви запослени буду мотивисани за реализацију циљева Компаније кроз развијен систем награђивања.

Основна зарада

Колективним уговором, према ком се основна зарада запослених одређује у складу са грејдом посла гарантовано је да ниво зарада запослених у НИС-у буде у рангу са водећим компанијама у Србији. Сваки грејд има дефинисан распон зараде од минималне до максималне основне зараде.

Распони зараде за све грејдове су дефинисани на основу медијане референтног тржишта рада. Истраживањем о зарадама од стране независних организација обезбеђује се конкурентност зарада запослених.

Грејдинг систем обезбеђује уређење по принципима интерне праведности и екстерне конкурентности зарада запослених. На овај начин, Компанија ствара амбијент и културу у којој запослени својим радним резултатима могу директно да утичу на своју зараду, а тиме и на пословне резултате читаве Компаније.

Месечна минимална основна бруто зарада у НИС-у, дефинисана Колективним уговором, износи 45.000,00 динара и изнад је минималне бруто зараде у Србији која је у децембру 2014. године износила 28.582 динара. У НИС-у нема дискриминације у дефинисању зараде запослених.

Стандард – „Принципи управљања зарадама за запослене у НИС-у”, који се примењује од јануара 2014.

године, дефинише грејдинг систем који је усклађен са међународном методологијом процене радних места.

Варијабилни део зараде

У складу са одредбама Колективног уговора спроводи се месечно, квартално и годишње оцењивање радних резултата запослених, чији се резултати вреднују системом награђивања кроз варијабилни део зараде.

За запослене у Компанији постоје три основна вида варијабилне зараде: варијабилна зарада у производно-техничким организационим деловима, варијабилна зарада у продаји и варијабилна зарада у администрацији – и сада сваки запослени има право и могућност да својим радом утиче на лична примања.

У 2014. години је спроведен други редовни циклус оцењивања запослених по компетенцијама, којим су били обухваћени сви запослени у НИС-у, класификовани у 3 основне категорије – менаџери, специјалисти и радници. Сви запослени добијају повратну информацију о резултатима оцењивања.

Нематеријална мотивација

Непосредни руководиоци помоћу програма нематеријалне мотивације имају могућност да утичу на мотивацију својих запослених.

У Компанији је развијено неколико програма, и то:

- „Најбољи у струци” – у оквиру кога су дефинисане три категорије избора на индивидуалном нивоу: најбољи радник, стручњак и менаџер,
- „Имам идеју!” – Програм којим се креативне и конструктивне идеје запослених, посебно оне којима се доводи до уштеде или финансијске ефикасности, награђују,
- „HSE награђивање” – Програм који је усмерен на повећање личне и безбедности колега. Овим програмом се вреднује свака реализована активност у области HSE, предлози за HSE побољшања, као и одазивање на лекарске прегледе и HSE обуке,
- „Инстант награђивање” – Непосредни руководилац добија одређен број ваучера (поклон-честитки), које може поделити запосленима који покажу изванредне резултате у раду,
- „Отворена врата” – Програм подразумева да виши менаџмент дефинише време када је доступан за

запослене који желе да му поставе питања или реше евентуални проблем у директној комуникацији,

- „Систем попушта” – Програм који предвиђа попусте за запослене у НИС-у приликом разних куповина, и то углавном у трговини, туризму или култури (попусти за куповину прехранбених производа, одеће, обуће, туристичких аранжмана, карата за културна дешавања и слично).

Спортске активности

Током 2014. године НИС је наставио са подршком за посленима у циљу побољшања менталног, физичког и емотивног здравља, али и стварања позитивног радног окружења, чиме се допринело јачању имиџа Компаније.

У складу са усвојеним акционим планом од стране менаџмента и са допуњеним Стандардом за организацију спортских активности спроведене су:

- **Едукативне активности** – одржане презентације о неопходности физичке активности и здраве исхране у циљу побољшања здравља у више од 7 градова широм Србије. Објављено је око 20 текстова и подељено више од 3.000 брошура у склопу наставка пројекта „НИС фитнес програм”. Снимљен је едукативни филм „5 корака до здравља”, у коме су запослени поделили лична искуства у побољшању здравља путем физичке активности, и креирана презентација „Где можеш да се рекреираш?”, која је доступна на интерном порталу.

- **Превентивне активности** – наставак реализације спортско-дијагностичких прегледа допринео је дефинисању здравствене слике како појединаца, тако и колектива, чиме је креирана основа плана за подизање радне спремности. Прегледано је око 1.905 запослених, који су добили преко 4.000 индивидуалних планова за унапређење здравља, као и планова за балансирану исхрану.

- **Рекреативне недељне** активности доприносе реализацији планова побољшања здравља, а самим тим и подизања нивоа радне продуктивности – више од 4.500 запослених је ангажовано током године.

- **Такмичарске активности** – на више од 10 такмичења запослени су освојили више од 11 награда за постигнуте резултате, чиме су постали препознатљиви у корпоративном свету по такмичарском духу и орјентисаности на резултате.

- **Промотивне активности** са различитим институцијама – сарадњом са Центром за здравље и вежбање,Домом за децу Ветерник – Нови Сад, ОК „Блок оут” Београд, СК „Лавови” Нови Сад, ТК „Вождовац” Београд, РК „Адут” Нови Сад, запослени и чланови њихових породица, а посебно деца имали су могућност бесплатног ангажовања у школама спорта, као и бесплатног присуства различитим спортским догађајима.

По први пут је награђено 14 запослених за допринос развоју здравог живота у корпоративној средини, а на Дану компаније награђено је 11 колега за постигнуте спортске резултате.

Безбедност и здравље на раду

Безбедни услови рада за све запослене и пословне партнере – један су од стратешких циљева Компаније: тежи се континуираном смањењу броја повреда на раду и професионалних обољења. У Компанији се константно примењују принципи превенције у циљу унапређења услова рада и смањења броја негативних HSE догађаја. Настављене су активности на унапређењу HSE компетенција за све запослене и извођаче.

У области безбедности и здравља на раду стандарди Компаније и постојећа пракса превазилазе постојеће законске обавезе. У НИС-у се пословне одлуке доносе у складу са захтевима националног законодавства и изнад законски прописаног минимума, а са циљем обезбеђења ефикасног управљања ризикама. Реализују се активности на управљању безбедношћу извођача и од њих се захтева да поштују стандарде Компаније.

Анализом предузетих мера и активности на пољу HSE-а, као и података добијених за кључне HSE показатеље за петогодишњи период – између 2010. и 2014. године, утврђено је да се за све вредности наставио тренд смањења. Тако се број саобраћајних незгода (из категорије RAR) смањio за готово 60%, број еколошких акцидената 26%, повреда на раду са изгубљеним данима 12%, док се број пожара смањio за 5%, а упркос условима сталног повећања транспарентности извештавања о негативним појавама.

Компанија верује да је безбедан рад постројења предуслов и кључни елемент успеха и зато тежи достизању пословања са нула повреда. Безбедан рад такође значи и избегавање штете по животну средину и негативног утицаја на локалну заједницу.

Ради безбедног одвијања процеса, у Компанији је дефинисано 10 фундаменталних правила:

1. Не ометајте нити заобилазите мере безбедности и заштите животне средине, нити дозволите да то ради неко други, без обзира на хијерархијски ниво. Интервенишите увек када видите да неко ради небезбедно или еколошки неприхватљиво. Обавезно је поштовати сва правила и процедуре које се примењују у објектима и просторима у којима се борава, као и примењивати све захтеве система дозвола за сигуран и безбедан рад.
2. За обављање сваког радног задатка обавезно је поштовати правила о ношењу личних заштитних средстава.
3. Обавезно је придржавати се правила безбедности у саобраћају. Максимална дозвољена брзина унутар објекта је 10 км/ч.
4. У зонама опасности забрањена је употреба отвореног пламена и дозвољена је употреба искључиво електричних уређаја у Ех изведби.

5. Процедуре изоловања и закључавања различитих видова енергије се морају увек поштовати.
6. Унутар комплекса забрањено је пушење, осим на за то предвиђеним и посебно обележеним местима.
7. Забрањено је уношење оружја на локације Компаније.
8. Фотографисање, аудио и видео снимање је забрањено, осим уз посебно одобрење и процедуру.
9. Улаз, рад и боравак лица под утицајем алкохола и других средстава зависности није дозвољен.
10. Сви догађаји и акциденти, све ситуације и појаве које нису безбедне и еколошки прихватљиве, морају одмах бити пријављене.

Дефинисан је низ кључних индикатора перформанси (KPI), како у погледу личне безбедности (безбед-

ност запослених и свих других људи који би могли бити погођени активностима), тако и у погледу сигурности процеса, чијим праћењем и управљањем Компанија настоји да ризике сведе на минимум и осигура безбедност не само запослених, већ и животне средине.

Преглед HSE индикатора

У 2014. години настављено је са применом праксе евидентирања HSE индикатора са два становишта: догађаја који су под директним утицајем Компаније и оних који су изван НИС-овог директног утицаја, односно реч је о евиденцији која се усредсређује на НИС и евиденцији која се усредсређује на Извођаче.

HSE индикатори	2013.	2014.
Повреде на раду	89	87
Повреде на раду – са боловањем	58	51
Број изгубљених дана	1.664	2.112
Дани боловања због повреда на раду	14.928	23.368
Број дана одсутности са посла	295.207	232.447
Број сати редовног рада	11.569.680	9.781.976
Стопа повреда (ИР)	7.69	8.89
Стопа одсуствовања са посла (АР)	25.52	23.76
Стопа изгубљених дана (ЛДР)	1.29	2.39
Број пожара	43	41
Број саобраћајних незгода	64	27
Број еколошких акцидената	89	67
Број посета инспекцијских органа	774	1.090
Број мера инспекцијских органа	692	453

Врсте повреда	2014.
Пад запослених	30
Термичке и хемијске повреде	2
Механичке повреде	35
Саобраћај	9
Пад са висине	1
Остало	10
Укупно	87

Након поређења вредности HSE показатеља добијених за 2014. годину – може се рећи да је дошло до значајног побољшања у свим категоријама осим категорије број посета инспекцијских органа, али важно је напоменути да је коефицијент инспекцијских ограна (број наложених мера/број посета) мањи за 54% у односу на 2013. годину.

Од укупног броја повреда на раду у 2014. години једна је била са смртним случајем. На локалном путу између Новог Бечеја и Бечеја, у септембру 2014. године, дошло је до саобраћајне несреће у којој је један запослени, ангажован преко лизинг компаније изгубио живот. До несреће је дошло приликом чеоног судара службеног возила са возилом трећег лица. Овакве несреће подсећају колико је важно поштовати прописе из Закона о безбедности у саобраћају, као и интерна компанијска правила и препоруке, како до оваквих случајева не би долазило.

Активности одбора за безбедност и здравље на раду

С обзиром на промене одредби Колективног уговора у НИС-у, формирани су нови Одбори за безбедност и здравље на раду (ОБЗНР), и то у свим организационим целинама:

- ОБЗНР НИС,
- ОБЗНР Блок *Истраживање и производња*,
- ОБЗНР Блок *Прерада*,
- ОБЗНР Блок *Промет*,
- ОБЗНР Блок *Сервиси* и
- ОБЗНР Блок *Енергетика*.

Сви одбори за безбедност и здравље на раду сада броје по седам чланова (пре промена Колективног уговора било их је пет), и то четири представника запослених (синдикат) и три представника послодавца, а у њима је током 2014. године обухваћено изнад 98% укупног броја запослених.

Извештаји о активностима Одбора Блокова достављају се Одбору на корпоративном нивоу НИС-а. Састанци се одржавајуу редовним интервалима током године, а њихова улога је од изузетне важности посебно у областима:

- Разматрања питања из области безбедности и здравља на раду и давања предлога у вези са њима,
- Разматрања нацрта Посебних аката који битно утичу на услове рада, безбедност и здравље на раду,
- Разматрања и учешћа у изради Посебног акта о опреми и средствима личне заштите,
- Сарадње са стручним службама из области безбедности и здравља на раду и праћењу примене одредаба Уговора којим је утврђена ова област,

- Анализирања стања из области безбедности и здравља на раду и предлагања мера за побољшање,
- Анализе обављања периодичних прегледа машина, уређаја и испитивања физичких и хемијских штетности микроклиме у радним срединама, а по потреби предлагање ванредних испитивања и контрола,
- Предлагања и захтевања увођења превентивних мера заштите запослених,
- Покретања иницијатива за утврђивање послова са повећаним ризиком и програма заштите запослених на таквим пословима,
- Разматрања извештаја о здравственом стању запослених на основу периодичних лекарских прегледа и контрола уредности обављених прегледа запослених,
- Разматрања повреда на раду и професионалних обољења, извора и узрока њиховог настанка и предлагање мера за њихово спречавање,
- Посредовања у преговорима за накнаду штете коју запослени претрпи услед повреде на раду или професионалне болести,
- Разматрања и других питања, значајних за остваривање безбедности и здравља на раду запослених.

Током 2014. године наставило се са одржавањем тематских састанака највишег руководства НИС-а, на челу са генералним директором и руководством HSE. Састанци су организовани квартално, на различитим локацијама у НИС-у.

Безбедни услови рада за све наше запослене и пословне партнере и заштита животне средине су један од стратешких циљева Компаније.

Претходних година је извршена процена ризика за запослене НИС-а. Закључком Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини дефинисано је да НИС има 1.206 радних места са повећаним ризиком.

Евиденција о радним местима са повећаним ризиком се води на прописаном обрасцу (образац1. Правилника о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду).

НИС настоји да увођењем нових технолошких унапређења смањи већ идентификоване ризике.

НИС је компанија која је питања безбедности и здравља на раду обухватила формалним споразумом са синдикатом, преточеним кроз Колективни уговор. Пословодство и запослени личним примером и поступцима којима унапређују HSE перформансе демонстрирају посвећеност принципима HSE.

Неке од области које су покривене Колективним уговором су:

- Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање,
- Радно време, одмори и одсуства,
- Безбедност и здравље на раду,
- Накнада штете,
- Вишак запослених,

- Решавање стамбених потреба,
- Остваривање и заштита права запослених,
- Остваривање права на штрајк.

НИС своје пословне одлуке доноси у складу са захтевима националног законодавства и тежи да оне буду изнад законски прописаног минимума како би на тај начин обезбедио ефикасније управљање ризицима.

Безбедни услови рада за све запослене и пословне партнере и заштита животне средине су један од стратешких циљева Компаније.

Компаније које се баве пословима истраживања, производње, прераде и дистрибуције нафте и гаса су по природи посла компаније које носе огромне ризике од настанка ситуација у којима може доћи до катастрофалних последица, као што су вишеструки смртни случајеви, утицај на животну средину у већим размерама, значајно оштећење имовине, огроман економски утицај на друштво, као и велики утицај на локалну заједницу.

Један од начина спречавања ових акцидентних ситуација јесте и дефинисање безбедних метода за из-

вршавање редовних радних задатака, базираних на непосредној процени ризика.

То је постигнуто креирањем читавог низа упутстава за безбедан рад (УБР) који су настали према идентификованим потенцијалним опасностима и штетностима, присутним за време обављања стандардних активности.

Упутства за безбедан рад настају према потребама линијског руководства исказаним кроз План стандардизације, увођењем нових технологија рада, као и корективним мерама које су резултат истражених HSE догађаја.

HSE компетенције

У току 2014. године израђено је и усвојено „Упутство за развој HSE компетенција у НИС-у. Упутство дефинише процес развоја HSE компетенција које запослени треба да поседују, у односу на категорију радног места, како би свој посао обављали уз минималне HSE ризике, у складу са законским прописима, захтевима интерних нормативно-методолошких докумената и светском HSE праксом. Компетенције се састоје из три сегмента: знање, вештине или способности примене наученог и позитивног става који подразумева спремност да се примени научено.

Систем HSE компетенција дефинише ниво знања и вештина из области HSE, које су потребне да би се:

- Обезбедило да запослени свој посао обављају на начин који обезбеђује смањење негативних утицаја на безбедност и здравље људи, животну средину, процесе и имовину, у складу са законском регулативом, захтевима интерних нормативно методолошких докумената и добром светском праксом,
- Доприноси унапређењу система управљања HSE и подизању HSE културе унутар Компаније.

Процена ефикасности HSE обука

Како би се могло утврдити колико су ефикасне HSE обуке, током 2014. године је израђена и усвојена „Методологија за процену ефикасности HSE обука у НИС-у“.

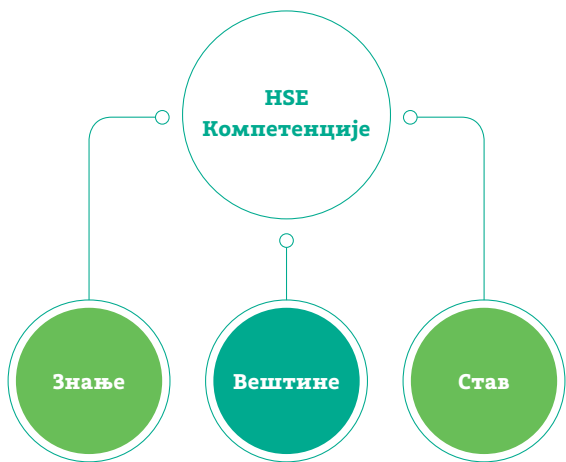
Методологија за процену ефикасности HSE обука се заснива на Киркпатриковом моделу који се састоји из четири нивоа процене ефикасности, а који заједно дају потпуну слику ефикасности обука на свим нивоима у НИС-у, укључујући и утицај HSE обука на бизнис показатеље.

Процена ефикасности HSE обука се спроводи на 4 нивоа:

- Ниво 1 – Процена задовољства учесника на саму обуку (спроводи се путем развијеног формулара за евалуацију обуке),
- Ниво 2 – Процена учења које се спроводи путем тестирања учесника пре и након обуке, како би се утврдило стечено и задржано знање,
- Ниво 3 – Промена понашања, којом се процењује на који начин и у коликој мери запослени примењују знање стечено кроз обуке,
- Ниво 4 – Пословни резултати.

Унапређење HSE компетенција линијског менаџмента

У циљу унапређења HSE компетенција одржано је 25 обука које су имале за циљ да унапреде знање запослених везано за препознавање, контролу и управљање ризицима током извођења високоризичних активности. Са успехом је те обуке прошло 448 линијских руководиоца и лица која издају дозволе за рад.

Уз то, за 24 запослена су организоване обуке за полагање државних испита из области заштите од пожара и безбедности и здравља на раду.

Унапређење компетенција запослених у HSE

У току године, у циљу унапређења компетенција запослених у HSE, на корпоративном нивоу су реализоване обуке „NEBOSH International General Certificate“ и „NEBOSH Technical Certificate in Oil and Gas“, које је прошло 20 запослених. Организована је, такође, обука „IRCA OHSAS 18001 за водећег проверивача“, коју је успешно прошло 7 запослених, као и „IRCA EMS 14001 за водећег проверивача“, коју је прошло 8 запослених у HSE.

Израда инструкција и едукативних материјала

За Обуке из Модула М1, М2 и М3(Уводне HSE обуке, Обуке на радном месту и Обуке из успостављеног HSE менаџмент система) израђене су „**Инструкције за HSE обуке**“, које дефинишу обим и садржај грађе која се усваја, као и време потребно за оспособљавање запослених, и списак закона и прописа Републике Србије, односно НМД Компаније и друге техничке документације који садрже захтеве из области HSE, а чији садржај треба обрадити, проучити или представити у процесу HSE обуке. Такође, за Инструкције за ова 3 Модула HSE обука израђени су едукативни материјали („Power point“ презентације и филмови), као и тестови за проверу знања.

Модули ХСЕ обука	Број обука	Број присутних	Утрошено време (h)
М1 - уводна обука	94	2.481	4.267,5
М2 - обука на радном месту	143	2.966	3.263,5
М3 - обуке из HSE менаџмент система	161	1.916	6.597,5
М4 - екстерне обуке	124	1.777	19.368
НИС	522	9.140	33.496,5

HSE кампање

НИС је у току 2014. године спровео 19 различитих HSE кампања. HSE кампање су спроведене путем директних разговора стручних лица са запосленима, посетиоцима и извођачима радова у Компанији, као и изразом и дистрибуцијом едукативних плаката и брошура.

Обука о безбедној вожњи – „НАВАК“ обука

Компанија је напорно радила на смањењу ризика повезаног са превозом запослених и опреме, као и приликом испоруке горива купцима. Активно се промовише употреба ТНГ-а у транспорту ради смањења емисија угљен-диоксида, и у складу са тим је више од 30% компанијских возила опремљено уређајима за погон на ТНГ.

Процењено је да је организованим превозом запослених на посао остварена уштеда у потрошњи горива од 719.822 литара¹.

¹ Коришћена претпоставка приликом процене ефекта уштеде у потрошњи горива је да у случају да не користе организовани компанијски превоз двоје запослених долазе на посао једним колима. Просечна потрошња коришћена приликом обрачуна је 7 литара на 100 км за путничка возила и 32 литра на 100 км за аутобус.

НИС је и током 2014. године радио на унапређењу вештина и компетенција возача. Спроведена су два пројекта: набавка конзола за тестирање возача за безбедно управљање возилом у циљу превенције саобраћајних незгода и реализација обука безбедне вожње у сарадњи са Националном возачком академијом НАВАК.

На нивоу НИС-а током 2014. године тестирање на специјализованим конзолама прошло је око 700 корисника компанијских возила (укључујући и професионалне возаче).

У НАВАК тренинг центру, спроведене су следеће обуке:

- Корективна обука – намењена запосленима који су учествовали у саобраћајној незгоди или су имали саобраћајни прекршај,
- Интензивна обука – намењена запосленима који дуже време или често користе компанијска возила,
- Професионална обука – намењена професионалним возачима путничких компанијских возила,
- Професионална „OFF road“ обука – за возаче теретних и теренских возила.

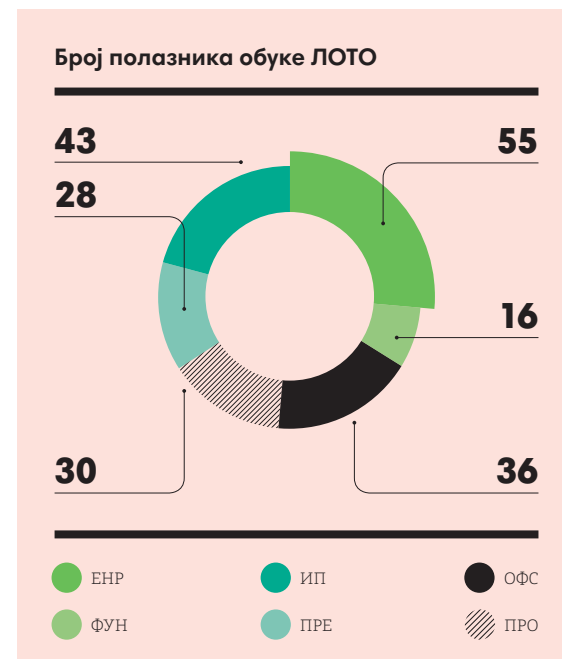
Програм безбедне вожње током 2014. године завршило је 382 полазника.

На графикону изнад је приказан број полазника на сваком од 4 типа обуке, као и укупан број полазника, односно запослених који су похађали неки тип обуке за безбедну вожњу.

Обука за изоловање и закључавање „LOCK-OUT, TAG-OUT“

Током октобра и новембра 2014. године спроведена је обука запослених за изоловање и закључавање опасних видова енергије. Циљ обуке био је упознавање са концептом изолације и закључавања (*Lock out-Tag out, LOTO*), подизање свести, стицање знања и вештина о изоловању и закључавању опасних видова енергије (електричне, пнеуматске, хидрауличне, кинетичке, гравитационе итд.) у циљу безбедног

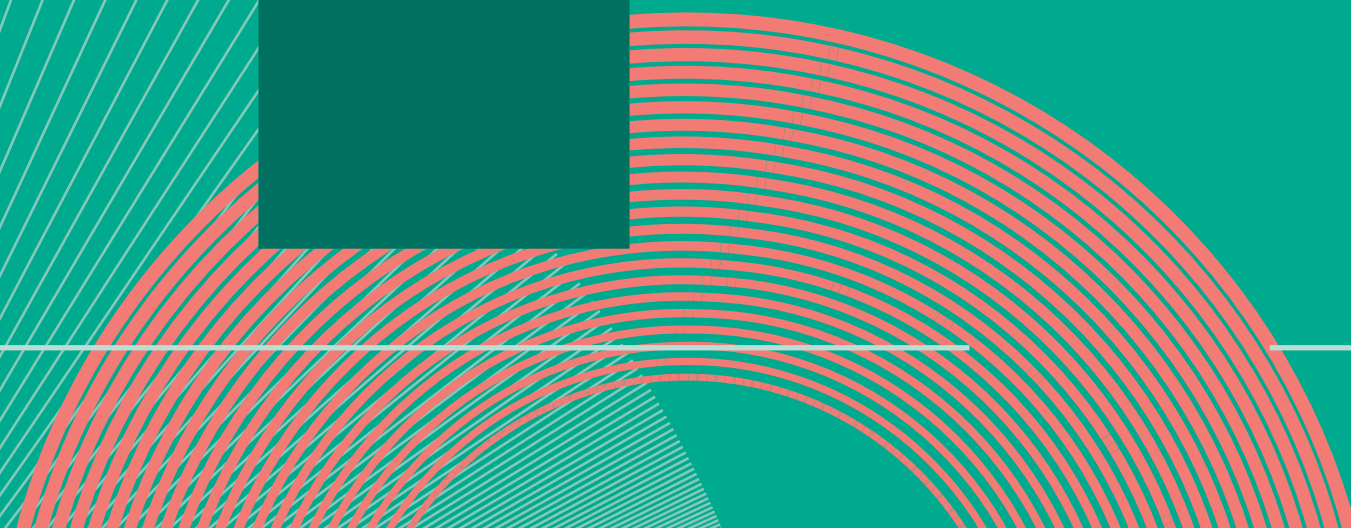
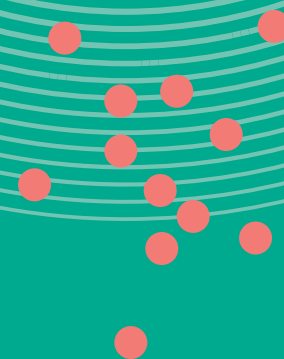

рада са опремом, оруђима и алатима за рад, превентивног деловања и елиминације потенцијалних ризика услед којих могу настати фаталне/тешке повреде запослених и извођача. Током два дане обуке запослени су се упознали са теоријским основама концепта изоловања и закључавања опасних видова енергије, али и имали прилике да се практично упознају са опремом и процесом закључавања на одабраним постројењима.

Обука је реализована од стране екстерне куће „Техпро“ у 22 термина, на 3 локације: Рафинерија нафте Нови Сад, Погон за производњу и транспорт нафте и гаса у Елемиру и Рафинерија нафте Панчево. Обуци је присуствовало укупно 208 запослених из свих Блокова, као и из Матице.

**Одговорно
према
заједници**

Одговорно према заједници

Одговорност – пут ка бољој будућности

Друштвена одговорност је како континуиран, тако и прогресиван концепт. Стална инвенција нових пракси које га приближавају заједници у којој послује, представља неизоставан део НИС-ове мисије.

Активан однос према друштву, подстицање младих талената и ангажовање заинтересованих појединаца циљу заједничког покрета ка бољој будућности, НИС-ово је начело које пословање чини одговорним, а локалну заједницу бољим местом за живот.

Ефекти

592,5

милиона динара уложено у реализацију социјалних програма

43%

пораст социјалних инвестиција у односу на претходну годину

Пет програма улагања у заједницу: Енергија спорта, Култура без граница, Енергија знања, Хуманитарни пројекти и Заједници заједно

110,5

милиона динара уложено у реализацију

164

пројекта путем Јавног конкурса Заједници заједно

Адаптирано и опремљено

19

НИС информатичких кабинета и

4

НИС лабораторије

04

Одговорно према
заједници

Корпоративна друштвена одговорност део је нашег стратешког пословања. У 2014. години усвојена је Стратегија репозиционирања корпоративног брeнда и, под слоганом „Будућност на делу”, дефинисана платформа у домену друштвене одговорности. Њено главно стратешко усмерење су талентовани млади људи, који се кроз пружање подршке подстичу да остваре свој потенцијал, као и подршка развоју целокупне друштвене заједнице.

Компанија не учествује у раду политичких партија. Дијалогом са представницима државне власти, локалне самоуправе и пословне заједнице граде се партнерски односи са друштвом у циљу боље будућности за све.

Кроз својих пет програма: „Енергија спорта”, „Култура без граница”, „Енергија знања”, „Хуманитарни пројекти” и „Заједници заједно”, током 2014. године уложено је преко 592,5 милиона динара.

У 2014. години усвојена је Стратегија репозиционирања корпоративног брeнда и, под слоганом „Будућност на делу”, дефинисана платформа у домену друштвене одговорности.

Енергија спорта

Програмом „Енергија спорта” подршка је усмерена ка професионалном и дечијем спорту, као и ка промоцији здравог начина живота. Посебна пажња посвећена је деци и омладини, њиховом правилном развоју и промоцији нових талената.

НИС је дугогодишњи партнер кошаркашког клуба „Партизан”, а у последње две године је и генерални спонзор клуба. У жељи да награди поштоваоце и пратиоце клуба НИС у сарадњи са КК „Партизан” организује традиционалну акцију „Тројком до сезонске”.

У оквиру подршке Кошаркашког савеза Србије, НИС већ трећу годину подржава спортску акцију – Мини баскет лигу, у којој у турниру у мини-баскету учествују деца до 12 година.

НИС је и генерални спонзор Тениског савеза Србије и подржава најбоље тенисере и тенисерке Србије који се такмиче у Дејвис и ФЕД купу. У оквиру ове сарадње, НИС и Тениски савез Србије већ трећу годину организују „Отворену школу тениса” за децу широм Србије. Преко 4.000 деце је имало прилику да бесплатно научи прве тениске кораке уз помоћ стручних тренера.

Компанија и Тениски савез Србије, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја покренули су акцију „Спортом против насиља”, која има за циљ популаризацију спортских вредности, културе ненасиља и фер-плеја у спорту, као изузетно важном елементу у здравом развоју деце. Акција „Спортом против насиља” биће одржана широм Србије у преко 300 основних школа током школске 2014/15. године. До сада прилику да се учи правим спортским вредностима кроз тенис имало је преко 6.000 малишана.

Подршка аутомобилском спорту и врхунским спортским резултатима реализована је кроз сарад-

њу са европским шампионом Душаном Борковићем, чланом NIS Petrol Racing тима, који је постигнутим резултатима, поштенom игром и тимским духом у потпуности оправдао указано поверење.

За спонзорске пројекте из домена спорта Компанија је издвојила 197,4 милиона динара.

Култура без граница

Програм „Култура без граница” усмерен је на афирмацију културних вредности, подршку културним институцијама и фестивалима од националног и међународног значаја, као и подршку талентованим младим људима.

НИС је, пети пут заредом, генерални спонзор Међународног филмског фестивала ФЕСТ, који се 2014.

године одржао под слоганом „Није све црно-бело”. У циљу подстицања креативности код младих, НИС организује видео конкурс „НИСпирација филмом” на друштвеној мрежи Инстаграм. Аутор најбољег рада по избору стручног жирија награђен је тродневним путовањем за две особе на међународни филмски фестивал „Карлове Вари” у Чешкој.

И ове године, уз помоћ НИС-а одржан је значајан музички догађај који промовише музичку традицију и народно стваралаштво Србије: већ шести пут Компанија је стратешки партнер Сабора трубача у Гучи.

Кроз овај програм, у циљу промоције културних вредности и развоја уметности, пружена је и подршка највећем цез-фестивалу на југу Србије. НИС је ове године омогућио најбољим младим, неафирмисаним музичарима да наступе на престижном фестивалу кроз музички конкурс „Имаш ли жицу

Програм „Енергија знања“ подразумева партнерство са лидерима образовања у земљи: универзитетима, факултетима, средњим школама и стручним научним друштвима.

за Нишвил”. Уз подршку Компаније укупно 31 музичар је наступио на фестивалу.

Већ другу годину заредом, НИС као генерални спонзор подржава међународни културни и музички фестивал у Бриселу „Балкан Трафик”, чији је циљ промоција уметности са Балкана.

Дечјем стваралаштву пружена је подршка кроз највеће и најзначајније манифестације ове врсте у Србији – Међународни сусрет деце „Радост Европе” и „Змајеве дечје игре”.

У реализацију овог програма у 2014. години уложено је више од 21,3 милиона динара.

Енергија знања

Концепт НИС програма „Енергија знања” подразумева партнерство са лидерима образовања у земљи: универзитетима, факултетима, средњим школама и стручним научним друштвима, кроз инвестирање у образовни систем, ученике и студенте који

током школовања остварују најбоље резултате, а у циљу обезбеђивања висококвалификованих стручњака који су потребни НИС-у.

Програм „Енергија знања” је усмерен на стратешку сарадњу са универзитетима, не само у сегменту научно-истраживачког рада, већ и путем програмске сарадње чији је циљ унапређивање наставног програма, креирање савременијих услова за рад кроз реконструкцију и опремање учионица и лабораторија и модификацију и прилагођавање студијских програма потребама тржишта рада.

У оквиру програма „Енергија знања” у 2014. години у домену сарадње са универзитетима, реализовани су следећи пројекти:

- Формиран је и акредитован нови студијски програм на основним академским студијама „Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса” на Техничком факултету „Михајло Пупин” у Зрењанину, Универзитета у Новом Саду. На нови смер у школској 2014/2015. години уписано је укупно 50 студената

- Генерални директор НИС-а је студентима Универзитета у Новом Саду и Београду одржао два предавања на тему лидерства, организована су и гостујућа предавања експерата НИС-а, у циљу упознавања студената са пословним процесима НИС-а.

У домену сарадње са основним и средњим школама, у просторијама НИС-а у Новом Саду у 2014. години организовано је 6 „Олимпијада знања” из области природних наука – математике, физике и хемије, са укупно 160 финалиста. НИС је био партнер и националним тимовима који су нашу земљу представљали на међународним олимпијадама из ових области.

Посебан значај у оквиру Пројекта припада руском језику. Поред организације Олимпијаде из руског језика са укупно 888 учесника, кључни резултати, реализовани у овом домену су акредитована и отворена 3 билингвална српско-руска одељења:

- Одељење 1. и одељење 2. разреда у ОШ „Јован Поповић” у Новом Саду,
- Одељење природно математичког смера у Алексиначкој гимназији.

На иницијативу Компаније, Техничка школа у Зрењанину је поново покренула смер „Руковалац постројењима у производњи нафте и гаса”, са уписаних 30 ђака у школској 2014/2015. години, који ће по завршетку школовања аутоматски бити квалификовани за рад у нафтној индустрији.

У оквиру „Енергије знања” успостављен је програм стипендирања најуспешнијих студената, који за

циљ има, уз финансијску подршку, улагање у развој студената кроз програме стручних пракси у Компанији, учешће у летњим школама у Руској Федерацији, учење руског језика и, по завршетку периода стипендирања, запослење у Компанији. У школској 2014/2015. години у програм стипендирања укључено је укупно 47 студената, од тога, 19 студената техничко-технолошких факултета Универзитета у Републици Србији, 25 српских студената на универзитетима за нафту и гас у Руској Федерацији, и 3 стипендиста, који су победници првих „Олимпијада знања”.

Један од праваца програма „Енергија знања” је адаптација и опремање НИС учионица и лабораторија, у циљу креирања савременијих услова за рад. Током 2014. године, адаптиране су, опремљене и свечано отворене 4 НИС лабораторије, адаптирана је и опремљена 19 НИС учионица – информатичких кабинета у образовним установама које су изабране према најуспешнијим учесницима НИС „Олимпијада знања” из природних наука и руског језика за ученике средњих школа у 2013. и 2014. години.

Истраживачка станица Петница

У склопу сарадње са научним институцијама НИС је наставио сарадњу и са Истраживачком станицом

У оквиру програма „Заједници заједно“ већ трећу годину се спроводи Јавни конкурс који се реализује у сарадњи са 11 локалних самоуправа.

Петница. Као покровитељ програмских активности, у 2014. години у Истраживачкој станици Петница реализован је 151 програм (типа курса, семинара, кампа или радионице), уз учешће 2.640 полазника и 680 гостујућих сарадника и предавача.

У реализацију овог програма у 2014. години уложено је око 105,2 милиона динара.

Хуманитарне активности

У оквиру програма који подразумева помоћ и подршку угроженим категоријама становништва, у 2014. години реализовано је више значајних пројеката.

Одмах након првих информација о поплавама, у НИС-у су почели да раде тимови за реаговање у условима елементарне непогоде. Њихов задатак је био да заштите здравље и безбедност запослених, смање негативан утицај на животну средину, минимизују ризике за прекид пословања, као и да заштите имовину Компаније и организују активности санације и процене штете на објектима. На располагању државним органима је било гориво, али и компанијска возила, грађевинска оператива и друга техничка опрема, пумпе, као и људи који су по потреби учествовали у спасавању угроженог становништва.

НИС је покренуо акцију „Помоћ сад!“ за помоћ подручјима угроженим у поплавама. Запослени НИС-а, зависних друштава у региону, као и матице *Гаспром њефт* прикључили су се овој хуманитарној акцији. Као и ранијих година, и овом приликом је примењен систем којим су компаније НИС и *Гаспром њефт* донирале средства у износу једнаком оном који су прикупили запослени. Сва средства прикупљена од стране запослених уплаћена су на рачун Владе Србије, док су средства донирана од стране НИС-а и *Гаспром њефта* усмерена на опремање лабораторија за физику и хемију у основним и средњим школама у поплавленим подручјима. Удруженим напорима запослених и Компаније, новчана помоћ је такође прикупљена и за раднике НИС-а који су били директно угрожени поплавама.

НИС је покренуо акцију „Помоћ сад!“ за помоћ подручјима угроженим у поплавама којој су се прикључили запослени НИС-а, зависних друштава у региону, као и матице Гаспром њефт.

јално развијеној апликацији, слањем поруке на број 9001, посетиоци су имали могућност да закупе место за своју фотографију која ће се налазити на бројевима спортских дресова које ће играчи „Црвене звезде“ и „Партизана“ носити целе сезоне. Сва прикупљена средства уплаћена су на рачун Владе Србије за помоћ угроженима у поплавама.

Заједници заједно

Програм је осмишљен са циљем да учврсти партнерске односе са локалним заједницама у којима Компанија послује. У оквиру програма се већ трећу годину спроводи Јавни конкурс који се реализује у сарадњи са 11 локалних самоуправа: Београд, Нови Сад, Ниш, Панчево, Зрењанин, Кикинда, Нови Бечеј, Житиште, Кањижа, Србобран и Чачак. Јавним конкурсом само у 2014. години изабрано је 164 пројекта чијом реализацијом се доприноси развоју локалних заједница, олакшава функционисање бројних установа и унапређује рад културних, образовних и спортских институција.

У 2014. години НИС је кроз програм сарадње са локалним заједницама уложио 110,5 милиона динара.

У 2014. години НИС почиње сарадњу са Градом Београдом и у склопу ове сарадње, између осталог, реализовани су пројекти реновирање и оплемењивање дечијег паркића у приградском насељу Бусије (500.000 динара), уређено излетиште „Шумски рај“ у непосредној близини Железника (1 милион динара) и реновиран и адаптиран део изложбеног простора Музеја аутомобила у Београду (4.990.000 динара).

У Новом Саду је Компанија помогла основно реновирање вртића „Веселко“ и адаптација простора, са допуном намештаја у износу од 635.000 динара.

Осим тога, НИС је уложио 1.394.600 динара за пројекат „Аудио библиотека – ново помагало за нас“. Реч је о аудио библиотеци за дневни боравак особа са дечјом и церебралном парализом, али и других особа са инвалидитетом.

На територији града Ниша, између осталог, издвојена су средства за пројекат „Учионица у природи“ чиме је израђена летња учионица у школском дворишту и тиме пружена могућност за један занимљивији начин учења (646.820 динара).

У склопу подршке пројектима у Чачку издваја се пројекат изградње скејт-парка на обали Мораве и постављање дечијег игралишта (3 милиона динара), као и пројекат везан за опремање дворишта вртића „Радост“ стазама и мобилијаром (1,3 милиона динара).

На територији општине Нови Бечеј извршено је постављање фотонапонских уређаја за производњу електричне енергије и соларно загревање воде у резервату природе (880.748 динара), обављени неопходни радови на објекту Завичајног музеја „Котарка“ у Новом Милошеву (600.000 динара).

У Србобрану у 2014. години пажња је била усмерена на завршетак изградње игралишта у дечијем вртићу „Бубамара“ у Надаљу (450.000 динара), као и на реконструкцију и адаптацију стадиона у Турији у вредности од 346.184 динара.

На територији Житишта, између осталог, извршена је реконструкција куле „Домбачка“ и непосредног окружења – у сусрет обележавању 200 година постојања парка (519.356 динара) и уређење спортских терена на Бегеју (420.000 динара).

У Зрењанину је изграђена теретана на отвореном за децу, омладину и све мештане Белог Блата (501.900 динара), пошумљавање атара насељеног места Елемир медоносним дрвећем (200.000 динара) и пошумљавање дуж обале реке Бегеј (400.000 динара).

У општини Кикинда извршено је претварање бившег мањега старе касарне у музеј „TERRA“ (2,5

милиона динара), санација зграде намењене за Међународни омладински центар (1 милион динара) и санација отворених спортских терена (1 милион динара), као и постављање комбинованог металног игралишта за децу у Железничком реду (930.000 динара).

На територији општине Кањижа реализован је пројекат „Дечији кутак на Штранду“ у вредности од 261.937 динара – постављано је дечје игралиште од природних и рециклажних материјала. Напоменимо и да су уређени спортски терени у Хоргошу, у вредности 400.000 динара, чиме су побољшани услови за развој спорта и здравог начина живота.

У Панчеву, између осталог, извршено је реновирање свлачионица и осталих просторија које користе деца у локалном фудбалском клубу (2,5 милиона динара).

Заштита здравља и животне средине

Заштита здравља и животне средине

Одговорни према животној средини

Активности и резултати НИС-а у домену заштите животне средине стално се унапређују, а њихов је циљ развој еколошке свести – како појединаца, тако и читаве заједнице. Остварени резултати потврђују важност улагања у еколошке пројекте, примене нових технологија и иновативних решења за ефикасније и „зеленије“ пословање, као и значај бриге о здравијем окружењу.

Ефекти

4,1%

смањење потрошње енергије по јединици произведеног деривата

Уз Електропривреду Србије НИС је једини произвођач у Србији који електричну енергију испоручује на слободном тржишту

Ефикасно коришћења гасних ресурса путем когенерације

Смањења емисија загађујућих материја у ваздуху:

SO₂

-16%

NO₂

-21%

Прашкaste материје

-57%

у односу на претходну годину

05

Заштита здравља и животне средине

Одрживо управљање животном средином у НИС-у подразумева бригу о заштити животне средине кроз реализацију пројеката за смањење емисије загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште, минимизацију отпада, повећање енергетске ефикасности и употребе обновљивих извора, санацију историјског и акцидентног загађења, као и примену техничко-технолошких мера у складу са најбољим доступним техникама.

НИС, као друштвено одговорна компанија, и у 2014. години наставља своје пословање у складу са „Политиком заштите животне средине, индустријске безбедности и безбедности и здравља на раду НИС-а“ (усвојеном 2013. године), „Изјавом о HSE политици“ (новембар 2014.) и принципима одрживог развоја, смањивањем негативних утицаја рада Компаније на животну средину и здравље људи, као и сталним унапређењем и ефикасним управљањем системом заштите животне средине.

У циљу аутоматизације и оптимизације управљања HSE процесима у Компанији је у 2014. години израђена софтверска апликација HSEnet. Софтверска апликација тренутно има 12 модула, од којих су 3 везана за управљање заштитом животне средине. Аутоматизовани су проце-

си управљања хемикалијама, проценом ризика у животној средини и мониторингом стања животне средине.

Инвестиције везане за животну средину

Током 2014. године настављено је издвајање значајних финансијских средстава за реализацију пројеката из области заштите животне средине, усмерених ка модернизацији опреме и смањењу емисије загађујућих материја у медијуме животне средине, ремедијацији и рекултивацији загађених локалитета, праћењу стања животне средине и др. У 2014. години инвестирано је 983 милиона динара у еколошке пројекте, чији је циљ унапређење стања животне средине.

У 2014. години завршени су пројекти започети претходних година. Реконструкцијом ауто-пунилишта у Панчеву очекују се значајни еколошки ефекти у виду смањења емисија загађујућих материја у ваздух.

Завршетком пројекта санације и реконструкције постројења за третман зауљених отпадних вода у Рафинерији Нови Сад у значајној мери је постигнуто смањење емисија лако испарљивих угљоводоника и непријатних мириса, достизање захтеваног квалитета отпадних вода и смањење негативног утицаја на животну средину.

983

милиона динара инвестирано у еколошке пројекте

Текући издаци за заштиту животне средине (у хиљадама РСД)	2013.	2014.
Заштита ваздуха	13.264	23.459
Управљање отпадним водама	187.613	174.117
Управљање отпадом	48.907	108.472
Заштита и санација земљишта и вода	13.213	123.225
Заштита природе	6.890	13.224
Заштита од буке и вибрације	562	/
Таксе и накнаде	/	299.463
Сертифика-ција менаџмент система	/	158.012
Остало у вези са заштитом животне средине	295.689	421.626
Укупно	565.576	1.321.598

Модернизацијом на котловима и пећима у Енергани Панчево, која је обухватала имплементацију сагоревања водомазутне емулзије и замену горионика, постиже се смањење емисије загађујућих материја у ваздух из емитера котлова.

Текући издаци за заштиту животне средине износе 1321 милиона динара. У оквиру осталих трошкова за ЗЖС, обухваћена су значајна финансијска средства за трошкове мониторинга (подземних и отпадних вода и земљишта), трошкове за уређење водотока и легализацију бунара, обуке запослених из области

заштите животне средине, одржавање опреме и уређаја који су у функцији заштите животне средине (нпр. сепаратора).

Коришћени материјали

Материјали коришћени у процесу производње потичу из необновљивих извора и налазе се у завршном производу. Због природе посла, у нашој Компанији се не користе рециклирани материјали као сировина за производњу.

Коришћени материјали				
Р. бр.	Сировина/материјали	Јед. мере	Утрошене количине	
			2013.	2014.
1.	Сирова Нафта - Домаћа	t	1.179.662	1.112.301
2.	Сирова Нафта - Увозна	t	1.567.708	1.499.400
3.	Природни гас	m³	132.775	133.502
4.	Геотермална вода	m³	523.410	441.063
5	Сирова вода	m³	23.420	50.093

Преглед сирове нафте – домаће и увозне по врсти:				
Р. бр.	Сировина/материјали	Јед. мере	Утрошене количине	
			2013.	2014.
1.	Сирова нафта - парафинска лака	t	625.492	561.113
2.	Сирова нафта - парафинска тешка	t	201.377	213.035
3.	Сирова нафта - нафтенска	t	352.793	339.706
4.	Слоп - Домаћа Нафта Мих из Рафинерије нафте Нови Сад	t	26.756	14.893
5.	Сирова нафта REB	t	o	1.222.859
6.	Сирова нафта ES SIDER	t	o	o
7.	Сирова нафта Syrian Light Crude Oil	t	302.018	o
8.	Сирова нафта Siberian Light Crude Oil	t	11.017	79.412
9.	CPC BLEND	t	o	197.120

Преглед полупроизвода			
Р. бр.	Полупроизводи/материјали	Јед. мере	Утрошене количине 2014.
1.	Платформат	t	71.489
2.	Тешки бензин фракција C8+	t	54.449
3.	Лаки каталитички крековани бензин LKKB	t	84.267
4.	Тешки каталитички крековани бензин TKKB	t	116.088
5.	Алкилат	t	18.098
6.	Сирови бензин	t	6.616
7.	Лаки бензин	t	34.800
8.	Рафинат	t	40.741

Материјали за паковање (папир, картон, пластика), преглед амбалаже				
Р. бр.	Материјали	Јед. мере	Утрошене количине	
			2013.	2014.
1.	Папир и картон	t	80	126
2.	Дрво	t	81	100
3.	Пластика	t	569	572
4.	Метална амбалажа	t	121	87

НИС као друштвено одговорна компанија поштује све одредбе законске регулативе приликом стављања у промет и управљања амбалажом и амбалажним отпадом.

Потрошња енергије

Унапређење енергетске ефикасности представља важан елемент енергетске политике Компаније, који значајно доприноси сигурности снабдевања енергијом и смањењу негативних ефеката на животну средину. Током последње три године, у оквиру пројекта повећања оперативне ефикасности, у НИС-у се спроводи програм за повећање енергетске ефикасности. Циљ програма је да се уведе пракса штедње и ра-

ционалног коришћења енергије у свим сегментима пословања Компаније, као и да се имплементирају нове енергетски ефикасне технологије.

Надоградњом постојећег управљачког система, у складу са захтевима међународног стандарда ISO EN 50001:2011 односно SRPS EN ISO 50001:2012, у току 2013. године започета је имплементација система менаџмента енергијом (EnMS) који је, у ограниченом обиму, сертификован крајем децембра 2013. године. Током 2014. године обим *EnMS* је проширен, сертификован од стране сертификационог тела *Bureau Veritas*.

НИС непрекидно пролази кроз циклус грађења стратегије, планирања и спровођења планираних мера за повећање енергетске ефикасности.

Реализовани пројекти
Модернизација осветљења
Инсталирање модерне опреме која штеди енергију
Изградња малих когенеративних постројења - 11 постројења укупне снаге 12,5 MW
Реконструкција електро-енергетске мреже у Рафинерији нафте Панчево
Оперативно-техничке мере за смањење губитака паре и топлотне енергије
Адаптација система грејања у енергани Нови Сад
Изградња савремених постројења за прераду нафте (МНС - нови комплекс за хидрокрекинг и хидрообраду)
Имплементација аутоматизованог система мониторинга материјалног енергетског биланса
Нови потрошачи на геотермалном систему
Започети пројекти за коришћење алтернативних/обновљивих извора енергије

Током 2014. године успостављена је нова методологија енергетског преиспитивања (анализе коришћења и потрошње енергије) и дефинисани индикатори (*EnPI*) преко којих се прати реализација постављених циљева и провера учинка (енергетске перформансе).

Програмом уштеде енергије и повећања енергетске ефикасности у НИС-у дефинисане су мере, одговорности и неопходни ресурси за унапређење енергетских перформанси у периоду 2015-2017. године.

ЕП (Индекс енергетске ефикасности) – У складу са стратешким опредељењем Компаније, рафинерије НИС-а су укључене у програм упоредне анализе по „Соломон” методологији (најраспрострањенијој методологији упоредне анализе рафинерија нафте у свету). У складу са тим у Компанији се прати индекс енергетске ефикасности, који представља показатељ односа стварног утрошка енергије и стандардног утрошка енергије. Стандардни утрошак енергије је пројекција потрошње у Компанији Соломон узимајући у обзир искоришћеност капацитета и процесне параметре.

Укупна потрошња различитих енергената у 2014. години, износи 22,48 милиона GJ.

У табели је приказана потрошња енергије у Компанији:

Потрошња енергије по јединици произведених деривата, 10⁻³ toe/t

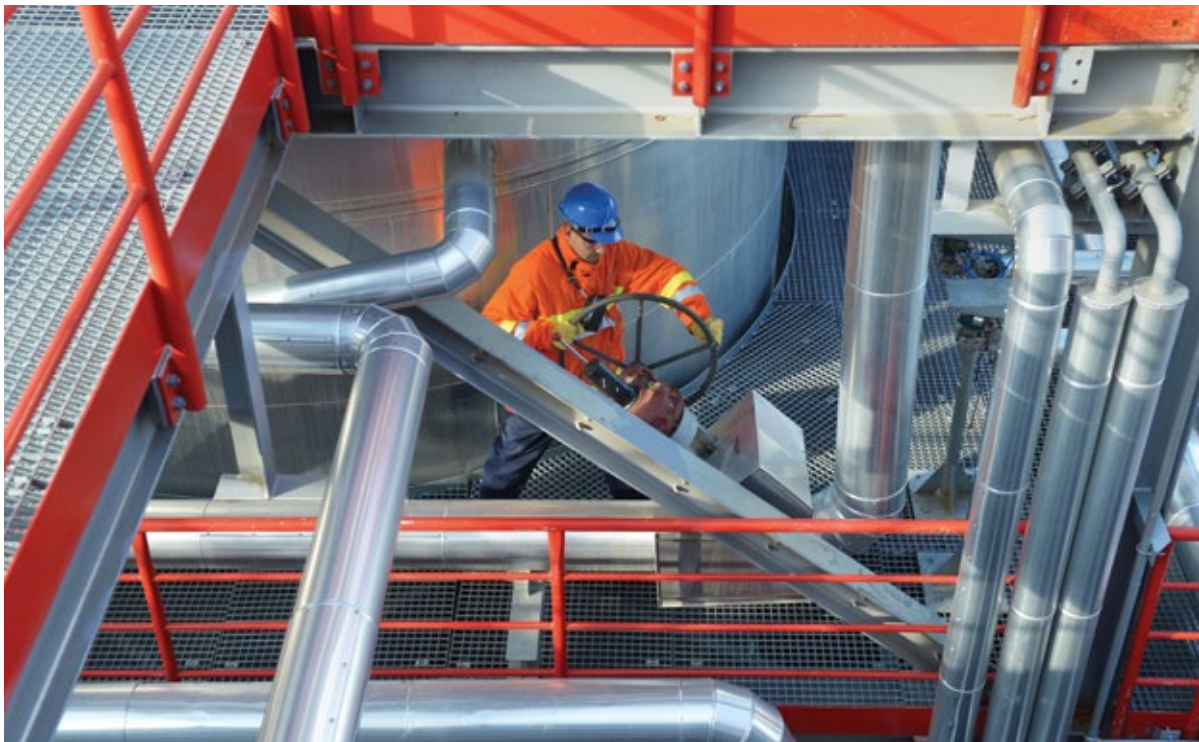

Ел. струја Природни гас Остала горива

ЕП - Индекс енергетске ефикасности (Solomon методологија)

Период	Остварена вредност
2013.	142
2014.	122

Енергент	Јед. мере		ИП	РНП и РНС	ПРО	СЕР	ЈАЗ	ПЦ	ЕНЕ	Укупно
Електрична енергија	MWh	2013.	74.193	199.278	31.233	3.236	827	10.675	0	319.442
		2014.	89.297	226.375	28.306	3.624	821	11.005	14.105	369.909
Произведена електрична енергија	MWh	2013.	0	0	0	0	0	0	36.237	36.237
		2014.	0	0	0	0	0	0	71.966	71.966
Гориво - сопствена потрошња (бензин, дизел)	t	2013.	1.496	605	1.889	5.889	0,33	0	605	10.484
		2014.	885	0	2.192	16.040	0	0	0	19.117
Лож уље, ложиви гас, кокс - сопствена потрошња	t	2013.	0	51.857	0	0	0	0	11.321	63.168
		2014.	0	77.269	114	0	0	0	7.580	84.849
Водена пара	t	2013.	0	2.331.152	5.306	0	0	0	0	2.336.458
		2014.	0	1.975.279	3.747	0	0	0	93.854	2.072.880
Природни гас	m³	2013.	61.823.397	290.221.309	0	252.186	73	0	84.721.930	437.018.895
		2014.	85.491.454	83.216.625	50.446	71.775	0	0	91.740.907	260.571.207
ТНГ	t	2013.	0	0	0	0	0	0	0	0
		2014.	0	0	223	883	38	0	0	1.144

Тренд потрошње енергије на нивоу Компаније током 2014. године одређује:

- Повећање потрошње електричне енергије, која је узрокована променом начина експлоатације сирове нафте и гаса у Блоку „Истраживање и производња”,
- Смањење потрошње природног гаса, настало као резултат повећаног коришћења каптажног гаса за сопствене потребе у Блоку „Истраживање и производња” и примењених мера енергетске ефикасности на котловским постројењима у Блоку „Енергетика” и Блоку „Прерада”,
- Смањење губитака енергије на постројењима Рафинерије нафте Панчево,
- Повећање потрошње каптажног гаса, што је последица интензивног увођења когенеративних постројења за производњу електричне и топлотне енергије,
- Смањење потрошње осталих горива, које је проузроковано применом мера енергетске ефикасности (смањење потрошње ложивог гаса у пећима и друге мере).

Изграђена когенеративна постројења у 2014. години, повећала су учешће сопствене производње електричне енергије у укупним потребама Компаније, са тенденцијом даљег раста.

Коришћење водених ресурса

Укупно захватање воде према водозахвату

У производно-технолошким процесима, за производњу паре, функционисање расхладних система, обезбеђење противпожарне заштите, флаширање воде за пиће, као и за санитарне потребе потребне су значајне количине воде. У складу са тим бригаа о водним ресурсима представља један од приоритета Компаније.

Уградњом водомера у бунаре на објектима Блока „Промет” и увођењем месечних евидентирања утрошака воде на свим објектима значајно је повећана прецизност мерења утрошене воде.

Количина захваћене воде према пореклу (m³)	2013.	2014.
речни водозахват	3.096.137	3.050.303
јавни водовод	578.951	456.107
подземна вода	273.476	191.639
Укупно захваћена вода	3.948.564	3.698.049

Водозахвати значајно погођени захватањем воде

Структура захваћене воде према пореклу следи тренд ранијих година, односно највећи део коришћене воде према пореклу је из Дунава и канала Дунав–Тиса–Дунав (чак 83%), док је коришћење воде из јавних водовода 12% и из бунара 5%. Наведена структура упућује на одговоран однос према водним ресурсима, пошто се користи вода најмање осетљивог ресурса. И Дунав, као природни водоток, и канал Дунав–Тиса–Дунав су водотоци високог протицаја, чије захватање не угрожава њихове потенцијале.

Проценат и укупна количина воде која се рециклира и поново користи

Захваљујући поврату кондензата у Рафинерији нафте Панчево настављена је пракса значајних уштеда захваћене воде. У 2014. је количина враћеног кондензата износила 1.225.057 t. На овај начин је захватање сирове воде из Дунава смањено за 45,50% на нивоу РНП, односно 33,13% укупно захваћене воде у НИС-у, што је на нивоу од 2013. године.

Укупно испуштање воде по квалитету и реципијенту

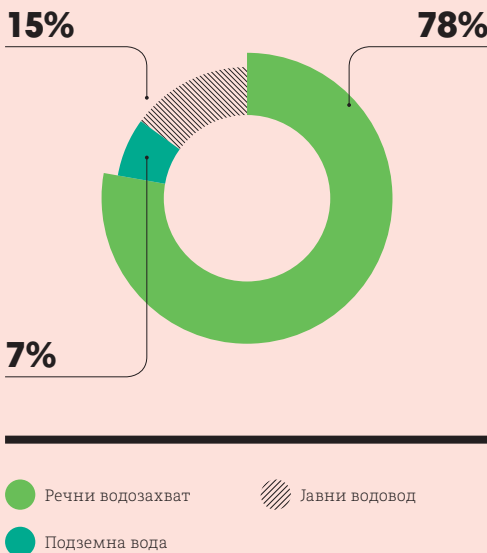
Током 2014. године је сачињено Упутство за управљање отпадним водама у НИС-у, које се односи на пречишћавање технолошких и зауљених вода, у циљу задовољења законом прописаног квалитета испуштених пречишћених отпадних вода, поступање у стандардним условима производње и акцидентима. Упутство обухвата регистар МДК/ГВЕ вредности за отпадне воде у зависности од порекла, од реципијента и обим испитивања, који садржи специфичне параметре, у зависности од процеса у коме настаје отпадна вода.

Уз Упутство је издат и Катастар објеката за пречишћавање отпадних вода и Регистар водних дозвола у НИС-у.

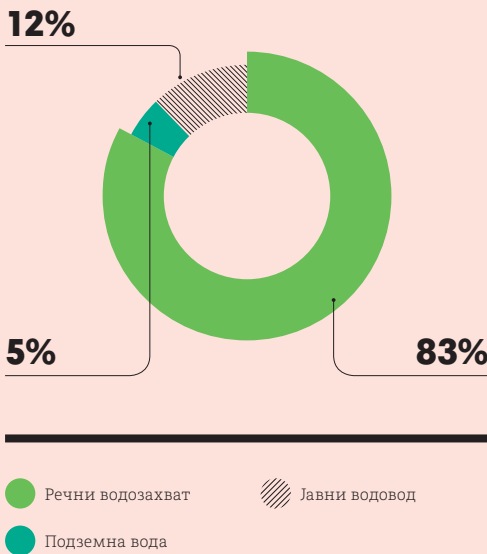
Током 2014. године је настављено са уградњом недостајућих сепаратора за зауљену атмосферску воду на објектима станица за снабдевање горивом у Блоку „Промет”. Уграђено је 67 сепаратора, тако да је 84% (269 бензинских станица) опремљено уређајима којима се издвајају минерална уља из воде, пре њиховог испуштања у реципијент. Током 2015. године предвиђена је уградња недостајућих сепаратора, где постоје технички услови за уградњу. На неким објектима, где не постоје технички услови за прикључење на јавну канализацију, отпадна вода се сакупља у сабирним јамама, које се периодично празне у складу са прописима.

Природа делатности диктира значајну потрошњу водених ресурса у производно-технолошким процесима, тако да брига о водним ресурсима представља један од приоритета Компаније.

Структура захваћене воде у 2013. години

Структура захваћене воде у 2014. години

Током 2013. и 2014. године, постројење за третман отпадне воде у Рафинерији нафте Нови Сад је аутоматизовано, чиме је рационализована потрошња хемикалија које се користе у процесу пречишћавања, као и контрола улазних и излазних параметара отпадне воде на постројењу.

На крају године је регистровано укупно 310 објеката за пречишћавање отпадних вода у НИС-у.

Укупна количина генерисане отпадне воде смањена је у 2014. години за 30%, са 2.822.751 m³ на 1.985.611 m³. Количина примарно пречишћене технолошке отпадне воде из Рафинерије нафте у Панчеву, упућене на екстерно пречишћавање у *ХИП Петрохемију*, смањена је за 8,5%; количина санитарних вода

које се испуштају у јавну канализацију из пословних објеката мања је за 14%; док је количина свих других пречишћених отпадних вода преполовљена, што је довело и до мањих трошкова за Компанију, али и до мањег оптерећења животне средине.

Преглед испуштених отпадних вода (m³) у зависности од третмана и реципијента			
	2013.	2014.	2014/2013.
непречишћена отп. вода - јавна канализација	50.674	43.535	85,91%
екстерна прерада	1.386.948	1.268.876	91,49%
пречишћенаотп вода	1.385.129	673.200	48,60%
Укупно	2.822.751	1.985.611	70,34%

Удео отпадних вода које се екстерно пречишћавају представљају чак 64% укупних отпадних вода.

Количина произведене и збринуте слојне воде

Слојне (лежишне) воде настају приликом производње нафте и гаса и рударских радова у бушотинама. Ова вода садржи угљоводонике, соли и тешке метале, пореклом из геолошких формација из којих потичу. Слојна вода се пречишћава, како би се из ње издвојили угљоводоници, суспендоване и растворене материје, и утискује у изабране бушотине ван функције, на одређену дубину, преко система за припрему и утискивање, без могућности да се контаминирају геолошки слојеви или водни ресурси.

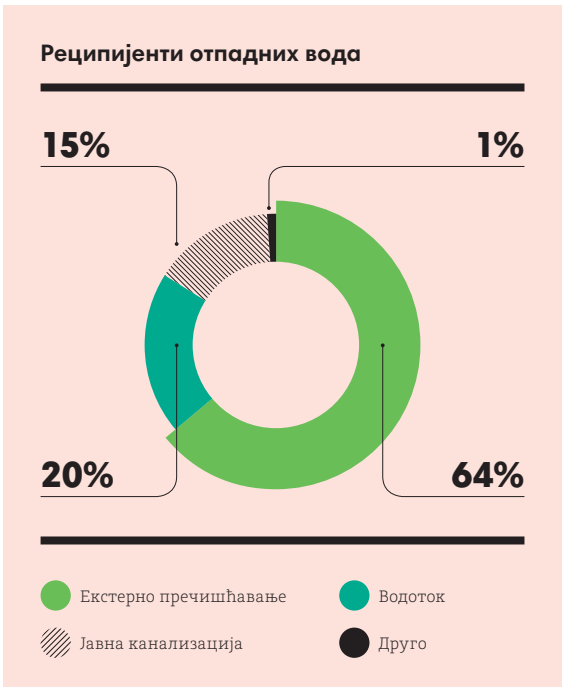
У 2014. години је укупно утиснуто 5.387.692 m³ слојне воде, односно за око 19% више него 2013. године.

Количина испуштених угљоводоника у атмосферу

У току експлоатације нафте и гаса одређена количина раствореног и слободног гаса који се не може користити за сопствену потрошњу и пласирати у мрежу ЈП Србијагас због неповољног хемијског састава, спаљује се на бакљама. У 2014. години у Блоку „Истраживање и производња” на бакљама је спаљено укупно 73.442.863 m³ гаса док је у погону „Бачка” процена да је испуштено без спаљивања око 100.000 m³ гаса.

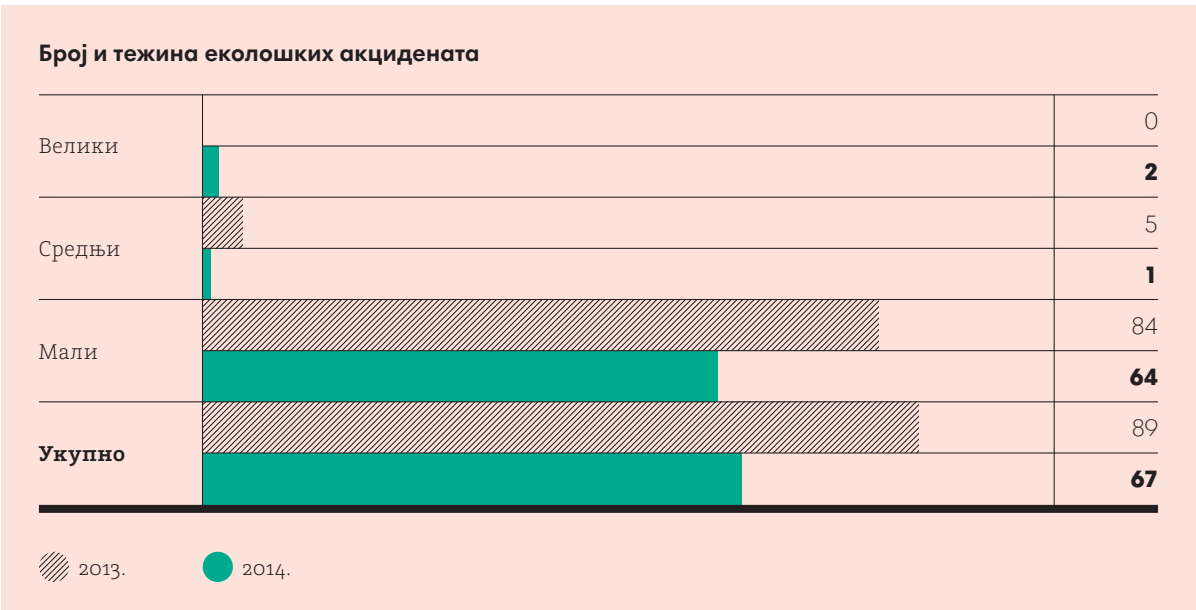
У будућем периоду реализацијом пројеката когенерације и пуштањем у рад нових ком-

Пројектом когенерације гас који се до сад спаљивао на бакљи користи ће се за рад постројења и производњу топлотне и електричне енергије

	2014.	2013.	%
слојна вода m³	5.387.692	4.537.324	118,74

пресора очекује се даље смањење количина спаљеног гаса на бакљама и гаса који се без спаљивања испушта у атмосферу, јер ће се гас користити за рад когенеративних постројења за производњу топлотне и електричне енергије.

Еколошки акциденти

НИС тежи смањењу броја еколошких акцидентата, брзом реаговању у акцидентним ситуацијама и ефикасној санацији последица еколошких акцидентата.

У 2014. години је регистровано 67 еколошких акцидентата, што је значајно мање (25%) него у претходној години, у којој је забележено 89 еколошких акцидентата.

По класификатору догађаја, већина еколошких акцидентата у 2014. години класификована је у групу малих – 64 догађаја, један догађај је класификован као средњи и два догађаја су класификована као велики. Углавном се радило о изливању нафте и нафтних деривата на земљиште, који су већим делом проузроковани перфорацијама нафтовода и гасовода и технолошким кваровима или отказом у процесу. Последице свих еколошких акцидентата су успешно саниране у најкраћем року.

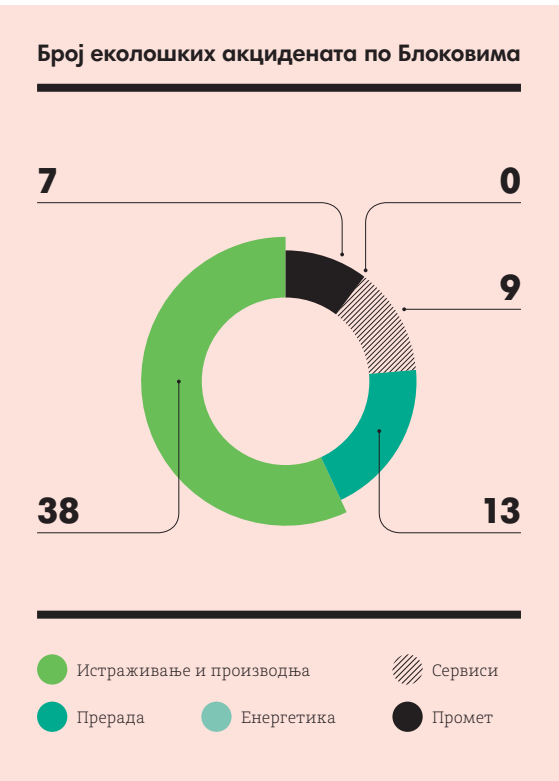
Количина изливане материје је у 2014. години износила 373,07 m³, што представља повећање у односу на претходну годину у којој је количина изливане материје износила 134,71 m³. До повећања количина у односу на прошлу годину дошло је услед једног од поменута два велика догађаја, где је дошло до цурења евро-дизела из резервоара у танквану резервоара приликом пуњења резервоара из вагон цистерне, у количини од 250 m³. Акцидент је одмах саниран и отклоњене су све опасности за животну средину.

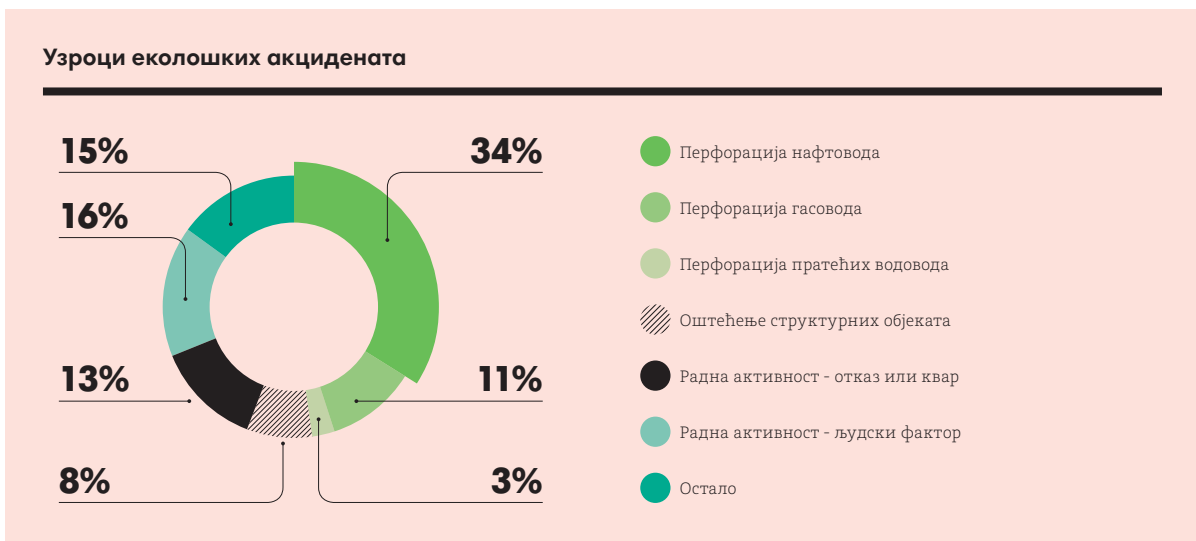
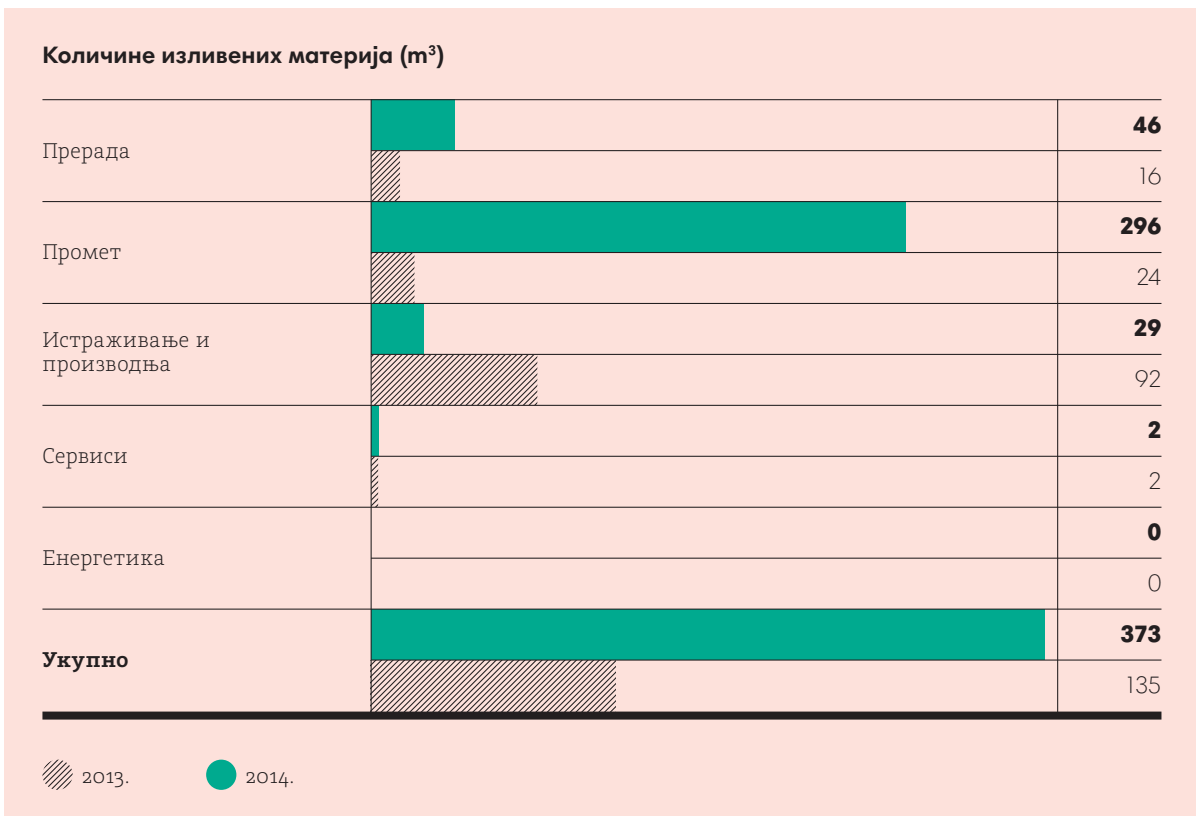
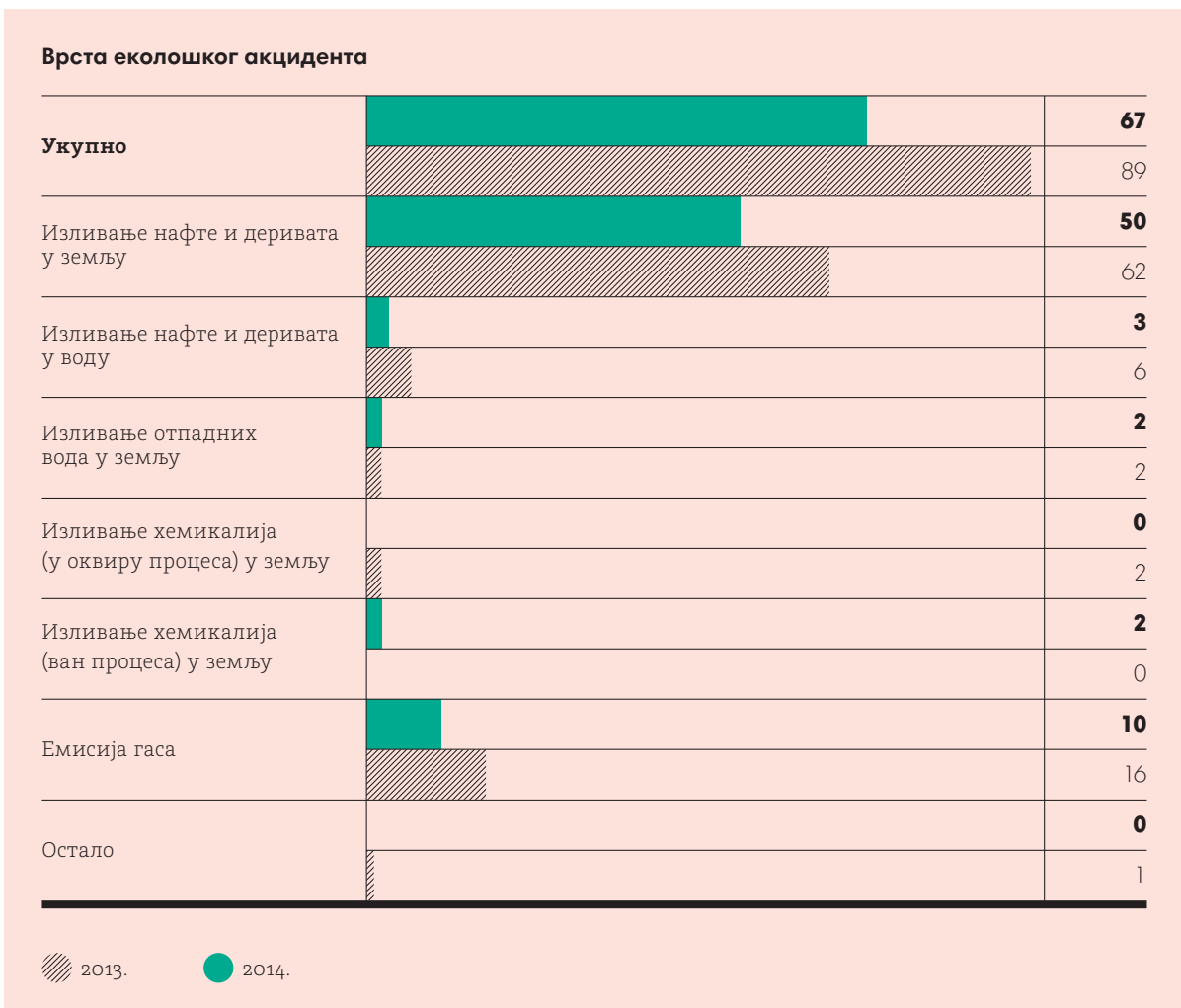
У Блоку „Истраживање и производња” у текућој години је планирано формирање тима за брзо реаговање у случају акцидентата већих размера, чиме би се додатно унапредила ефикасност реаговања.

НИС тежи смањењу броја еколошких акцидентата, брзом реаговању у акцидентним ситуацијама и ефикасној санацији свих последица.

30%

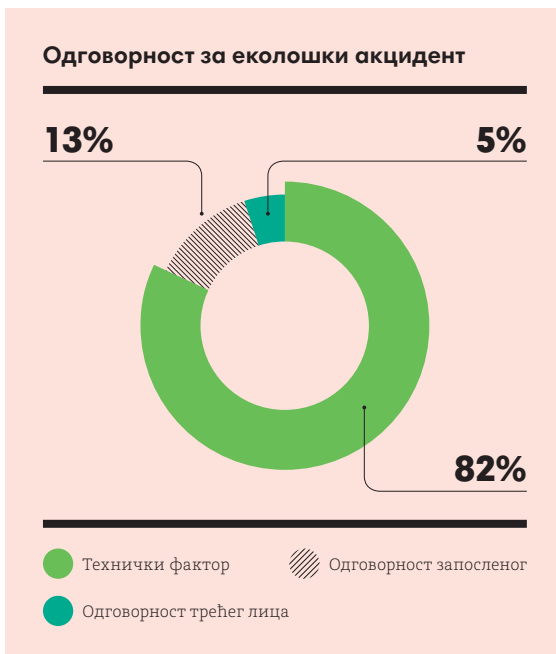
смањена укупна количина генерисане отпадне воде

Одговорност за еколошки акцидент

Блокови	Број догађаја 2014.			Број догађаја 2013.		
	Одговорност запосленог	Одговорност трећег лица	Технички фактор	Одговорност запосленог	Одговорност трећег лица	Технички фактор
Прерада	5	1	7	2	10	4
Промет	2	2	3	5	4	0
Истраживање и производња	0	0	38	0	2	50
Сервиси	2	0	7	2	0	4
Енергетика	0	0	0	1	0	1
Укупно	9	3	55	10	16	63

Утицај на биодиверзитет

Биодиверзитет има непроцењиву вредност за здрав и сигуран развој друштва и наша обавеза је да га сачувамо за будуће генерације. Истовремено, претња за биолошке врсте и екосистеме никада није била већа него што је данас, те је нужно применити стратегије за очување постојећег и ревитализацију угроженог биодиверзитета, где год је то могуће.

Заштићена подручја представљају заштићена природна добра, која одликује изражена геолошка, биолошка, екосистемска и/или предеона разноврсност. Актом о заштити проглашавају се заштићеним подручјима од општег интереса. Под одређени режим заштите (I, II и III степена) стављају се и она подручја која су од значаја за опстанак миграторних врста у складу са међународним прописима, а могуће је и прекогранично повезивање са заштићеним подручјима других држава.

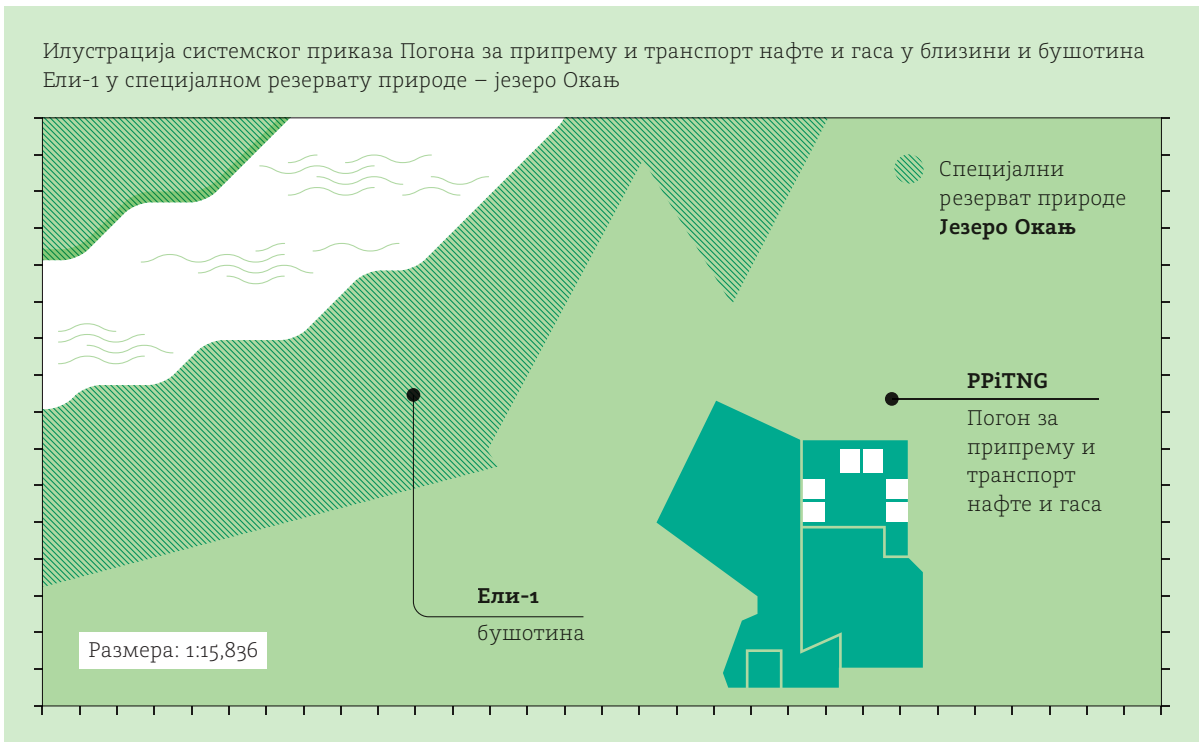
Заштићена подручја су класификована на:

- Национални парк,
- Парк природе,
- Предео изузетних одлика,
- Општи резерват природе,
- Специјални резерват природе,
- Споменик природе,
- Заштићено станиште.

Компанија прибавља мишљења и услове надлежних органа (*Завода за заштиту природе Србије, Покрајинског завода за заштиту природе*), који су саставни део Студија о процени утицаја пројекта на животну средину, спроводи мере заштите животне средине и прати утицаје на животну средину.

Локације на којима НИС обавља своје пословне активности, а које се налазе у заштићеним подручјима или у њиховој близини су:

1. ССГ Доњи Милановац- у националном парку Ђердап,
2. СГС Тилва и ХТС Девојачки бунар у специјалном резервату природе – Делиблатској пешчари,
3. Погон за припрему и транспорт нафте и гаса у близини и бушотина Ели-1 у специјалном резервату природе – језеро Окањ,
4. СОС Мокрин југ и КС1 Мокрин запад у близини специјалног резервата природе – Пашњака Велике дропље,
5. ССГ Нови Сад 6 у близини специјалног резервата природе – Ковиљско-петроварадинског рита,
6. ХТС Палић 1 и Складиште ТНГ Суботица у близини парка природе – Палићког језера,
7. ХТС Пригревица на ободу споменика природе – шуме Јунаковић,
8. ССГ Зрењанин 1 у близини споменика природе – Жупанијског парка, градске баште у Зрењанину.

Објекти Блока „Промет“, ССГ Иришки венац у националном парку Фрушка Гора и ССГ Голубац, у близини националног парка Ђердап, су ван функције и предвиђени су за рушење, у складу са Решењима, исходоманим од надлежних органа.

Станишта која су заштићена или обновљена

Заштита животне средине један је од главних приоритета и интегрални део стратегије ефикасног управљања компанијом.

НИС је и током 2014. године наставио активности на санацији историјског загађења и враћању земљишта првобитној – пољопривредној намени. Тако је 2014. године санирано укупно 7 примарних исплачних јама (историјско загађење) површине 5.705m², и 13 „нових“ исплачних јамаповршине 10.358m². Укупан број санираних примарних исплачних јама се повећао на 125, а укупна површина рекултивисаног земљишта износи 91.063m². Санацијом земљишта на коме су обављане активности истраживања, бушења нафтних и гасних бушотина и експлоатације нафте и гаса отклања се ризик по здравље локалног становништва и запослене на овим објектима, али и од загађења земљишта, подземних вода и ваздуха.

Емисије загађујућих материја

Климатске промене представљају тренутно најинтензивнији метеоролошки феномен са глобалним утицајем на економске, привредне и социјалне системе многих земаља. С обзиром да НИС спада у енергетски врло интензивне компаније, и бави се истраживањем,

производњом, прерадом, транспортом и складиштењем нафте и нафтних деривата, као и да је у Републици Србији у току имплементација ЕУ прописа који дефинишу ову област, Компанија је, имајући у виду утицај своје делатности на климатске промене, предузела одређене активности како би се успоставио систем за праћење и извештавање о емисијама гасова са ефектом стаклене баште и предузеле мере за смањење њихових емисија.

НИС активно учествује у раду радне групе за спровођење Твининг пројекта „Успостављање система за мониторинг, извештавање и верификацију, неопходног за ефикасно спровођење система трговине емисијама ЕУ“.

У циљу припреме за будућу имплементацију ЕУ ЕТС Директиве (2003/87/ЕЗ) и Директиве 2009/27/ ЕЗ, у НИС -у је израђен је Катастар емитера CO₂. У наредном периоду у плану је постепено увођење механизма за усклађивање прорачуна са свим захтевима прописаним Уредбом 601/2012, којом се детаљно прописује начин мониторинга и извештавања о емисијама гасова са ефектом стаклене баште, као и праћење параметара потребних за прецизнији прорачун емисија.

Аминско постројење за издвајање CO₂ из природног гаса

У 2014. години завршен је пројекат изградње Аминског постројења за издвајање CO₂ из природног гаса у Елемиру. Природни гас садржи CO₂ који смањује топлотну вредност гаса, чак и у концентрацијама од 3%. Из тог разлога, гас који садржи већи проценат CO₂ не одговара захтевима за дистрибуцију, па се CO₂ мора издвојити. Реализацијом ове пројектне идеје природни гас би задовољио захтеве за дистрибуцију. Инсталирана технологија представља најбољу доступну технику за издвајање CO₂ из природног гаса. Издвојени CO₂ се неће испуштати у атмосферу, већ ће се компримовати и поновно утискивати у лежиште Русанда, чиме се поред повећања квалитета природног гаса (смањује се садржај CO₂ до 0,05%), постиже и смањење емисија гаса са ефектом стаклене баште у атмосфери.

У светлу придруживања Европској унији и отварања преговарачког процеса за **поглавље 27** – област животне средине, значајно је активно учешће у раду Сталне радне групе, формиране на нивоу НИС -а у циљу избора релевантних ЕУ директива, њихове анализе исагледавања будућих обавеза, ризика и могућности које произилазе из њихове примене.

Мерења загађујућих материја у ваздух, SO₂, NO₂ и прашкастих материја (ПМ) реализована од стране овлашћених и акредитованих лабораторија и пре-

НИС је и током 2014. године наставио активности на санацији историјског загађења и враћању земљишта првобитној – пољопривредној намени.

ко система за континуални мониторинг емисије загађујућих материја (CEMS), који су инсталирани на емитерима контларнице у Рафинерији нафте Панчево и на емитерима процесних постројења, потврдила су до сада уочени тренд смањења емисије загађујућих материја у атмосферу. Реализација еколошких пројеката, започетих у претходном периоду, која се интензивно одвијала у 2014. години, довела је до значајног утицаја на даље смањење емисија загађујућих материја у ваздух.

НИС посебно штити своје потрошаче и брига о њима увек је на првом месту. На свим бензинским станицама континуирано се обављају провере и неопходне контроле производа и услуга како би се обезбедило снабдевање потрошача у складу са законским регулативама.

Ради смањења утицаја на животну средину НИС производи и продаје AdBlue, који је 32.5% раствор урее у води, и користи се као агенс за редукцију издувних гасова возила, прецизније оксида азота, тако што их преводи у нешкодљиви гас N₂. Оксиди азота су штетни како за животну средину, тако и за здравље људи.

AdBlue се складишти у посебном резервоару возила, одакле се дозира у уређај за третман издувних гасова, тзв. SCR (Selectiv Catalityc Reduction).

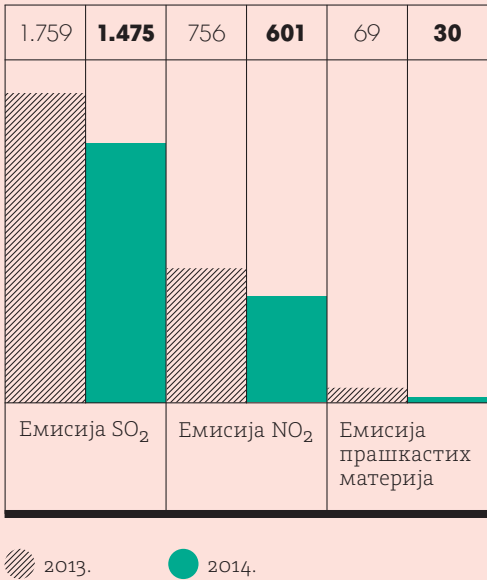
Година	2011.	2012.	2013.	2014.
Тржиште РС, t	4,010	5,250	7,900	8,800
NISOTEC AdBlue, t	2	47	166.6	495.7

Управљање отпадом

Управљање отпадом у НИС-у представља општи интерес друштва. Компанија организованим и добро осмишљеним системом управљања отпадом, а у складу са интерним Стандардима и Упутствима, постиже позитивне ефекте у заштити животне средине.

Карактер отпада	01.01.2014.	Генерисано отпада у 2014. години	Збринуто отпада у 2014. години	31.12.2014.
Неопасан, t	1.431,4	14.732,3	9.885,0	6.278,7
Опасан, t	1.112,3	10.784,0	9.295,9	2.600,4
Укупно, t	2.543,7	25.516,3	19.180,9	8.879,1

Количине загађујућих материја

Од септембра 2015. стандардом *Еуро 6* биће обухваћене све категорије путничких возила. То ће условити још већу потрошњу *AdBlue*.

Преглед збринутог отпада по врсти

Методe збрињавања	Јединица мере	2014.
Биоремедијација	t	559,04
Чишћење и праће / Рециклажа		41,48
Извоз		10,23
Компостирање		2,00
Механички третман / сепарација уља и воде		1.136,77
Одлагање		130,44
Рециклажа		10.285,81
Складиштење / Спаљивање		3,98
Складиштење до извоза		21,78
Солидификација		4.933,23
Спаљивање		2.036,80
Ре-рафинација (поновно искоришћење отпадног уља)		15,04
Складиштење / Одлагање		4,12

Праћење генерисања и збрињавања отпада врши се на дневном нивоу за сваку врсту отпада, кроз Дневну евиденцију о отпаду произвођача отпада, док се укупне количине генерисаног и збринутог (опасног и неопасног) отпада пријављују Агенцији за заштиту животне средине преко њиховог информационог система.

Током 2014. године извезено је 10,23 тоне отпада, што представља 0,04% од укупно збринутог отпада. Компанија „Митеко“ Кнежевац извезла је у Румунију 3,92 тоне ПЦБ трансформатора пореклом из НИС-а, а 4,692 тона ПЦБ кондензатора у Швајцарску, док је „Еко логистика“ извезла 1,621 тону апсорбената у Пољску.

Реализација Пилот-пројекта су-спаљивања зауљених муљева у Беочинској фабрици цемента Lafarge

Током 2014. године у Беочинској фабрици цемента је реализован пилот-пројекат су-спаљивања зауљених отпадних муљева који се генеришу током

процеса истраживања и производње нафте. Укупна количина третираних материјала износи око 2.000 тона. Припремне активности су трајале годину дана (испитивање отпада и набавка потребне опреме), а третман су-спаљивањем је примењен први пут у оквиру Компаније.

На основу урађених техно-економских анализа два основна бенефита оваквог начина третмана зауљеног отпада су:

- Еколошка – нема депоновања отпада (целокупна количина отпада се спаљује, при чему се пепео, односно чврсти остатак након спаљивања користи као сировина у производњи цемента),
- Економска – отпад се користи као алтернативно гориво (радисе о отпаду релативно високе калоричне вредности, која се креће између 8 и 30 MJ/kg).

Количина отпада од бушења

Отпад од бушења (отпадни исплачни материјал) подразумева мешу:

- Исплаке односно течног, вискозног флуида којим се врши испирање набушеног материјала током израде бушотина и савлађивања притисака пробушених слојева. Сви типови исплаке који се користе у оквиру НИС а.д (лигносулфонатна, бентонитска, гипсна, Duratherm систем и KCL систем) припремају се на бази воде. По хемијском саставу – то су флуиди на бази суспензија веома активне бубриве глине (бентонит), са одређеним додацима/адитивима (биополимери и синтетски полимери),
- Материјала из набушених стена (пешчар, лапорац, кречњак и др).

Сва бушећа постројења која се користе у оквиру НИС-а опремљена су системом „сувих локација“ у које се одлаже отпадни исплачни материјал током бушења.

По хемијском саставу отпадни исплачни материјал је у већини случајева неопасан отпад (осим када је контаминиран угљоводонцима) – и као такав се одлаже на депоније неопасног отпада. Године 2010. НИС је пустио у рад Депонију отпадне исплаке Ново Милошево, која је пројектована и изграђена за трајно и безбедно одлагање отпадних исплачних материјала. У току 2014. године, током радова на изради нових нафтних бушотина (бушено је укупно 59 бушотина), генерисано је укупно око 40.000 тона отпадних исплачних материјала, од чега је 33.000 тона збринуто, док ће преостала количина од око 7.000 тона бити збринута у току 2015. године.

Током 2014. у оквиру „Нафтних сервиса“, завршена је имплементација пројекта „Суве локације“, тако да су сада сва бушећа постројења која се користе у оквиру НИС-а опремљена металним или бетонским базенима у које се одлаже отпадни исплачни материјал током бушења, (уместо у примарне исплачне јаме, што је била пракса претходних годи-

на). Имплементацијом овог пројекта онемогућено је било какво штетно дејство отпадних исплачних материјала на животну средину, односно створени су услови за брзо и безбедно одлагање ових материјала одмах након настанка.

Амбалажа и амбалажни отпад

Више од шест година, у оквиру НИС-а одвија се производња пијаће воде у месту Јазак, као и производња различитих брендова уља и мазива у Дирекцији мазива у Новом Саду.

Погон за производњу пијаће воде „Јазак“ и Дирекција мазива – као пакери, пуниоци и испоручиоци амбалаже, а у складу са Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009), у обавези су да брину о амбалажном отпаду који остаје након коришћења њихових производа, односно да обезбеде преузимање и сакупљање, као и поновно искоришћење, рециклажу или одлагање истог.

Ангажовани су оператери система управљања амбалажним отпадом који поседују дозволе за обављање ове делатности.

Од оператора је захтевано да обезбеде да се амбалажни отпад који преузму и прикупе у 2014. години поновно искористи, рециклира или одложи до крајагодине, како би се испунили утврђени национални циљеви за ову годину.

Оператер *Екостар пак* прикупио је и предао на поновно искоришћење 47.872.878t (31,28%) амбалажног отпада од укупно 153.040,96t пласиране амбалаже његових клијената, док је оператер *Ценекс* прикупио 2.277,07t (30,41%) од 7.488,44t пласиране амбалаже. Уредбом о утврђивању плана смањења амбалажног отпада за период од 2010. до 2014. године предвиђено је да се 30% пласиране амбалаже мора поново искористити, што су ангажовани оператери испунили.

Преглед продатих производа по врсти производа	
Врста производа	Количина пласираних производа на тржиште (t)
Различити брендови уља и мазива	4.234

Биогорива

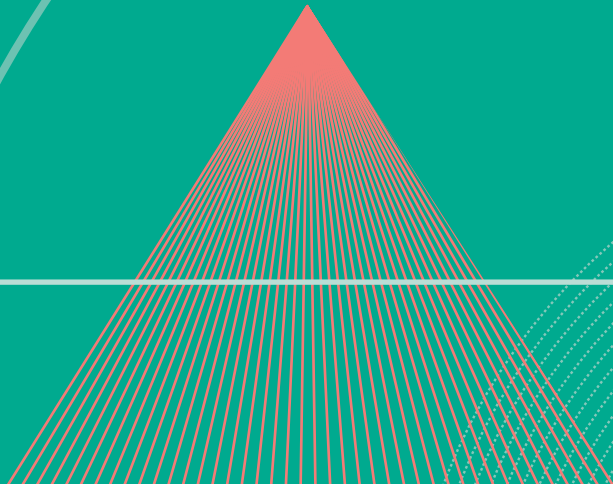
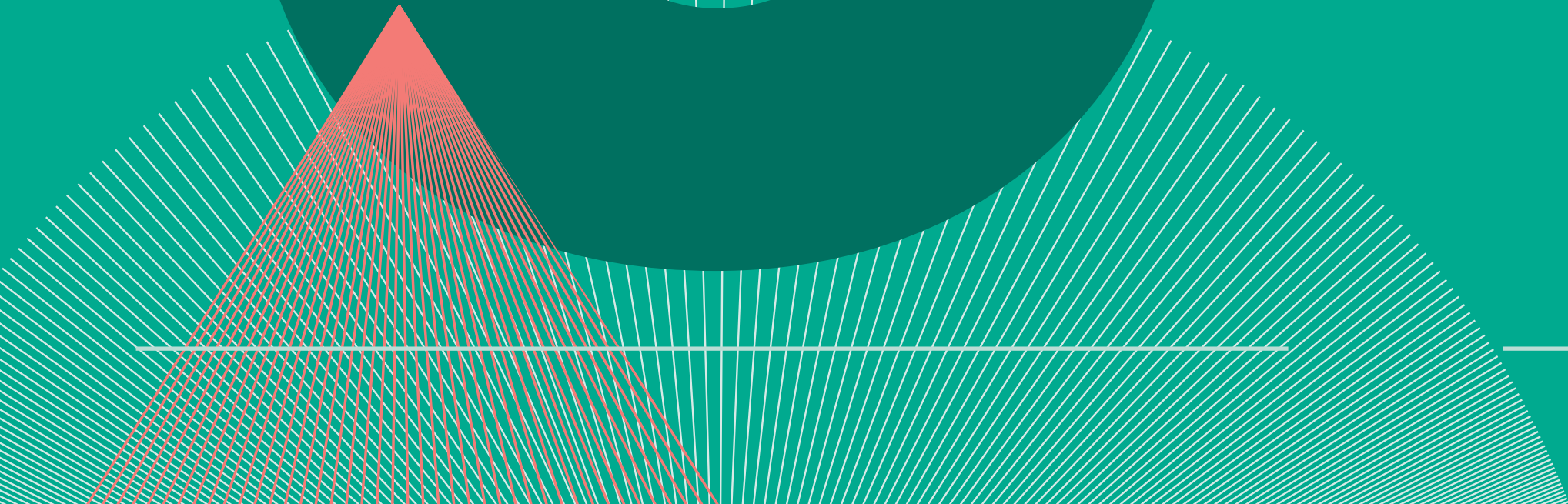
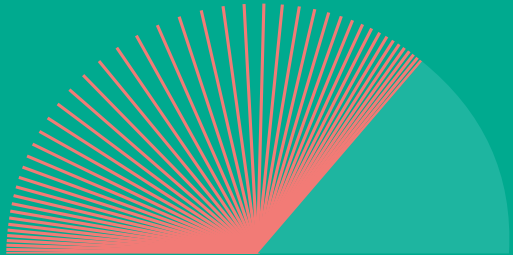
Производња биогорива представља једну од области стратегије НИС-а. Овим се смањује утицај делатности Компаније на животну средину кроз смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште и производњом енергије из обновљивих извора, уз испуњење свих критеријума одрживости.

Производња биодизела представља гориво прве генерације, због тога што је базирана на материјалима

и сировинама које се користе у прехранбене сврхе. У 2014. години у Рафинерији нафте Панчево није било намешавања биокомпоненте у евро дизел, а самим тим ни производње евро дизела Б7. Вршена је отпрема залиха преосталих из претходне године, у количини од 204,828 t. Отпрема је вршена за Румунију. Компанија разматра могућност производње друге генерације горива, базиране на отпаду из пољопривредне производње.

Преглед пласиране амбалаже на тржиште Републике Србије у тонама			
Врста амбалаже	Врста амбалажног материјала	Количина пласиране амбалаже на тржиште (t)	
		„Јазак“	Дирекција Мазива
Пластика	ПЕТ	282,224	62,460
	Друге врсте пластике	51,155	175,690
Метал	Гвожђе	0	87,420
Папир и картон	Папир и картон	63,215	62,700
Дрво	Палете	61,740	38,100
Укупно:		458,334	426,37

Прилози

GRI Индикатори

Профил	Опис	Статус	Број странице
G4-1	Изјава највишег доносиоца одлука организације	●	ИОР стр. 4
G4-3	Назив организације	●	ИОР стр. 108
G4-4	Основни брендови, производи и/или услуге	●	ИОР стр. 14, ГИ стр. 24
G4-5	Седиште организације	●	ИОР стр. 108
G4-6	Број земаља у којима организација послује	●	ИОР стр. 14
G4-7	Природа власништва и облик правне својине	●	ИОР стр. 108
G4-8	Тржишта на којима Компанија послује	●	ИОР стр. 14
G4-9	Величина организације, укључујући: укупан број запослених, укупан број операција, нето добит, количину обезбеђених производа и/или услуга	●	ИОР стр. 14, 24, 40
G4-10	а. Укупан број запослених по врсти уговора о раду и полу б. Укупан број стално запослених по типу уговора и полу в. Укупан број запослених по нивоу руковођења и полу г. Укупан број запослених по региону и полу д. Навести уколико значајан део послова Компаније обављају запослени који су правно препознати као самозапослени, или особе које нису запослени или над-гледани радници, укључујући запослене и надгледане раднике подизвођача ђ. Значајна одступања у броју запослених	●	ИОР стр. 44

Профил	Опис	Статус	Број странице
G4-11	Проценат запослених обухваћених колективним уговором	●	ИОР стр. 48
G4-12	Ланац снабдевања организације	●	ИОР стр. 34
G4-13	Значајне организационе промене у Компанији у периоду извештавања	●	ИОР стр. 6
G4-14	Управљање ризицима	●	ГИ стр. 30
G4-15	Екстерно израђене економске, еколошке и социјалне повеље, принципи или друге иницијативе на које се организација обавезује или којих се придржава	●	ИОР стр. 20
G4-16	Чланство у удружењима	●	ИОР стр. 20
G4-17	Делокруг извештавања	●	ИОР стр. 6, ГИ стр. 42, 216
G4-18	Процес дефинисања значајних тема за пословање Компаније	●	ИОР стр. 6
G4-19	Кључне теме за пословање компаније	●	ИОР стр. 7
G4-20	Утицај препознатих кључних тема за пословање Компаније унутар организације	●	ИОР стр. 98
G4-21	Утицај препознатих кључних тема за пословање Компаније изван организације	●	ИОР стр. 98
G4-22	Значајне измене информација датих у претходним извештајима	●	ИОР стр. 6
G4-23	Значајне промене у делокругу извештавања	●	ИОР стр. 6
G4-24	Листа заинтересованих страна значајних за пословање Компаније	●	ИОР стр. 20
G4-25	Начин избора заинтересованих страна значајних за пословање Компаније	●	ИОР стр. 20
G4-26	Пристап Компаније односима са заинтересованим странама	●	ИОР стр. 20
G4-27	Кључне теме које су се појавиле приликом укључивања заинтересованих страна	●	ИОР стр. 7
G4-28	Период извештавања	●	ИОР стр. 6
G4-29	Датум објаве последњег извештаја	●	ИОР стр. 8
G4-30	Циклус извештавања	●	ИОР стр. 6
G4-31	Контакт подаци за питања у вези са извештајем или његовим садржајем	●	ИОР стр. 108
G4-32	Оцена Извештаја	●	ИОР стр. 106
G4-33	Извештај ревизора	●	ИОР стр. 106
G4-34	Процедуре највишег управног тела за надзор економских, еколошких и социјалних перформанси организације	●	ИОР стр. 18
G4-56	Мисија, визија и вредност Компаније	●	ИОР стр. 16

Тема	Индикатор	Назив индикатора	Статус	Број странице
Акцидентне ситуације	ЕН 24	Укупан број и количина значајних изливања	●	ИОР стр. 85
Економски показатељи	ЕЦ 1	Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност	●	ИОР стр. 29
	ЕЦ 3	Дефинисани бенефити приликом одласка у пензију	●	ИОР стр. 103
	ЕЦ 4	Значајна финансијска помоћ примљена од владе	●	ИОР стр. 102
Емисије у ваздух	ЕН 20	Емисије супстанци које осиромашују озон, тежински	●	ИОР стр. 103
	ЕН 21	NOx, SOx, и друге значајне емисије гасова у ваздух по врсти и тежини	●	ИОР стр. 90
	ОГ 6	Количина угљоводоника испуштеног директно у атмосферу и спаљеног на бакљи	●	ИОР стр. 84
Задовољство потрошача	ПР 5	Праксе које се односе на задовољство потрошача, укључујући и резултате истраживања мерења задовољста потрошача	●	ИОР стр. 36
	ПР 8	Укупан број случајева нарушавања приватности података потрошача	●	ИОР стр. 36
Заштита и безбедност на радном месту	ЛА 5	Проценат запослених чији се интереси заступају кроз формално организовани комитет за заштиту и безбедност на раду	●	ИОР стр. 56
	ЛА 6	Укупан број повреда, професионалних болести, изгубљених дана и смртних случајева, по региону и полу	●	ИОР стр. 55
	ЛА 7	Радна места са повишеним ризиком од повреде или професионалних обољења	●	ИОР стр. 56
	ЛА 8	Теме о заштити на раду и заштити које су покривене званичним споразумима са синдикатима	●	ИОР стр. 56
Заштита или обнављање загађеног земљишта	ЕН 13	Станишта која су заштићена или обновљена	●	ИОР стр. 88
Инвестиције	ЕН 31	Укупни издаци везани за заштиту животне средине и инвестиције по врсти	●	ИОР стр. 76
Квалитет производа	ОГ 8	Садржај бензена, олова и сумпора у гориву	●	ИОР стр. 36
	ПР 3	Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама, и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама	●	ИОР стр. 36
	ПР 4	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга	●	ИОР стр. 36
	ПР 6	Продаја забрањених или спорних производа	●	ИОР стр. 103

Тема	Индикатор	Назив индикатора	Статус	Број странице
Квалитет производа	ПР 9	Новчана вредност значајних казни за неусаглашеност са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа компаније	●	ИОР стр. 103
Коришћени материјали	ЕН 1	Материјали који се користе по тежини или запремини	●	ИОР стр. 77
	ЕН 2	Проценат коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали	●	ИОР стр. 77
Корпоративно управљање	Није у вези ни са једним индикатором		●	
Корупција	СО 3	Укупан број и проценат организационих делова за које се процењује ризик у вези са корупцијом и значајни идентификовани ризици	●	ИОР стр. 33
	СО 4	Комуникација и обука у вези правила и процедура против корупције	●	ИОР стр. 33
	СО 5	Потврђени случајеви корупције и предузете акције	●	ИОР стр. 33
Лобирање	СО 6	Укупна вредност доприноса политичким партијама по земљи и кориснику подршке	●	ИОР стр. 103
Обновљиви извори енергије	ОГ 14	Количина произведеног и купљеног биогорива и задовољење критеријума одрживог развоја	●	ИОР стр. 93
Однос према запосленима	ЕЦ 5	Однос најниже плате у компанији и законом прописане минималне зараде на значајним локацијама	●	ИОР стр. 52
	ЕЦ 6	Праксе запошљавања топ менаџмента од стране локалне заједнице на значајним локацијама рада	●	ИОР стр. 46
	ЛА 1	Укупан број и кретање броја запослених по старосној групи, полу и региону	●	ИОР стр. 44
	ЛА 2	Бенефиције осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене са уговором на одређено време	●	ИОР стр. 49
	ЛА 3	Повратак на посао и стопа задржавања запослених након коришћења породилског одсуства, по полу	●	ИОР стр. 48
	ЛА 4	Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним пословним променама укључујући и податак да ли је он дефинисан колективним уговором	●	ИОР стр. 48
	ЛА 11	Проценат запослених који прима редовну повратну оцену о квалитету свог рада и развоју каријере, по полу и категорији запослених	●	ИОР стр. 53
	ЛА 12	Структура управљачких тела и рашчлађавање запослених по категорији запослених према полу, старосној групи и припадности мањинској групи	●	ИОР стр.18, ГИ стр. 35
	ЛА 13	Однос основне зараде жена и мушкараца по категорији запослених	●	ИОР стр. 52

Тема	Индикатор	Назив индикатора	Статус	Број странице
Однос према запосленима	ХР 3	Укупан број случајева дискриминације и корективне мере које су предузете	●	ИОР стр. 44
	ХР 4	Случајеви у којима је слобода удруживања и колективног преговарања угрожена и предузете мере	●	ИОР стр. 48
	ХР 5	Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања дечијег рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању дечијег рада	●	ИОР стр. 45
	ХР 6	Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања принудног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног рада	●	ИОР стр.45
Правна питања	ЕН 29	Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са еколошким законима и прописима	●	ИОР стр. 103
	ПР 2	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга	●	ИОР стр. 36
	ПР 7	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција	●	ИОР стр. 36
	СО 7	Укупан број правних поступака због анти конкурентског и монополског понашања, према исходу	●	ИОР стр.103
	СО 8	Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са законима и прописима	●	ИОР стр. 103
	СО 11	Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези друштва	●	ИОР стр. 34
Резерве нафте и гаса	ОГ 1	Процењена количина и вредност резерви нафте и гаса	●	ИОР стр. 103
Сарадња са образовним институцијама	ЕЦ 7	Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или „про боно” ангажовање или у натури	●	ИОР стр. 66
Смањење негативног утицаја производа	ЕН 27	Обим ублажавања утицаја производа и услуга на животну средину	●	ИОР стр. 90
Улагање и утицај на локалну заједницу	ЕЦ 7	Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или „про боно” ангажовање или у натури	●	ИОР стр. 66
	ОГ 10	Број и опис значајних спорова са локалним заједницама и староседелачким становништвом	●	ИОР стр. 103
Улагање и утицај на локалну заједницу	ОГ 12	Расељавања становништва и утицај на њихов живот у том процесу	●	ИОР стр. 103

Тема	Индикатор	Назив индикатора	Статус	Број странице
Управљање водом	ЕН 8	Укупно захватање воде према водозахвату	●	ИОР стр. 82
	ЕН 9	Водозахвати значајно погођени захватањем воде	●	ИОР стр. 83
	ЕН 10	Проценат и укупна количина воде која се рециклира и поново користи	●	ИОР стр. 83
	ЕН 22	Укупно испуштање воде по квалитету и реципијенту	●	ИОР стр. 83
	ОГ 5	Количина произведене и збринуте слојне воде	●	ИОР стр. 84
Управљање односом са добављачима	ЕЦ 9	Проценат набавки од локалних добављача на значајним локацијама на којима компанија послује	●	ИОР стр. 35
	СО 9	Проценат нових добављача који су анализирани са аспекта критеријума утицаја на друштво (корупција, лобирање, неконкурентско понасање, неусаглашеност са законом)	●	ИОР стр. 33
	СО 10	Значајни стварни или потенцијални негативни утицаји на друштво у оквиру ланца набавке	●	ИОР стр. 33
Управљање отпадом	ЕН 23	Укупна тежина отпада по врсти и начину одлагања	●	ИОР стр. 90
	ЕН 25	Количина траснпортованог, увезеног, извезеног или третираног отпада који се сматра опасним по анексу базелске конвенције I, II, III, i VIII и проценат отпада који је транспортован међународно	●	ИОР стр. 90
	ЕН 28	Проценат производа који су продати чији је амбалажни отпад прикупљен, по категорији	●	ИОР стр. 92
	ОГ 7	Количина отпада произведеног приликом бушења и стратегије за његово збрињавање	●	ИОР стр. 91
Управљање потрошњом енергије	ЕН 3	Потрошња енергије унутар компаније	●	ИОР стр. 81
	ЕН 5	Енергетска ефикасност	●	ИОР стр. 81
Управљање техничким средствима	ОГ 13	Сигурносни процеси по пословним активностима	●	ИОР стр. 56, 85
Управљање транспортом	ЕН 30	Утицај транспорта материјала који се користи у процесу производње, производа као и радника на животну средину	●	ИОР стр. 59
Утицај на биодиерзитет и екосистем	ЕН 11	Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора	●	ИОР стр. 88
Није у вези ни са једном темом	ХР 8	Укупан број случајева кршења права староседелачког становништва и предузете мере	●	ИОР стр. 103
● У целисти		ИОР	Извештај о одрживом развоју 2014.	
		ГИ	Годишњи извештај о пословању 2014.	
		ККУ	Кодекс корпоративног управљања	

Преглед субвенција у 2013. и 2014. години				
Назив програма	Износ субвенције по споразуму	Уплаћена средства		
		2013.	2014.	Укупно
Споразум „Прва шанса“ - Национална служба за запошљавање		562,397.92		562,397.92
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта „НИС Шанса“ са АПВ и Градом Панчевом за 2012.	6,394,762.74	3,850,128.90	-	3,850,128.90
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта „НИС Шанса“ са АПВ за 2013.	21,922,228.80	21,922,228.80	-	21,922,228.80
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта „НИС Шанса“ са Градом Панчево за 2013.	11,235,141.28	3,288,335.04	6,167,897.58	9,456,232.62
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта „НИС Шанса“ са Градом Зрењанин за 2013.	10,207,536.89	-	8,494,865.52	8,494,865.52
Анех Споразума о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања са АПВ за 2014.	12,237,755.43	-	12,237,755.43	12,237,755.43
Укупно		29,623,090.66	26,900,518.53	56,523,609.19

ЕЦ 3 - Компанија врши укалкулисавање обавеза за исплату отпремнина и пензија за запослене као и за јубиларне награде

ЕН 20 - У Компанији се не врши производња, увоз или извоз супстанци које осиромашују озонски омотач

ПР 6 - У Компанији се у току 2014. године није вршила продаја производа који су забрањени или прецмет јавне дебате на појединим тржиштима

ПР 9 - У току 2014. године није било казни због неусаглашености са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења прооизвода Компаније

СО 6 - Према усвојеном документу „Спољна политика" званичан став Компаније је да не финансира рад политичких странака

ЕН 29 - У току 2014. године евидентиран је један случај привредног преступа у вези са загађењем ваздуха у Панчеву и тим поводом је плаћена казна у износу од мрсд 2

СО 7 - У току 2014. године нема случајева покренутих поступака и нису се водили спорови против Компаније због анти-конкурентског и монополског понашања

СО 8 - У току 2014. године нису изречене значајне казне нити новчане санкције за Компанију због неусаглашености за законима и прописима

ОГ 1 - У складу са законима Републике Србије Компанија није у могућности да врши извештавање о процењеној количини и вредности резерви нафте и гаса

ОГ 10 - У току 2014. године покренута су 4 спора због накнаде штете за некоришћење земљишта или због рекултивације. Један спор је окончан поравнањем.

ОГ 12 - У току 2014. године нема случајева покренутих поступака и нису се водили спорови против Компаније због расељавања становништва и утицаја на њихов живот у том процесу

ХР 8 - У току 2014. године није било случајева кршења права староседелачког становништва

Речник

REACH	Законска регулатива за обављање регистрације, евалуације, ауторизације и ограничавања хемикалија
Грејд	ниво који је дефинисан за одређене послове као резултат процене послова. Послови који спадају у исти грејд имају приближно исту релативну вредност у Друштву, без обзира на функционалну област којој припадају или организациони део којем припадају
MDK	макцимално дозвољена концентрација
GVE	гранична вредност емисије
ПЦБ	Полихлоровани бифенили
БДП	бруто друштвени производ
GRI (Global Reporting Initiative)	Глобална иницијатива о извештавању. GRI је међународна непрофитна организација основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју. GRI стандарди унапређују се из године у годину, а од 2006. године примењује се G3, такозвана трећа генерација извештавања о одрживом развоју. G3 се састоји од принципа и индикатора који дефинишу оквире за садржај и квалитет извештаја из области одрживог развоја, као и упутства за постављање граница приликом извештавања. Принципе G3 могу да користе мала предузећа, велике мултинационалне компаније, јавни сектор, невладине организације и друге организације из целог света.
Заинтересоване стране	сва физичка и правна лица која су заинтересована за пословање Компаније, која имају утицај на резултате пословања Компаније или су под њеним утицајем
Директно генерисана вредност	приход од продаје + финансијски приходи + приходи од закупа + приходи од камата + нето резултат по основу продаје основних средстава.
Оперативни трошкови	набавна вредност продате робе + трошак материјала + остали пословни расходи – различите врсте пореза.
Ремедијација	термин који се генерално употребљава за чишћење или обнављање-ресторацију (рекултивацију, ревитализацију, регенерацију) загађеног места-простора или на други начин нарушених средина, као резултат активности човека.

EBITDA	приход пре обрачунатих камата, пореза на приход и амортизације.
MHC/DHT	комплекс за благи хидрокрекинг и хидродорату
NO ₂	оксид азота
SO ₂	оксид сумпора (IV)
H ₂ S	водоник сулфида
CO ₂	угљен-диоксид
Исплака	испирни бушаћи флуид с вишеструком улогом у каналу бушотине током процеса бушења нафтних бушотина (изношење набушеног материјала на површину, контрола слојног притиска, спречавање дотока слојних флуида у канал бушотине, спречавање обрушавања зида канала).
Набушени материјал	честице бушених стена које исплака износи с дна бушотине на површину.
Отпадна исплака	искоришћена исплака током бушења бушотине која се одлаже у примарне исплачне јаме поред бушотине.
FCC (Fluid catalytic craker)	Каталитички крекер флуида.
Повреде (IR)	Укупан број повреда / Укупан број радних сати*1000000
Изгубљени дани (ODR)	Укупан број изгубљених дана /Укупан број радних сати*1000
Одсуствовање с посла (LDR)	Боловање због повреда на раду / Укупан број радних сати*1000
Удружење	добровољна и невадина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом.

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Belgrade
Serbia

Telephone: +381 11 20 50 500
Fax: +381 11 20 50 550
E-mail: info@kpmg.rs
Internet: www.kpmg.rs

Извештај о ограниченом прегледу Извештаја о одрживом развоју

Управном одбору

НИС а.д. Нови Сад

Обим ангажовања и одговорност

Извршили смо преглед Извештаја о одрживом развоју за 2014. годину („Извештај“) за НИС а.д. Нови Сад („Друштво“). Руководство је одговорно за припрему у складу са смерницама Г4 Иницијативе о Глобалном Извештавању (*GRI* - „*Global Reporting Initiative*“), као што је наведено у одељку „О извештају и принципима извештавања“. Руководство је такође одговорно за дефинисање циљева Друштва у погледу резултата и извештавања о одрживом развоју, укључујући идентификовање заинтересованих страна и материјално значајних питања, као и за креирање и одржавање одговарајућег управљања учинком и система интерне контроле из којих се генеришу информације о учинку. Наша одговорност је да издамо овај извештај на основу нашег прегледа.

Обављени поступци

Обавили смо наше поступке у складу са критеријумима установљеним за прегледе који су дефинисани „Међународним стандардом за ангажмане уверавања 3000 – ангажмани уверавања који нису ревизија или преглед историјских финансијских информација (*ISAE 3000*)“ издатог од стране Међународног комитета за ревизорске и рачуноводствене стандарде (*IAASB*). Стандард захтева испуњење релевантних етичких захтева (Етички кодекс за професионалне рачуновође издат од стране Међународне федерације рачуновођа - *IFAC*), укључујући захтеве независности, планирања и обављања ангажмана са циљем стицања ограниченог уверавања да извештај не садржи материјално значајне грешке. Ангажовање на ограниченом прегледу Извештаја о одрживом развоју се састоји од испитивања, превасходно лица која су задужена за припрему информација приказаних у извештају, и примене аналитичких и других процедура за прикупљање доказа, у зависности од потребе.

Те процедуре обухватају:

- поређење информација и података приказаних у одељку „Економски показатељи“ Извештаја о одрживом развоју за 2014. годину, са упоредним информацијама и подацима приказаним у консолидованим финансијским извештајима Друштва на дан и за годину која се завршава 31. децембра 2014. године, на које је ревизор издао извештај 4. марта 2015. године у складу са релевантним рачуноводственим прописима Републике Србије;
- анализу начина на који функционишу основни процеси генерисања, евидентирања и управљања квантитативним подацима који су приказани у Извештају о одрживом развоју, а посебно смо обавили:

НИС а.д., Нови Сад
Извештај ангажовања на ограниченом прегледу
Извештаја о одрживом развоју
31. децембар 2014. године

- интервјуе и дискусије са руководством Друштва, у циљу прикупљања информација о информационим технологијама, системима рачуноводства и извештавања који се користе у припреми Извештаја о одрживом развоју, о процесима и процедурама интерних контрола које се користе за прикупљање, комбиновање, обраду и пренос података и информација служби задуженој за припрему Извештаја о одрживом развоју;
- анализу пратеће документације на бази узорка која се користи у припреми Извештаја о одрживом развоју, у циљу потврде ефективности процеса, њихове адекватности у односу на описане циљеве, као и да систем интерне контроле правилно управља подацима и информацијама укљученим у Извештаја о одрживом развоју;
- анализу усклађености квалитативних информација укључених у извештај са смерницама поменутим у ставу, као и општој конзистентности, посебно у смислу стратегије и политике одрживог развоја и одређивања материјалних питања за сваку категорију заинтересованих страна;
- анализу процеса учешћа заинтересованих страна са становишта коришћених метода и потпуности обухвата учесника, на основу увида у записнике са састанака или путем свих других доступних информација о идентификованим суштинским елементима;
- добијање писма о презентацији потписаног од стране правног заступника Друштва о усклађености извештаја из области одрживог развоја са смерницама поменутим у ставу Обим ангажовања и одговорност, као и о поузданости и комплетности информација и података који су у њему садржани.

Преглед подразумева мањи ниво ангажовања од ревизије која се обавља у складу са стандардом *ISAE 3000* и стога пружа нижи ниво уверавања у циљу да би дошли до сазнања о свим значајним питањима и догађајима које би идентификовали у току ревизије.

Извештај о одрживом развоју укључује упоредне информације и податке из Извештаја о одрживом развоју за претходну годину, за сврхе поређења, с чим у вези је потребно видети наш извештај од 1. јула 2014. године.

Мишљење

На основу обављених процедура, нисмо дошли до сазнања која би указивала да Извештај о одрживом развоју за 2014. годину Друштва није припремљен, по свим материјално значајним питањима, према Г4 Смерницама Глобалне иницијативе за извештавање, као што је наведено у одељку „О извештају и принципима извештавања“.

Као што је назначено од стране руководства у одељку „О извештају и принципима извештавања“ Извештаја о одрживом развоју за 2014. годину, Друштво намерава да настави са проширењем опсега извештавања у Извештају кроз додатну стандардизацију постојећих процедура за прикупљање информација и података.

Београд, 30. јун 2015. године

КПМГ д.о.о. Београд

Џејмс Торнли
Партнер

Контакти

НИС а.д. Нови Сад
e-mail: office@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд
(011) 311 3311

Односи са инвеститорима
e-mail: Investor.Relations@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

Сектор за послове са мањинским акционарима
e-mail: servis.akcionara@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

Овај извештај штампан је на папиру
произведеном у складу с одговорним
управљањем шумама.

